

# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásban részesül.

Felolvasó szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

## A mi albumunk.

Az elejtett fonalat megint felvesszük. Az igazság könyvszere erőszakolja ezt, hogy ne hunyjunk szemet semmiféle érdem és nemesség kötelesség teljesítés előtt, hanem kiküldjük annak méltánylását, másokat is hasonló cselekvésre buzdítunk. A központi jótéti iroda néhány munkásán akad meg ismét tekint-tünk. Ődafordították figyelmünket, hogy **Kaufér Árpád, Szabados István, Kovács Mihály Jászai Lajos, Lengyel István** munkáját is méltassuk, amely hónapokon át folyt a központi jótéti irodában, szorgalmasan, buzgón s minden megszakítás nélkül, míg javuk részét a katonai kötelesség sorba nem szőlította. Azután odamentek s nem kisebb lelkesedéssel és szorgalommal szolgálják ott igaz és szent ügyünk. Munkájuk nem pillanat-szerű lelkesedéssel végezték, hanem annál igaz magyar hazafinai kötelességtudással, amely a csaták tüzeiben esodakát mivel. S dolgoztak éjjel, nappal, amint a körülmények megkívánták. Nem alküdtek a kötelesség teljesítésben, hanem erejük egészét, munkabírásként teljé adták a neves társadalmi ügy szolgálatára. Joggal tarthatnak arra igényt, hogy nehol idők napzámosai között az ő nevüket is fergal-mba hozzuk s emlékeket megörökizzük. Mindenki érdemes erre, ha csak egy szeményivel is hozzájárult ahhoz a nagy munkához, amelynek eredményes befejezése nemzeti létünk és jövőnk újabb pilléreit alapozza.

(dr I. J.)

## A fajok lelke.

18/58. Öregbetűs háborús hírek közt inkább csak érdekességül bújt meg az újságban az a tudósítás, hogy Németországban a vasuti pályaudvarokon szolgálata állítják az orosz foglyokat. Egy évvel ezelőtt ez olyan groteszk és monstruózus dolog lett volna, amilyen paradoxon az a gondolat, amit most már ki mer mondani az ember ez eset kapcsán: hogy a háborúknak ez a szörnyetege közelebb hozta egymáshoz a világ népeit. Aki hihetetlenül esóválja erre a fejét, az figyelje csak meg önmagát: exotikus helységeket, melyek ezelőtt nagyon vadul hangzottak volna — ugyan miféleképpen egyáltalán sehogy se hangzottak — ma milyen köznapisavakka lettek a legegyszerűbb magyar értelemben: Krasznik, Grodek, Sztrypa, Cartofszk, Usszuri, Lovessin, Mrzi Vrh...

Az elesett hősök durván lesovagott keresztjei a meszes gödrökön nemzedékek számára szentté teszi a helyeket, ahol az az órák életükkel váltották meg a jövőndöt. — me

lyet szeretünk szebbnek és jobbnak binni a manál. Mint megannyi Rodostók közeledtek felénk ezek a messzi területek, amelyekre nagy tömegek fognak majd bucsut járnai az elkövetkezendő békekesség idején, amikor a népek kölönösen tisztelni fogják egymás gyászát és megnyhült lélekkel fogják nézni a fekete fatyfas záradokok hadait. Am a háboru paradoxonának lelki vonatkozásai már most is nyilvánvalók. A hajdan ismeretlen fajlélek rejtelmei mind megnyitlak már a megátkozott napok hosszú során. Maga a strégtjai furlang a osapattekek taktikai modora, a harc mikéjnté mind dokumentuma az idegen fajléleknek. S ha a szegedi baka a maga ragyogó értelmességével kitanulta a doni kozak, vagy szilvamagszemű osunguz csatabeli ravasszáigait vagy megismerte a ráo katonameber vad elszántását a maga hazája védelmében: mar közelebb jutott hozzá télszben. S fordítva is bizonyos, hogy a szibériai paraszt a buranás estékön, mikor a Oserni-bog átviltözve kavarja a havat a megdermedt pusztákban, bent a kemence-padkán az emlékezés melegével fog beszélän

## Az angyal.

Ira: Sionkiovicz.

Lupikory városkában Kalixtova asszony tene-tés után ajátosságot tartottak a faluheli nők s egy-pár jámbor anyóka még ott gubbasztott a padban, haugy ledudolja az egyhangu önek végét. Délután négy óra volt, de így teljé idején az estszürkület korán leszáll s a templom féltömlényben sötélt. A fölöttárt egészen bevonta már a sötét árnyék. A szentegyház mellett két gyertya világított csupán s lobogó fényük csak gyereu verődött vissza a kis ajtócska aranyozott sarkain, meg a foszület sebes láb-száraín, a melyeket egy szokatlanul nagy szeg furt keresztül. A szeg fejsz úgy tónt föl, mint egy nagy fénylő pont az oltár fölött. A többi kialudt gyertyáról vékony füstszalag kigyóztott föl a magasa és sajtáságos viaszszagot terjesztett szerteszé...

Egy öreg koldús meg egy kis fiu az oltár lép-csójén piszogot: valasit Az egyik lombán huzo-gatta seprűjét a másik az oltárszönyeget göngyöl-gette össze. A hogy a nének egy-egy sor végén fölhaltak az énekkel, föl-fölhangzott a koldús elé-

gütlelen mormogása, a melylyel a fiut utasította a rendre; vagy-egy koppanás, a mikor a hóval behint-tett ablakhoz esapódott valami fáradt, öhes szegény madárka.

Az anyókák ott ültek a bejáráthoz közel és sodrott vasécokeresek mellett szilabizáltak az ének szövegét. Az apró láng odavetette fényét az egyik káziálra, a melyre az elkárhozottak helye volt festve, a más k lobogónak alighogy csak a körvonalai látszott.

Az asszonyok nem annyira énekeltek, mint inkább álmos, erőtlen hangon mormolták a dalt, újra meg újra szünet nélkül ismételve a refráint:

Reményünk, életünk Te vagy,  
Oh szusz Anyánk, oh éi ne hagyj!

Az estömlényba burkolt templom, a padok mellett meredő-ző lobogók, az öreg asszonyok sapáti, fakó arca s a szürkült-ködében pislogó gyertyák furcsa mintegy íjesztő hangulatot kellettek. A gyászos énekhez méltó környezet.

Lassan-lassan elmúlt egészen az ének. Egyik asszony fölémelkedett a padban s reszkető hangján rákezdte: „Üdvözlegy Mária, malasztal teljes...”. A többiek meg belevágtak: „az Ur van teveled...”.

mivel azonban Kalixtova haláláról is megemlékeztek, minden „Üdvözlegy” után odatoldták: „Adj Uram örök nyugodalmat a megholt hűveknek és az örök világosság fényekedjék nekik!”.

Ihona, a boldogult kis leánya ott ült az egyik anyóka mellett a padban. Édesanyja frissenbantolt sírjára ott kint a szomorú temetőkerben csendesen, lombán hullott a hópehely, de a tiszés leánya nem érté föl a veszteséget, nem fogta föl a fájdalom egészen. Nagy kéklő szeméből gyermekét béko sugárzott elő s arcán egykedvű gondatlanság ült. Csak néha néha változott rajta egy-egy kivételesen elmélázó vonás — egyéb semmi. Félig nyitott ajakkal vizsgálgatta a lobogó képét, majd a templom sötétlő háttérébe meraszté szemét, aztán meg azt figyelte, a mint az ablakon egy-egy kis madárnak megkoppan a csőre.

De tekintete csak oly elmélázó maradt, míg az anyókák már vagy tízedzer ismételték egyro:

S ha halálunk órája jö...

Ihona ott bábált haja csücskével, a mely két fonatban lógott le vállára, de biz alig volt hosszabb, mint egy süldeuyul farka. Látszott rajta, hogy unat-

a magyarszkiról, akivel neki egyszer úgy össze kellett akaszkodni, óh, istenkém, nem haragból, csak az atyuska parancsolatára. S a mi magyarunk is odakint. Ötömös-szálben megenyhült bánattal fog majd a nagyszakálú muszka komáról mesélni, aki miatt most is sajog ugyan még a balkarja, mikor időváltozást érez, de aki mégis csak isten teremtese volt szegény, mert a megváltó Krisztust emlegette, mikor ő a bajnépot beleeresztette az oldalába.

S a hadifoglyoknak hogye lenne nagy szerepük a néplelkek összetestvéresítésében, akik a német pályaudvarokon nevető tekintettel rakosgatják a csomagokat és a mi kis alföldi városainkban vasárnap délutánoként együtt ülnek a lócán a ház előtt a mi öregeinkkel s magyar szót tanulgatnak a mi lányainktól és gyerekeinktől. Hogy puszkájukkal és kardjukkal a vad patinát is leszédtek róluk békés és igaz emberi mivoltukban bárány-szeliden élnek most nálunk s mint panorámába nézhetünk bele a kaukázusi pásztort, a pétervári ur, a bujkálni muszika, a lodzi takács, a moszkvai őspolgár, a niszni-nowgorodi bazáros lelkebe. S az ő számukra épen úgy tárul ki a magyar néplelek titka, melynek szépségeiben egy életre tisztára fűroszthatik zavaros tudatukat s melytől soha többé olyan távol nem lesznek már, mint amilyen messziről hozzánk kerültek.

kozik. Akkor egyszerre a kolduson akadt meg a szemé.

A koldus a templom közepére állt s a tetőről lecsúszó esomós kötelet kezdte húzni. Kalixtovára huzta, de egyuttal azt is jelezte a haragszóval, hogy az ájtatosság véget ért.

Az asszonyok még egyszer elmondták a halotti könyörgést, azután kiléptek az utcára. Egyikük kézen fogta Ilonát.

— Kulikova. — kérdezte a másik. — jühez fog a leánnyal?

— Mihez fogok? Hát ugyis Leseyniebe küldöm. Vojtek Margula, póstás, majd magával viszi. — Azután mit csinál a kis leány Leseynieben?

— Ej, kedvesem, hát csak azt, a mit itt! A honnan jött, oda menjen vissza! Ott legalább az árvaházba veszik föl s majd csak meghuzódik valami kuckóban...

Közben egy kurtakoresmához értek. — Egyre jobban alkonyodott. Csendes téli est-szürkület volt; az eget fehérítő felhők takarták; a levegő ködös volt, apró szitáló hópillekkel telve. Az ereszlő gyors egymásutánban eseggett a hóra, alatta csatakos lett a járda. Egyik-másik ablakból halvány-mésvilág pirosolt elő. Az utcán élnt a zaj, de bent a koresmaszobában egy ócska kintorna nyikorgatott egy-egy kopott népdalt. Nem volt a szobában egy teremtettt lélek sem, hát szeretett volna a gazdája

## HIREK.

### Kartschmaroff Leó halála.

Egy érdekes egyéniséggel lett városunk szegényebb Újv napján délben, annak a napnak 61 ik évfordulóján, amikor Nagykanizsán az izr. hitközség főkéntorának megválasztotta — Kartschmaroff Leó meghalt. Halála nagy veszteség a hitközségre, amelynek felszázadon át hűségese szolgálja volt. A hitközség 40 éves szolgálatát ünnepelesen moglta 1904-ben s nevére jótékonyce lu alapítványt is tettek. Ötvenéves jubileumát azonban meg nem tarthaták a háború kitorése miatt. Nagykanizsai istentiszteleti énekek e. zenei művéről 1912-ben írtunk meilatolag díeseretes sorokat. Az elhunyt főkéntort Beesen temették el a bécsi izr. hitközség által fölajánlott sírhelyen. Temetésén Grünhut Heurik hitközségi elnök, dr. Neumann Ede főrabbi s több hitközségi tag részt vett. Az elhunyt érdemeit az izr. hitközség előjárósága rendkívüli ülésén jegyzőkönyvi emlekkben örökítette meg.

### Tábori misén.

*Irtá: Nemess Ernő honvéd hadnagy.*

*A misztikum fénye újra megejtett...*

*Mi boldog gúgyogó gyermek*

*Térdeitem az oltár számolyán,*

*S szemem az istenült Ostyán,*

*Hosszan elpihentek.*

*Künn gyilkos, elfajult tornán*

*Zokogott a halálos orkán...*

muszikájával valamiféle vendéget fogni. Az asszonyok beléptek, megittak egy fityókkal s Kulikova a kis Ilvának is juttatott egy kortyot, azután így szólt: — Igylál, te szegény árva, ugy sem fog ezután beözgegni senki!

Az árváról újra eszükbe jutott Kalixtova s a másik asszony is közbeszólt:

— Egészségére. Kulikova ígynk meg egyet! Oh én régen mondtam már, hogy utólját járja. Alighogy elfogta a bánaság, moccani sem birt többet s mielőtt a lelkiatya az utolsó kezet föladhatta volna rá, már kiült. A mult vasárnap, a hogy meglátámon, így szóltam hozzá: „Ej, Kalixtova. Kalixtova, ugyan adja valami árvaházba gyermekét. S ő azt felelte: „Ez egyetlen kis leányom van csupán, ezt nem adom a világ mind-n kiüeséért sem! Istenem! Szem-i kiüühdetek s a halálos ágyon megjésztöbbon meredtek ki úregükből Hiba próbáluk felogni, — nem sikerült. Azt mondták, hogy tekintete még holtá után is ott réved-zett gyermekben.

— Milyen szomorú dolgok ezek, ígynk meg egy fertályt!

A szegény muszikus tovább forgatta ócska szerszámjait Az asszonyok elgondolkoztak. — Kulikova szomoruan ismételte egyre: „Oh a szegény léreg; oh a szegény léreg! — A másiknak boldogult férje jutott eszébe

— A hogy haldoklott, — szólt siránkozva, — egyre nyugott, egyre sóhajtozott.

*Itt imára kulcsolódtak a kezek  
A misztikum fénye újra átkarolt...*

*Láttam istenülni a Bort...*

*S amikor szent áldozás alatt*

*Imát morzszoltak hősi ajakak*

*Leikem sirva feldalolt.*  
*Északi harctér.*

## A németek hadi tiz parancsolata.

Amit érdemes megtartani.

Aki német vonalakon utazik, német nemzetiszin szegelyes, feltűnően nyomatott hirdetésményekre akad a vasuti kocsiiban. Ez a „Hadi tizparancsolat“ tiz pontba foglalt tanácsos látja el a közönséget és így szól:

1. Csak annyit egyél, amennyi szükséges. Kerüld a felesleges uzsonnát s emellett még egészséges is leszel.

2. Tartsd a kenyeret szentnek és minden darabkáját fordítsd táplálkozásra; száraz kenyérmaradékból józú és tápláló levest lehet készíteni.

3. Takarékoskodj a vajjal és a zsírral; a kenyérhez e helyett leginkább gyümölcsöt használj. A zsír nagy részt eddig külföldről hoztuk be.

4. Ragaszkodj a tejhez és a sajtához. Használd leföldözött tejet és savót is.

5. Az ételeket erősen cukrozd, mert a cukor nagyon tápláló.

6. A burgonyát héjjában főzzed, mert ez hús-százalék megtakarítást jelent.

Azután a zokogásban elful a szava s önkéntelenül is énszerző jégjátásba esapa át, a kintorna hangja után dudolta:

Ugy sirt, sóhajtozott,  
O ta dana. — sóhajtozott!

Azután újra keserves sírásban tört ki, egy kisebb pénzdarabot dobott a muszikus tálelőjára és újra ívott egyet. Kulikova is elérzékenyülve tekintett a kis leányra.

— Jegyezd meg magadnak, te szegény kis árva. — szólt hozzá, — a mit a tisztelendő ur mondott, a mikor édes anyádat l-boesátották a sötét sírba, hogy őrzöangyalod folyton vigyáz rád.

Ilona szöme ott esöngött a beszélő ajkán, a mint folytatá:

— Te szegény árva leányka meg, rajtad nines hatalma a gonoszaknak. Az árvák angyala örökdió fölötted. Nese! itt van tiz garas. S ha gyalog kellene is Leseyniebe menned, meglátod, hogy utba igazit.

A másik újra dalba kezdett:

Szárnyával a jó angyalka majd betakar teged,  
Karjaiban lesz majd a csendes pihenésed!

Azzal odafordult a leányhoz:

— Tudod most már, hogy ki őriz téged?

— Az őrangyal, — felelte a kis gyermek lágyan.

(Vége köv.)

7. A sörből és egyéb alkoholos italokból keveset fogyassz.

8. Egyél sok főzeléket és gyümölcsöt; takarékoskodjál a gyümölcsökkel, mindaddig, amíg friss gyümölcsöt kapsz.

9. Szorgalmasan gyűjts össze minden konyhahulladékot, ami emberi táplálkozásra nem alkalmas, állatok hizalására használható.

10. Főzz és főts gázzal, vagy kokszzal.

Igazi német tanácsok ezek és amilyen biztos, hogy a németek meg is tartják annyira bizonytalan nálunk.

— **Kisapabból hadnagya.** Nemes Ernő sok szép a értékes költeményt írt lapunkba a háború előtt. Ezeket a verseket — amelyek forma és tartalomkiválósságukkal (tarts fel — valamikor a veszprémi papnöveldeiből írta az ifjú költő. Közben Vitért a világháború s az ifjú levita kardot kötött, bevonult a 18. honvédezeredhez. Közül egyéve, hogy a harctéren hősiessé küzd s nem régen soron kívül hadnagya lett vívőszegéd. Harctérről küldött versei a fővárosi sajtópróblami Előben nem egyszer költöttek csodálatot. Ma azután hozzánk is beküldött ismét két verset, amilyet a harcok tűzébe írt Nemes hadnagya.

— **Köszönet a Hadseregélyzőnek.** A Hadseregélyző nagy munkájáról már többször szót ejtetünk, amellyel a karácsonyi szeretetadományok elkészítésében fáradozott. Az adomány el is érte karácsonyra rendeltetési helyét s most az igaz köszönet szavait csak úgy öntik a nemes munkások és adakozók felé a mi vitézeink. A napokban Schilbán Péter 48 önkéntes írt szép sorokat, amelyekben háts köszönetet tolmácsolja a részére jutott szeretetadományért. Lehetnek e hátsorokban mindazok örömei, akik katonáink karácsonyi örömeinek elkészítésében s adományozásában részesek voltak.

— **A temetőkezési vállalatok ellen.** A belügyminiszter igen helyes s dícséretes rendeletet adott ki, amelyben azt mondja, hogy egyes temetőkezési vállalatok a hadművelet területén eltemetett katonák holttestének kiállításáért és elszállításáért a szolgáltatással arányban nem álló magas értéket követelnek. Ennek előre bocsátása után pedig elrendeli, hogy ez elajta művelés-kért ezáltal a költségeket aránytalanul nagy summban megszabni és követelni nem szabad. Ha pedig az egyik-másik vállalat mégis ilyesmit tesz, azt kihágás címen tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz korona pénzbírsággal büntetik. A vidéken ezeknek a modoru zsványoknak a megtámasztását a közigazgatási hatóság, mint büntető bíróság. Budapesten pedig az államrendőrség végzi.

— **Hőlyagos himlő ütött ki az ország több vidékén,** főként Bpestben, Nagyváradon, melyet a nyomozás megállapítása folytán galiciából hurcoltak be a menekülő bevándoroltak... E körülmény éberrege inti az összes hatóságokat, hogy a bevándoroltakat szigorúan megfigyeljék s vesztőgárr alá helyezték azokat, kik Galiciából menekülve, végig járták az egész országot s terjesztik az epidemikus betegségeket.

— **Olcsó hus a hatósági husszékben.** Ma ismét olcsó hus került kímérésre a hatósági

husszékben, marha és borjú. Az óhes közönség se-regestől tolongott a husszék körül, hogy az anyira óhajtott, drágán szereshető hushoz egyszer olcsón hozzájusson s így érthető, hogy a kímérésre került állatok husa mitamar elfogyott s a hatósági husszék teljesen kiürült.

— **Mit kosszunk a katonáknak?** A Hadsepeályzó Hivatal felkéri a harctéri katonák teli pótlukázatának készítésében buzgólkodó nagyközönséget, hogy érmelegítők és termémelegítők készítését egyelőre mellőzni sziveskedjék, miután ilyen cikkekkel katonáink már bőven el vannak látva; hanem inkább harisnyát és lábikravédők készítésével kegyeskedjék foglalkozni, — mert azokra lenne most legnagyobb szükség.

— **A főgimnázium tandíjügyi bizottsága,** legutóbb tartott gyűlésén foglalkozott az 1915—16. évi tandíj elengedések iránti kérvények elbírálásával, amelyen 141. folyamodó közül 40 tanuló részesült teljes 19 tanuló felévi tandíjának elengedésben. A többi tanuló pedig kérvényével avval utasították el; miután sem kellő szorgalmat, előmenetelt magaviseletet nem tanusított, sem vagyontalanságát kellően igazolni nem tudta, a tandíj megfizetésére köteleztetik. A bizottság határozata a v. képviselőtestület közgyűlésén fog keresztül menni, melyen a tandíjfizetések végső határideje is megállapítatik.

— **Lapunk munkatársa Zombory Gyula** kéri lapunk olvasóit, hogy a kinek megvan Batorfi Lajos „Rajta fuuk vigadjunk” című népdalgyűjteménye, legyen szives adja neki cserébe akár keleti munkáért, akár most megjelelt „Vérvirágok” című háborus verseiért. Címe: Margitta, Bihar m.

— **Elhalasztott befizetések.** A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önseregélyző Szövetkezetnél a f. hó 6-ára (csütörtökre) eső befizetések az önseregélyző miatt f. hó 7-én azaz: pénteken d. e. lesznek megtartva.

A Déltalaj Takarékpénztárral Egyesült Önseregélyző Szövetkezetnél a folyó hó 6-ára eső befizetések az önseregélyző miatt 7-én vagyis pénteken délelőtt tartatnak meg.

— **A nyers marha- és lóbbőrért,** a közvetítésnél felszámítható jutalékok a hivatalos lap legújabb száma négy százalékkal, illetve, a detail/rusításban tízegegy százalékkal engedő túllépai a maximális áron felül.

— **Az ólomtárgyak bejelentése.** A hivatalos lap rendeletet közöl, mely szerint január 15-ig (az 1915 december 31-iki állapot alapján) be kell jelenteni az ólomból készült tárgyakat, tekintet nélkül arra, hogy a kérdéses tárgyak esetleg valamely üzemb rendezéséhez tartoznak. Nem kell bejelenteni az összesen 25 kilónál kevesebbet tevő ólomtárgyakat. Bejelentendők: drótok, lomszek, sulyok, hajóballasztok, esőrek, betűk, vedrek, cspok, kamarák ólombeütési stb.

— **A Pamut- és posztónemű lefoglalása.** A hivatalos lap legújabb száma a pamutanyagok bejelentését (300 kilón felül) január 11-ig teszi kötelezővé. A pamutból és gyapjuból készült térfi alsónemű-készletek is bejelentendők A 10 000 méteren, illetve 500 darabon aluli funkcionálnt külsőfűtés és az 1000

méter, illetve 300 darabon aluli egyféle áru nem jelentendő be.

— **Hogy élnek katonáink a harctéren.** Egy vitéz katona: aki hónapok óta küzd a harctéren, érdekes tábori levelezőlapot küldött, amelyben megírja, hogy milyen pompásan élnek katonáink a lövédkörokbán. Karácsony estéjén katonáink az északi fronton a következő változatos és irigylésre méltó étrendet ették végig:

- Borlevés
  - Sertés karaj
  - Párolt káposzta
  - Bóbájka
  - Álma
  - Kávé
- Italok:
- Bor, vörös és fehér
  - Likőr
  - Viz.

A túzronal mögötti konyhán a szakácsok ambicióval és lelkesedéssel végzik dolgukat, hogy fiaink, akik drága szép életüket áldozták értünk, akik a vérükkel vigyáznak az itthonmaradottakra, semmiben se szenvedjenek hiányt. És hogy a hadvezetés megnyire-gondol a harctéren levő katonákra, arra fennye-jellemző példa Kállay levelezőlapja, amelyen a fenti pompás menü szerepel és amilyen étrend nem sok háznál volt még itthon sem.

— **Moratorium.** A háromnapos asszony visszatnyegy a szüleivel s megindítja a férje ellen a válóperet.

Az asszony ügyvédje tárgyal a férjével, hogy az elválás minél gyorsabb és simább lefolyású legyen.

— **En nem akarok se gyors, se sima lefolyást.** En nem válok!

— **Nem válok?** Ezt nem értem. Hiszen ő nagysága azt panaszkolja, hogy rá sem néz, soha meg nem csokolja. Pedig — bocsánat, ő nagysága szavait használok — vőlegény korában folyton falta.

— **Az igaz.** De most moratorium?

— **On így alkalmazza a moratóriumot?**

— **Nem tehetek másképen.** Mikor az apósmótól a beigért hozományt kértem, ő is azt mondta „Moratórium van.”

**Szerkesztői üzenetek.**

Z. Gy. Margitta. Megjött a második közelemény. De a postajárás bizonytalansága miatt addig nem merünk a közlésbe fogni, míg az egész nincs kezünk között, nehogy később legyen zavar. Kérjük tehát az utnak indulást. Sok — sok üdvözléttel az újévben is! Kedves társas lesz, csak már egészen itt lenni! Mi is annak szántuk.

N. E. Tábori posta 50. Ürvendünk szavainak. Már alig várjuk. Sok minél többször — halljuk. Üdvözlünk az új hadnaggyót! Az egyik ma, a másik a következő számban lát napvilágot. Ha szünetel a harc — gondoljon ránk. Os. L. Fehérváron van előbbi minőségben. Sok üdvözlét.

N. Gy. Tábori posta 59. Már a mult számunkban leadtuk. Sok üdvözlét.

**Kérdések-közd.** Igaza van. Fekete könyvet is kellene nyitniuk. Talán bőségesebb s tartalmasabb lenne, mint az Albumuk. De minek szaporitask a szomorúságunkat. A közmegevetés plakatirozása még meg iörténhetik.

K. Sam a vers, sem a próza! Mind a kettő értéktelen.

# 33 BERLIN

## MOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legválógotabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebb-nél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyárak mellett mutatja be művésziösen összeállított remekszép műsorát. Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk

### Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyű stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatófényszámot készíttünk a kiadással.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egeton-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők A világháború legújabb krónikása írásban és képpel az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész hátréteiről történik, azt mind olásk tárja fel a legújabb képekben. Érdekesség, művészi nivóval és a legújabb híres jellemzői Herceg Ferenc határlapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

## Meghívás.

A Nagykanizsai VI—VII. Kerületi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet

# XVII. évi rendes közgyűlését

a f. évi január hó 9-én délután 2 órakor a rácutcai iskolájában tartja meg, melyre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja

AZ IGAZGATÓSÁG.

### TÁRGYAK:

1. Az igazgatóságnak a múlt üzletévre s a szövetkezet állására vonatkozó jelentése.
2. A felügyelőbizottság jelentésével a záró számadás bemutatása, a vagyonszerűleg végleges megállapítása, a mutatózó nyereség felhasználása s a számadók felmentése.
3. Hadbavonulásuk, illetőleg lemondásuk következtében az igazgatóságba: az elnök s 4 rendes, valamint 2 póttag választása 3 évre. — a felügyelőbizottságba 5 rendes és 2 póttag választása 1 évre.
4. Esetleges indítvány, mely az igazgatóságnak a közgyűlést legalább 3 nappal megelőzőleg írásban beadottot.



MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

## IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban  
és névjegyekben  
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban  
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára.  
Jegyzői és egyéb közgazgatási nyomtatványok  
nagy raktára.

# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1  
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:  
Bánkovich János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Majelennek hétfőn és csütörtökön.  
Előfizetési árak: Egyszer 10 korona, félre 5 korona,  
Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyen szám ár 10 fill.

## A mi albumunk.



**JÓTEKONYSÁG HŐSEIRŐL** emlékeznünk most meg. Örömmel tesszük ezt. Az önzetlenség és nemeseletűség mindenkor jó szót s dicsőítő eszdelatát érdemel, de különösen napjainkban. Mert most igazán bebizonyosodott, hogy nagy fénynek nagy az árnyéka. Míg milliók rajongó hazaszeretete s idealizmusa csodákat mivel s önfeláldozásról beszédes emlékekkel gazdagítja történetünk könyvét, — addig jithon az önzés is diadalutját járja s mintha ellenségeink belső szövetségese lenne, segít a nyomort, a gondot, a könnyet, a fájdalom megokszorozni. E bűnös diadalal és terekvessel szemben fényesen ragyog a jótékonyág önzetlensége, mint a kavics tengersokasága közl is kiválik a gyémántfény. Hosszú névsort írok ide. Bár minden név megérdemelné, hogy külön lapon szóljunk róla. — Berkovics József szepeteki plebánus, Lencz Istvan esztergonyi tanító, Dr. Herczeg Bathanyai, gróf Billot, Vizlendvay Sandor, Dossita Géza bánokszentgyörgyi plebánus, osv. Somogyi Gyuláné, osv. Szalacay Gyuláné, báró Inkey József osv. báró Inkey Pál — ma mindegy csoportképet adnak albumunkban, amely szines és értékes tartalmánál fogva annak egyik legdrágább lapját adja. Jótékonyág hangzik onnan és önzetlenség, a tiszta idealizmus tized ki minden alakról, az igaz hazafiság tíze ízében fénylik minden részletben — s mindez örök eszdelatot kell, feljegyzésre méltán tart igényt megörökítésre jogosult, a megemlékezés örökzöld ropkénye joggal köríti nemcsak a jót!

(A. J.)

## Azoknak, kik verseimért kigunyoltak.

*Nem félek, ha rám rohantok  
S mult ekével hideg hantot,  
Gunszavakkal szántjátok a telken.*

*Lehel, hogy majd százszor vérzem  
S zokogok a szines éjben  
Mikor egy-egy új dalmot kezdem.*

*De azért, ha meg is léptek,  
Ujból s ujra gyujtok néktek  
Vezetőül dalfaklyát az éjben.*

*Nemess Ernő, honvéd hadnagy.  
(Eszaki harcér)*

## A kenyérjegy.

Mi tette szükségessé az új rendszert.

A kormány legújabb rendeletében, melyvel január 10. átl kezdve az ország egész területére életbelépteti a kenyérjegy-rendszert, nincsen semmi olyan ok, ami alapul szolgálhatna a legesekelyebb aggodalomra is. Az intézkedés tisztán a köteleo óvatosság szüleménye, a mely hivatva van, hogy elejét vegye bármínó kellemetlen eshetőségnek s amely oszló igazsággal gondoskodik arról, hogy — hazánk lakosságának ebből a legfőbb táplálkozásai cikéből, vagy helyesebben: megfelelő mértékben jusson ki mindenkinek, szegénynek, vagy gazdagnak.

Gabonánk ugyanis annyi termelt, hogy az ország kenyérszükségletét teljesen fedezí. A tényleges eredmény, igaz valamivel mögötte maradt az előzetes, becslesnek, mert a termelés utolsó fazisa és a behordás alatt az időjárás kedvezőtlenre fordult s a szükségesség munkásezekben — és állatállományban is hiány mutatkozott. Ezek a körülmények

azonban csak a felesleget csökkentették, maga a fogyasztási kontingens osoribatlanul kikerült. Így tehát teljesen indokolatlan volna, ha a kormányrendelet korlátozásából bárki a kenyérszükség veszedelmét olvasná ki. Erről egyáltalán nincsen szó.

Ellenben igenis szó lehetne róla, ha mértékelen fogyasztással megátmadnók a készletet. Elvégre az új termés betakarításáig még álló hét hónap van hátra. A termési kilátásokról még hozzátvetőleg sem beszélhetünk. És — ami a fő — háboru van. A kiéheztetési örület ellenségeinket még mindig fogva tartja s nekünk biztosítani kell magunkat minden eshetőséggel szemben azzal, hogy meglevő készletünk a jövő termés betakarításáig minden kellemetlen zökkenés kizárásával az ország fogyasztási igényeit zavartalanul és a maga teljességében kielégítse.

Hagy tényleg így is van és hogy a kormányrendelet háttéréből semmi inséges veszély nem fenyeget, minden magyarázatnál meggyőzőbben bizonyítja az egyes számára megállapított kenyérmennyiség adagolása. Átlap naponta mindenkinek kétszázegyven gram kenyér jut, tehát kevés híjján egyne.

## Az angyal.

Írta: Sienkiewicz.

II.

— Ah, te szegény poronyt, te édas bogaram te! Egy szép szárnyas angyal. — beszélt tovább Kulikova, odavonva keblére a leánykát.

Ilona keserves sirásba fogott. Talán az ő kicsi szívében is földerengelt elhagyatottságának érzete.

A csapos már nagyokat hortyogott a sötétes padján, a fagygyertya végét járta már s nagy eszmókban csepogett le a tartórol; a muzikus is abbahagyta a nyirkogást s ocsodasen bóbikolni kezdett. A rákövetkező csodant csakhamar lódobogás zavarta meg.

Vojtek Margula lépett a szobába. Égő lámpáját odahelyezte az asztalra s kezeit dörzsölgötte egy darabig, aztán a kórösméret szólította:

— Hozzon fel egy fél messzalit!  
— Te hájfojt Margula, — kiáltott rá Kulikova, — elvisezd ezt a kis leányt Lesecniebe?  
— Persze, ha rám bizzátok! — felelte Vojtek, aztán a hogy az asszonyokra tekintett így folytatta:  
— Hanem ti ugy látszik alaposan belenézettek a pohár fenekére, hogy...

— Folladj meg! — kiáltá Kulikova, — de vigyázz erre a kis leányra! Szegény árva! Tudod-e, te téfkifló, hogy ki örködik fölötte?

Vojtek nem tartotta érdemesnek felelni a kérdésre, hanem s helyét ajkához emelte az öveget:  
— Hogy a tüsszes mennykő...

Azzal fölhajította az italt, de mindjárt rá elégedetlenül firtorította el az arat.

— De hisz ez tiszta víz! — szóló fitymáldva, — adj a jobbikból!

— A hogy már ötödösör ismételte meg az öveget, készenfogta a leánykát s az asztalon hagyta lámpáját, ódászolt neki:

— Jöj, te kis féreg!

Az asszonyok már ott szundítottak édesen a padon s még csak buecsnt sém vettek a kis leánytól.

— Vojtek a szóra tiltette Ilonkát, szótan megindultak. A falu sáros utóján nem igen mentek előre, a mint azonban a végtelen messze pusztaágra értek, nesztelennl röplve sikkolt tova a szán a sötét éjszakába. Kórösköml néma esenodt hálót pusztaáig, csak olykor nyorított föl vihorgva a rudas, vagy egy-egy távoli tanfárolt vonított föl hozságn, mecsenhallón a hátrórá kuvasz.

Jó darab utat hagytak már maguk mögött.

gyed kiló. Jóval több, mint akár Ausztriában, akár Németországban, az ellenséges országokról nem is szólván. Ebből látható a legjobban, hogy inséges kiltások mellett okvetlenül kisebb mértékre szorították volna a megállapított mennyiséget és hogy az átlagnál semmi esetre sem gondoskodhatunk volna még bőkezűbben a nehéz testi munka embereiről, akik háromszáz s az őstermeléssel foglalkozókról akik meg éppenséggel négyszáz gramm kenyéret, vagy lisztet fogyaszthatnak naponként és fejenként.

A háború minden téren önmegtartózkodást parancsol ránk s a magyar társadalom ezt a hazafias erényt példás kitartással gyakorolja másfél évszázad óta. A kenyérgyártó-rendszer nem foglal magában semmi önmegtartózkodást s a legkevésbé követel áldozatot, hanem csak arra int és egyuttal biztosítja a lehetőségét, hogy takarékoskodjunk az Isten áldásával, amivé a magyar nép az ő jellegzetes észjárásával és olyan találati a kenyéret avatta és aminek értéke ezekben a nehéz időkben szinte fölbeszülhetetlenre nőtt.

A háborús készültségnek a kenyér is van olyan fegyvere, mint bármely másik, különben ellenségeink legfőbb törekvése kezdetől fogva nem lett volna éppen az, hogy első sorban ezt osszék ki a kezünkől.

Ennek a fogyvernek: a kenyérnek sem szabad soha egy pillanatra sem szűkében

lennünk, végleges győzelmünk érdekében tehát hazafias kötelességet teljesítünk, ha ezt a kormányrendeletet nemcsak megnyugvással fogadjuk, hanem ha egyuttal a magatartásunkban senki el nem mulaszt semmit föle tölhetőt, amivel az ország javára életbe lépő e rendkívüli fontosági intézkedés érvényesülését előmozdithatja.

## Polgármesterünk felhívása!

A m. kir. miniszterium 4586/1915. M. E. számú rendeletével elrendelte, hogy 1916. évi jan. hó 10-ik napjától kezdődőleg a nem termelő napokint és fejenként búza, rozs és árpaliszta vagy a gabonanevelők keverékéből előállított lisztből legfeljebb 240 grammot fogyasztanak; míg az őstermeléssel foglalkozók 400 grammot használhatnak fel.

Ezen lisztmennyiséget mindenki elsősorban saját meglévő liszt vagy gabonakészletéből köteles fedezni.

1916. január 10-ike után a fenti gabonanevelőkből vagy azok keverékéből előállított lisztet továbbá az ilyen lisztmennyékből előállított kenyéret csak az általam kibocsátott liszt illetve kenyérfogyasztási igazolványok ellenében szabad forgalomba hozni.

Azok akik rendszeresen vendéglőkben, étkezdében étkeznek, csak kenyérfogyasztási igazolványra tarthatnak igényt.

Ételek kiszolgáltatásával keresetszerűleg foglalkozó üzletek kenyéret csak az általam bocsátott kenyérgyártási igazolványok ellenében azokon feltüntetett

kenyérmennyiségnek megfelelő mértékben szerezhetnek be.

A kenyérgyártók f. hó 10-ik napjától kezdve adatként ki a polgármesteri hivatalban tartozó városi tanács-teremben.

Felhívom Nagykanizsa város lakosságát, hogy a hivatkozott M. B. rendelet értelmében 1916. évi augusztus hó 16-ik napjáig számitandó házi szükségletet a fennálló rendeletek szerinti 1916. évi augusztus hó 16-ik napjáig számitandó gazdasági szükségletet meghaladó gabona és liszt mennyiségét a rendőrkapitányi hivatalban január hó 10-ikig okvetlenül bejelentésük, mert ennek elmulasztása esetén az eltitkolt gabona, illetve lisztkészlet a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkoboztatik.

A bejelentés továbbá a gabona illetve liszt maximális áron készpénzfizetés mellett lesz átveve.

Aki ezen rendelkezések ellen vét az 1914. évi L. tc. 9. §-a alapján két hónapi elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

## HIREK.

— Bugsch ezredparancsnok itthon. Bugsch Aladár alezredes a 20. honvéderrel vitéz parancsnoka a karácsonyi ünnepeket itthon töltötte. Bugsch alezredes nyolc hónapi távollét után töltötte itthon ezt a pár napot. Másodszor áprilisban ment vissza a harctérre, ahol Sypniowsky örökébe lépett s azóta mint ezredparancsnok áll vitéz honvéderzredük élén s vezetők tiszti a dicsőség útján s amely ténye immár azt a hadsereg parancsnokságoknál is nyilvános méltánylásra és elismerésre talált.

— Kiténtetés. Ófelsége elrendelte miszerint legfeljebb díeső elismerése tudott adassék Bogenrieder

Vojtek egy ideig hangosan esztenteen biztatógatta lovait, aztán kellemetlen orrhangon dudolni kezdte:

Emlékszel-e te, hűtelen, mit ígértél...

De csakhamar est is abbahagyta, miközben nagyokat dölöngött a kocsiülésen. Hol balra, hol jobbra hajolt. Ugy látsz föl neki, hogy teje a hőhártyát áll, mert egy pánaszlevegő elvezett; újra meg újra fölriadt s álmosan dörögte: „Ezer ördög! Ilona nem aludt, mert szörnyű hideg volt! Tágra nyílt szemekkel bámult a fev-kellen éjszakába. Édesanyja, gondolt, miközben egyre-egyre visszatért elébe édes anyja halvány, sápadt arca. megmozdulatlan lekipetete, — de önkéntelenül is érezni kezdte, hogy az a kizsolt arcú asszony mily nagyon szerethette őt s lán, most már nincs mellette, vissza se jó többé! Mert hát ő maga látta, mint huzták rá a földet a sötét sírgödörbe.

Nehéz, nehéz könyek gyűltek meg szemében, de mivel kezét megdermesztette már a fagy, azt hitte, hogy a hidegtől van csapdán.

Megleázó szél sivitott, futólló végig a végtelen hómezőn keresztül. Vojteknak az ital útra adott megmelegét s mint egyre mélyebben bóbiskolt. Nem vette észre, hogy lovai az erdőbe egyre lassabban járnak, aztán a szájakot egy árokba fordítják le.

— Fölébredt, de nem tudta, mi történt velük. — Ilona megrázogatta a vállát.

Vojteki!

— No, mit krárogasz?

— Fölborultak.

— Mi az fölborult? A pohár? — kérdezte bambán, aztán tovább horkolt.

A kis leány odakuporodott a szánkó mellé s halgatott. A mikor már gyenge acót kékre marta a hideg, újra odacsuszott az eszméletlen kocsis mellé:

— Vojteki!

Semmi felelet.

— Vojtek, szeretnék melege menni!

Aztán újra kezdte:

— Vojtek, én elmegyek gyalog!

El is ment. Ugy gondolta, hogy Lascyúvec közel lehet már. Ismerie a járást, mert édesanyjával többször meglátta már ezt az utat. De most egyedül kellett mennie. Az erdő járatalon ösvényen magasan állt a hó s a fehér takaró fényenlégiesen jól tudta tájékozni magát. Az erdő mély esendően pihent. Az agarkról c-angó jegenespekákról lassan hullott le egy-egy csepp s hatlan susogott, a mikor esteben meghimbálta a fák levelét.

Ez volt az egyedüli nesz, körökörül minden egyhangú és fehér, zajtalan némaság... Még a szellő is elült. Teli álmat aludta az erdő. Ugy lát szott, hogy a hótakaró föl, a hallgató erdő, a halvány felhő ott az égen egy fehér, élettelen álomország. Egyedüli áll benne az a szegény árva kis leány. Oh az a kedves, jó erdő. Ugy tetszett, hogy lehalló eszeppjeivel az elhagyott árva sorsát siratja. A magas, égbetörő büszke tölgyek mintha megszűnnének a szegény gyüm-ek. Egyedül, erőtellenül, elhagyottan gázol a hideg éjben az erdőn keresztül. Mintha a tisztá éj is vigyátná lépteit.

Valami megható, édes érzelem, ha a gyenge oly bizalommal hisza magát a hatalmasra. A gyermek gondatlanul haladt tovább, míg, ereje győzte. Nagy nehéz eszűmája a lábán, a mint ide-oda lötyö-

gott, nem engedte sietni. Minduntalan ki kellett húzogatni a mály, sápadt hóból. Egyik kezében ott tartotta a pénzdarabot, a mit Kulikováól kapott; vigyázott rá, hogy el ne vesszítse. Olykor-olykor föl-zokogott, de nem hallotta senki, abbahagyta újra. Az erdő hallotta csupán. Az olvadó hó egyhangúan, fájtalmatlan ropogott meg lábai alatt... Talán más is meghallotta; a kis gyermek egyre faradtabbá lé-pretett előre.

Éltévedt talán?

Nem. Az ut ott futott előtte, mind egy szeles fehér szalag. Erőt vett rajta az álom. Kitért az ott egyik talérs a fejt egy fátörzse hájtá.

A fákak fölője hajoltak s lecsukódott fáradt pillájú csakhamar. Ugy tetszett neki, hogy édesanyja kikel a fehér sírgödörből s odalép melléje...

De nem jött senki. Csakbogy ő biztosan várt valakit. Ugyan kit?... Az anygalt.

Az öreg Kulikova beszélt, hogy az anygal örzi őt. Ő-ő jól ismerte az anygalt. Édesanyja szobájában ott légett egy képen a festettszáru anygal, lilimomos kézzel Bizonyára eljő hozzá. A hulló esedécspek egy szerre csak zajosabban csapóltak a földre... Talán az anygal száruccsattogása... De eszt! Valóban jön valaki. A puha hóréteg egész hallgatónan csikorog. Mind közelebb-közelebb jön, esendesen, de gyorsan... a gyermek fölőyija szemét.

Mi ez?...

Egy szürke, édes fej előrehajogott félkékkel hajol a gyermek fölé... Szörnyű, lészott fej...

Károly a 12. vonatost-beli tart. főhátnagy az ellenséggel szemben beosztott kiűző szolgálatért. — Bogenrieder Károly legidősebb fia Bogenrieder József vasúti vendéglőse. A háború elejétől fogva teljesít katonai szolgálatot.

— **A mai album jövevői.** Ma lapunk Album rovatában megjelent jövevők jelentésnyje a következők: Berkovits József szepetneki plébános gyűjtése Sormáról: 530 drb. tojás. 17 zsák krumpli, 4 zsák bab, 1 kis zsák dió — Lencz István esztergonyi tanító gyűjtése: 25 zsák krumpli, 5 zsák bab, 3 zsák dió, 1 zsák vegyes alma és dió, 120 drb. tojás. — Herczeg Battyány dr. 100 kiló bab, 5 métermagas kukorica, 1 mérő dió és 200 korona. — Gróf Billó Lászlak. 2 zsák alma. — Vízlendvay Sándor főld. Duzának 4 láda szóp. alma, 5 zsák krumpli, 1 zsák paprika, 1 zsák bab. — Desáts Géza bánokezei-egyházi plébános úrtól: 250 darab káposzta, 5 zsák bab, 10 zsák burgonya, 2 zsák sárga répa, 1 zsák hagyma. — Örv. Somogyi Gyuláné Palin, 12 zsák répa. — Örv. Szalacsy Farkasné Vento, 6 zsák alma, cigaretták. — A ker. négyelet körházának több ízben adakoztak báró Inkey József Iharosbányai egész szarvas, nyúl, almát, gesztenyét. — Báró Inkey Pál Iharosb. szinte vadat, többször halat. — Desáts Géza bánokezei-egyházi plébános ur ennek a körháznak is sok idelekészert, fűszeremőt, vánkossokat gyűjtött s ő maga is adakozott.

— **Tarnay-est.** A január 16-án tartandó Tarnay hangverseny előkészítése céljából ma este 6 óra körül kezdtek a városbába tanácsot-érmeben.

— **Halálozás.** Városunk egyik 1-gelöke-lőbb kereskedő családját szomorú csapás érte örv. Roszfeld Adolfné elhunytával. Halotttestét a hó 7-én behelyezték a helybeli ir. sírkertben örök nyugalomra, a Vitézségi rokonság és nagyszámú közönség mely részvétel mellett.

— **Szomorú kép szerb hadifoglyokról.** A Szerémségből írják: A napokban nagy szerb foglyozás-állomány érkezett egyik szerémségi községbe, mintegy 2200 közből és néhány állattal, tiszt egy sem volt közöttük. Szerb Mijovicsról jutnak gyalog körülbelül husz napig gyalogoltak és száználmas túrházban érkeztek meg. Talán tízük volt bakancs, a főbbön rongyos bőrcsok voltak. A mint megérkeztek, első dolgunk volt a tisztálkodás, illetve a főregítés. Túzet raktak és azon porokkét ki az élődi-eket. Vala mennyien igen aláztatok. A kirándult örökre meghunyászkodással engedelmességek. Va valamelyiknek egy cigarettát, vagy egy falat kenyéret nyújtunk, tiszt is marakodnak a csekély ajándékért, míg végre egyiknek sem marad.

Reggel 7 óra körül a parancsoló százados meg szemlélt a foglyokat, a szerb altiszteket magához hivatta és a szerb nyelven figyelmeztetőt adott a rendre és felelőse teszi őket minden rendezésért. A szerb altiszteket továbbitták a parancsoló a légyenszéknek. Ezután megkezdődött a reggeli, a mely letekérvából és kenyérből áll. Reggeli után az orvosi vizsgálat következik, a melyek úrdés követ és végül a tiszta fehérnemű kiosztása s a régi felső ruha feltöltése.

Majd nem valamennyi a híres Sumadia hadostályból való. Jellemző, hogy alig akad közöttük, aki tudná a születési évét, de megállapították, hogy leg-

többnyire 30—60 évesek. Bemondásuk szerint négy év óta vannak beorozva, ez idő alatt egyszer sem fürödtek, szabadságuk is csak kevesen voltak 10—15 napra. Pirónál szenvedtek vereséget a bolgároktól, innen visszavonultak Prizrendig, a hol miudnet elkövettek, hogy magyar és osztrák fogságba kerüljenek, mert a bolgároktól félték Saját beömerésük szerint Szerbia tonkre van verve és szerb katona egyetlen egy nines Szerbiában.

— **Halálozás.** Orosvári Orosváry Lujza jan. 8-án 70 éves korában elhunyt. Temetése január 10-án délután 3 óra körül az ev. ref. hit szertartásai szerint volt.

— **Bicskázás Kiskánizsán.** Ugylátszik, a mi kiskánizsai honfitársaink veredők kedvét a háborús idők itthon is átörten tartják, amennyiben elég erőn képződnek közöttük véres kimenetelű offenzívák.

Az elmúlt napokban is kollektív munkát adtak Dr. Bätz Kálmán hatósági orvosunknak, ki egy megszurkált harcok kedvű patrióta vérzését alig tudta elaltatani.

— **Takarékoskodjunk a kenyérrrel.** Így szól a miniszteri rendelet, mely nagyon helyesen a kenyérgygy utján igyekszik rákényszeríteni nem csupán a közönséget, de a kereskedőket, különösen pedig a pék urakat is a takarékosagra, akik bizony e kenyérzubbonyra nagyon is rászokáltak. Vegre is hallgasson el az ónzés s illeszkedjék bele mindenki a közért a takarékoság erényeinek gyakorlásába is, his mindjárt kénszerűségből történék is az.

— **Az orosz és szerb hadsereg találkozás.** A szaloniki pályaudvaron történt. Két foglyokat szállító vonat találkozott, az egyikben oroszok voltak, a másikban szerbek. Mindkét csoport lezárt és pihenőt tartott. Az orosz és szerb foglyok kíváncsi szemekkel néztek egymásra. Odaszól az egyik szerb fogoly a muszkához.

— Hát, csak a cár az oka a háborúnak!

Visszaszólt rá egy orosz:

— No, én meg azt mondom, hogy Péter királynak köszönhetjük, senki másnak, hogy ide kerülünk.

Odasonfordult erre egy cinikus orosz szerb legény.

— Na mit vakaráltok? Mind a kettő ugyanazt akarja: Miklós cár és Péter király is. Az orosz azt óhajuk, hogy az orosz és szerb hadsereg, itt Ma, gyorsaság szívében találkozzék. És az óhaj teljesül, ime (és a két fogoly a csapatra mutatott) találkozott két dicső hadsereg.

— **A ki hazajött.** Kegyetlen harc volt az ott Stenichovonál. Négy napig szünet nélkül dühöngött, mindkét fél teljes elkeseredettségét öntötte belé. Mi jól tudtuk, hogy, ha itt átörten az ellenséggel az egész vonalunk megvan. Az orosz pedig látható, hogy itt visszafelé nem mehet már: a Strypa megdagadt tavai voltak a háta mögött.

Egy kis parasztkunyhó állott a falu szegélyén elkülönítve. — A kunyhó előtt kis lóca magyar és osztrák körös baka bit és pipáztatott békés nyugalommal. Mindeufelé zuhantak a granátok, shrapnelok, ő pedig csak nézte gyönyörködve. Egy honvéd tiszt észrevette, feltűnt neki és rákiáltott:

— Hát te mit csinálsz itt?

— Ne rozzom!

Csak ruténul értett a flu. Megkérdezte hát tőle ruténul. A baka egykedvően felelt.

— Semmit... csak nézek.

— Ebadat! Mikor ilyen nagy útközet van, te csak nézed? Hát mi vagy te? Talán szakos? Talán trén? Vagy talán tisztizolga?

— Dehogyan gyalogos vagyok a csapatnál!

— Szép gyalogos az ilyen, mondhatom!

Ha gyalogos vagy, ne tárd a szédet, hanem harcold te is!

— Nekem nem muszáj jelenlenni a háttérben, mert én szabadságom vagyok. Az én szerdém a Doherdónál van és onnan eresztették haza két heti szabadságra.

— No hiszen! És pont ide tudtál jönni?

— Hát mit csináljak? Én itt vagyok idahaza.

— Na és most mit csinálsz itt?

— Hát semmit... csak élvezem a szabadságomat.

— **Gyászír.** Örv. Lieb, Oskárné szül. Hartman Teréz ur. kir. pénzügyminiszteri számtanácos özvegy Nagykanizsán január hó 9-én reggel fél 8 óra körül életének 74-ik évében, rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Temetése ma délután 4 óra körül ment végbe. Nyugodjék békében!

— **Augusztá naptár.** A legújabb magyar irók almauachja. Jövedelme a Nemzet Háza rokkantothoz. Az augusztá naptár ára 1 korona. Megrendelhető lapunk kiadóirodájában, vagy az Augusztá-Alap központi irodájában (Budapest, Károlykörút 3.) Portoköltésig 20 fillér, ajánlott küldés esetén 45 fillér mellékelendő. Mindenki vegye meg, mert ezzel rokkant hőseinket segít!

— **Szöllőkultúránk és a gállo.** Nemcsak a mi vidékünknek, hanem az ország többi szőlőművelő és bortermelő vidékének existenciája is attól függ, hogy a jövő évre kellő mennyiségű vadosok anyag álljon rendelkezésre. Mint halljuk, a földművelésügyi kormányunk állandó ügye a szükséges gállicnak a kellő időre leendő előállítás. Ertesztésük szerint valószínűleg sikertelni fog gállicot szerezni; azt, hogy mily áron és mennyit, — ez idő vesztén még tudni nem lehet, de ha lesz, az bizonyára nem lesz usorás ár. Az előállítás már megkezdődött. Bizonyára könnyebben lélekenek fel a gadsak, ha reményét látják, hogy szőlőket megmenthetik. Elsőrendű tényező, hogy gállic legyen, mert kiismáthatatlan volna a kár egy egyesek, mint nemzeti közvagyon szempontjából, ha szőlőinket nem tudnánk megmenteni.

— **A kis hazaról.** Nagy ellensége volt a magyar birodalomnak a 16 éves Markovik-Spanja Stevan zimonyi kereskedelmi iskolai tanuló. Mikor a szerbek Zimonyban jártak, talán ő volt Sándor szerb trójuörökösön kívül a legboldogabb szerb a ennek a nagy örömeinek kifejezést is adott. A zagrabi katonai bíróság vád alá helyezte a fiatal hazaról s elítélte 4 és fél évi súlyos börtönrre minden 3 és 9 hónapban magán elátással súlyosbítsa. Lezárta a börtönműködési az idők mulandóságáról meg a szerb állam sétfosztásáról.

— **1200 korona évjádék minden vak katonának!** Simoncsits Blomér, a képviselőház alelnöke a vak katonák számára megindított gyűjtés eddigi eredményeiről nyilatkozva, a következőket mondta: A községek között eddig összegyűjtött kétmillió koronát további gyűjtéssel addig akarjuk fokozni, hogy a háborúban megvakult katonáknak legalább 1200 korona évjádékot biztosíthassunk.

**BERLIN****MAGYARIZÓ SZÍNHÁZBAN**

(Starvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legválogatottabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megrágtak, mégis a régi olasz helyárák mellett mutatja be művésziösen összeállított remekműsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinék a legmelegebben ajánljuk.

**Irodalom.**

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinék érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelmi és a pápaválasztás jogtörténetének ismerete nélkülözhetetlen a jelenkor számára.  
Ifj. Wajdits József könyvtérkezesében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot ma is ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Ágoston-utca 4). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők. A világháború leghőbb krónikása irásban és képpen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész hátrésein történik, azt mind előnk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, irodalmi műveltség és előkelő ízlet jellemzi Horvát Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbuszáseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

**A ROVÁS****Vezércikk****Világháború**

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

**Közgazdasági rovat****Napihírek**

naponkénti szenzációi az

**AZ UJSÁG****POLITIKAI NAPILAPNAK.**

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, fessze elő az AZ UJSÁG-ot.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Egy hónapra . . . . . 2 K. 50 L.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII Rákóczi ut 54 szám

**SZEMESNEK**

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni verenyitásainkat. Az élelmesség nem

**ÁLL**

egyéből, mint hogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

**A**

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

**VILÁG**

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

**VAKNAK**

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

**AZ**

vaknak az

**ALAMIZSNA!****MILKA****Suchard****KITÜNŐ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ****IFJ. WAJDITS JÓZSEF****KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE**

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból

és névjegyekben

Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban

gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek

dús raktára.

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok

nagy raktára.



# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1  
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerinti.

Feladvó szerkesztő:  
Báné Kovács János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.  
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

## TARNAY HANGVERSENY.

**S**IPEKI BALÁS BÉLA főispán védősége alatt vasárnap este 9 órakor a Polgári Egytel nagytermében nemesedő hangverseny lesz. Aki főispánunk nemes lelkét, tevékeny szellemét, izzó hazafiságát ismeri, az már eleve is tisztán látja, hogy milyen előzetes jegyében áll a vasárnapi hangverseny. A legzsebtebb hazafias célt szolgálja. Főösönk közül sok százan léptek s még lesznek rokkantak. Az a dalos ajak elmúl, a vítezi kar bágyadtan lesik s az a láb — amely a dicsőség útját járta — örökre béna marad s még ezernyi más szenvedés sújtja hőseink — egy nyomorgó élet kilátásával. Ezenek nekünk kell segítenünk. Hazafiságunk s ember szeretetünk egyaránt azt mondja, hogy nemes kötelességet teljesítünk akkor, amikor ezeknek a rokkantaknak jövőjét biztosítjuk s így halálunk némi esekély adóját ve- lünk szemben lerójuk. Az igaz magyar szív, az igaz magyar agy ezt természetesen tartja. Tudja, érzi, hogy ezzel a válságdíjjal tartozik a saját épiségeért. S ha már most e válságdíjért még művészi kárpót- lást is kap, akkor egy pillanatra sem szabad haboz- nunk, hogy odamenjünk, ahol a művészet lobogó lángjánál hazaszeretettünk oltárán is áldozatot hozunk. Körülbelül ez a vasárnapi hangverseny alkalmával a a helyzet. Tarnay Alajos zenekadémiái tanár és zongoratanár adja művészetét feljebb s hangversenyen, értékes programi számaiban. Tehetségével beállott az említett nemes cél szolgálatába. Emiatt méltán még dicsérni sem tudjuk a nagy művészt. Eljón hozzánk világhírű művészetével s annak csodás kiví- rágását a mi zalai rokkantaink segélyezésére ajánlja

fel — Ő Balás Béla főispánunk meghívására hazafias érzésének szép bizonyosságát adja. — Hogy azonban az ő törekvése sikert érjen, az már a mi áldozatkészségünkön múlik. E tényhez nem kell reklám. Itt a hazafias érzés a legpazarabb kivitelű hirdetés — hogy mindannyiunknak ott kell lennünk. Senki sem vonhatja ki magát az adó alól, amelynek ellenértékét a művészet bőkezűségéből sokszorosan kapja meg. Nem rabulisztikus toborzás a hangver- senyre hívó szó, hanem valami más féle ébresztő hang. A szunnyadó jóérzésekre hivatkozva mondjuk, hogy onnan senkinek sem maradhat el. Tanúbizonyosságot kell tennünk a mellett, hogy tudunk hőseinkkel együttérzési fájdalomukban rajtuk segíteni is.

(dr. l. j.)

## A halál az ágy mellett.

Anglia történelmének legnagyobb erő- fejlesztésére készül: a kormány, most már egészen hiteles hírek szerint, rászánta magát arra, hogy törvénybe iktatja az általános katonakötelességet. Hogy lesz-e belőle tör- vény, még nem bizonyos, de hogy az angol nemzet a Stuartok elűzése óta most teszi a legorszondóttabb lépést, az bizonyos.

Mi, kontinens-lakók, talán nem is va- gyunk egészen tisztában vele, mit fog je- lenteni az új törvény angol emberre. A mi életünk évszázadok óta a militarizmus jegy-

ben folyik. Kiváltepp a magyar mint katoná- nemzet ismeretes egész Európában. Évszázá- dokon át mi védjük vérünk hullásával a Nyugatot a Kelet ellen s az ösöknök szinte polgári foglalkozása volt a katonáskodás. Még a most élő öregek közt is van olyan, aki tizenkét esztendeig járt a császári ruhá- jában, mint közönséges sorkatona. Mi ugyan már békeben születünk és a béke kenyerén nevelődünk föl, de a katonaleletből békeben is mindnyajunk kivette a részét, aki arra való volt.

Az angol nemzet azért fejezte le vér- padon a Stuart-házból való Károly királyt és azért számkivetette ivadékeit, mert állandó hadsereggel akarták biztosítani királyi hatal- mukat. Anglia azóta összerabolta a földke- rekét, de a maga vérével az angol polgár soha adót nem fizetett, ha csak mesterségtől nem választotta a katonai pályát és be nem állt a királyi zsoldosának.

S Anglia világhatalmának nyilván ez volt az egyik alapköve: hogy a militarizmus nem nyult bele a polgárok életébe, az em- beri fejlődés legszebb éveit nem ragadta el, a polgári élet rendjét nem zavarta meg.

## LEVÉL.

### ÉDES!

Mikor csillogó hó esik az égről, gyakran csil- lapodik az északi szélvész és a dermedtő hideg an- ged. A kopár mezők néma örömmel fogadják a cse- deden szállodogáló hópelyheket, melyek megvédik a növényeket a fagy ellen.

Mikor szeretet sugalta szavaimat hozzád me- nesztom, remélem, érzelmeid hullámlása lecsillt már anyira, hogy soraim megértésre, nem hideg otthonra találjak.

Hallottam tragikumodat. Mely lehangoltságodat értékélti tudom, noha Lajos nem volt testvérem, mint neked. Régen láttam. Vónaszi is csak elmo- sódva élnék emlékezetemben. De részvétem őszinte.

Emlékszel-e még arra, mikor az erdőben ba- rangolva korhadat fákra bukkantunk, melyeknek od- vas törzsét sudár, magasba törő bajtások legyűrtek, kitérték; mikor a forrás körül megpillantottuk a szép fiatal szálfát, melyet a vihar megfosztott táp-

láló gyökereitől, csavart ki tövestül: mint komorod- tál el, mint panaszoltad fel az életérős fa pusztulá- sát, mely még élhetett, fejlődhetett volna, míg az odvas tők tengődik tovább, noha már terhére van önmagának is. Emlékszel-e arra, mit mondtam én akkor? ...

Lajos halála híre felidézte bennem ezt az em- léket.

Fiatal volt ő is. Ambíciója, ifjú hűve napu- gárral, költészettel festette előtte jövőjét, mely fájdalom multá lett, mielőtt jelönül válhatott volna. Magasra tört, de letaszította az élet.

Talán még fülledben zsong a sirbadobott fa- gyos, göröngyök tompa dübörgése, a gyászos ének fájós, emléző emléke? Nem, nem tudok azért tovább várni. Édesem! Mifüthogy a bölcsesség nem a szív hajlamlainak követésében áll, ezért sietek levenni könnyes szemeidről és magambizt vonva fülledbe sügni: Mariskám, ne bánod a jó Istent. Panaszos szó ne hagyja el ajkad, mert az isteni Gondviselés sok utja kifürkészhetetlen. Lejj nyugalmat abban a tudatban, hogy Ő nem fog többé vergődni a földi

élet göröngyös utain; hogy könnyedten és szépen szabadult meg a ránk váró esalódások, — tövis- és bojtörjásoktól; hogy Ő megérti Alkotójához. Ott már nem fáj semmi.

Neki távoznia kellett, neked maradnod. Ő az Égő lett Dobardó fensíkjaért, vele együtt a magyar hazáért, te megmaradtál érette hazáknak. Van alkalom imáddal ostromolni az Éget a vérel öntö- zött sziklák, megvívásért és a küzdelemben hőiesen elbukott testvéreink boldogságáért.

Aranyos kis Mariskám! Ne uheztelj rám, hogy így akarom könnyeidet felszártítani. Ne gondolj kegyetlennek. Van nekem is szívem. Aterzem fájdalom- mat, noha könnyeimet elrabolta az élet. Értsem is bánatodat.

Te még nem vetted ki részedet a túlekedő mindennapiagságból. Te még tudsz zokogni s bánato- dat így apróra váltítani, tomboló indulataidnak utat nyitni. Nekem ez már nem megy. Nem mondom azért, hogy ne tudd. Sird ki magad és ha már el- hagyta könnyeid, csillapodjál. Békülj ki örökre a szenvedéssel, ha megremeget is a lelked a néma fáj-

Aki akart, katonai mesterséget választott, mint a másik ember szabó lett, vagy boltos vagy politikus s ha a sors úgy hozta, véret is ontotta, de az alatt polgártársai békés életet éltek s a saját háborúikat is úgy nézhették, mint idegen háborút. Ugy is nézték a világtörténelem most folyó legnagyobb háborúját is szövetségeiknek, különösen a franciáknak érhető keserűségére. S az angol kormányt a mostani nagy lépésre alighanem ez a keserűség kényszerítette rá, mely talán különbékével való fenyegetődzésig is elment, ha az angol nemzet is nem viszi a véres vásárra a saját bőrét.

Még nem bizonyos, hogy viszi-e. Nem bizonyos, hogy az az angol ember, akinek se nagyapja, se ősapja nem volt katoná, most tűrni fog olyan törvényt, mely meghalni kényszeríti őt államférfiai és politikusai kedvéért. Nem bizonyos, hogy az angol munkás, aki a háború alatt a magasabb munkabér érdekében olyan szűkbe ment bele főoka volt a municiótlan orosz hadsereg katasztrófáinak, a munkabérnél jóval alacsonyabb zsoldért beálljon a halálos futball mecsesbe. Az se bizonyos, hogy az ir nemzet, melynek a német se lehet nagyobb győzelműje az angolnak, most megadással menjen

dalomtól! Mert ami a természetben a szél, az az életben a szenvedés: tisztít és erősít. Nekem is fáj, hogy nehéz perceidben tőled távol kell lennem; hogy kiért szemeid kislord kinek megiratott jövőjét oly röviden ádát tudomásomra, már a múlté; hogy Ő is egy volt azok közül, kik dobogó szívükkel vannak eleven kordont határainkon. Hisz magyar volt. — Volt. És így eggyel kevesebb abból a fajtából, mely a történelem folyamán állandóan megfontolt és szívós, merész és vállalkozónak mutatta magát, mely latin, germán és szlav fajok közé ékelve, azokkal örökös harcban állva, nyugatod védeve jutott el a mai napig, hogy megoldja, a huszadik század ropant feladathalmazát.

Ne vaddolj meg, hogy leestül bánatodat ismét felébrestem. Tégy úgy, mint a borostyán, melyet ha letépett a vihar a támogató romokról, fiatal hajtásaival a földet takarja, de ha új támaszt adnak aljára, azonnal feléled. Átkarolja a gyámoltató ágat és újból ragyogtatja gyenge leveleit. Így simulj te is hozzám. Bírd el puszododat; én megértem bánatodat és megosztom tájfalmaidat.

Hallgass reám drágám!  
Jer, keressünk enyhülést annál, ki u-hez napjaimban mindig felemelt és elvezetett a mai napig, ki anyám lett anyám helyett. Ő sokat szenvedett, Ő megérti a nedves szempillák beszédét, megérti a sebzett szívek imáját. S minthogy az imádság a fájdalom lelkét pihénese, jer és unnt valamikor régen, téli estéken, összekulcsolt kezekkel imádkozzunk. Hidd el, vigaszra találunk.

a halálba rabszolgatartó gazdája érdekeiért, holott az ő érdekei Anglia teljes megalázását kívánják.

## A kenyérjegy.

*Életkép több jelenetben. Lát: ma, történi egy családnál. Szereplők: a férj, a feleség, a gyerek és Mari cseléd.*

**A férj:** Tehát tizedikétől kezdve csak jegy ellenében lehet kenyeret kapni.

**A feleség:** (öltözködik, mert a korszára készül és nagyon szórakozott): Micsoda jegyről beszélsz, fiacskám? Színház-, mozi- vagy hangversenyjegyről?

**A férj** (kissé indulatosan): Egyikről se édes. Vannak még más jegyek is, nemcsak kabaré és színházjegy. Van még vasuti jegy, villamosjegy, szakaszjegy, peronjegy, amellyel az ember fel száll a Fő utcán és a menybe jut, van még színházi jegy, anya jegy, társadalmi jegy, fürdőjegy, de tizedikétől kezdve Kautzán van kenyérjegy. Igen, drágaságom, feleségeim. cédula, cédulka.

**A feleség** (közömbösen): Jé.

**A férj** (baragosan): Nem is olyan jó.

**A feleség** (ráhagyva): Nem is olyan jó.

**A férj:** Lesz még tejjegy, busjegy, borjegy. (ohó! Szédő.) kávéjegy, sőt a jegyre is jegyet kell majd váltani Általában belépünk a jegykorszakba.

**A feleség:** Még mindig jobb mintha a jegkor-

Még csak egyet mondok.

Magyar vagy. Az volt atyánk és annak szülői, nekik jutott halmaink, rónáink pazar gazdagsága, nekünk a nekik szánt ostromcsapások és a súlyos kereszt. Neked is fájjanak megszentelt hátjaink sebei.

Katolikus vagy. A katolikus magyarok mindig előljártak, valahányszor munkát, vért, életet kellett áldozni a hazáért. Nem szabad eltökélni a nemzeti örökséget Impavidum ferient ruinae.

Ugye, kedvesem, ezavam nyers, mint az imént kivágtott akác, kiméltelen, mint a német fellépés és rossz időben jön? Rég elkerültem már a családí tüzehelytől és a komor falak, a rozsdás vasrúcs nem pótolhatja annak melegét. Szolgáljon ez melegségemül.

Majd ha feltörő sóhajaid elszáznak, könnyeid felszáradnak és szíved az otthon melegebe visszanyeri elvesztett nyugalomát: megértés engem.

Lajosnak sorsa pedig ne busítson mindíg. A gondolt székla nyomot hagy maga után a hegyoldalon; a tolyam árkok tör a völgyben; az állatok csontjait hagyják a földrétegekben; míg a mosszat és a falevél szerény emlékirat a közsében: Lajos is beirta magát tetti által emléke-zünkbe. Ártatlan lélekkel szent célt küzdve, lelkét Istennek, testét az anyaföldnek, emléket nekünk ajánlva fájdalom nélkül szenderült el.

Isteu yeled

Budapest, 1916 január.

szakba lépünk vissza. (Bosszautón). És belépünk. Elvégre belépni mindentűvé csak jeggyel szoktak: a korszakba is jeggyel lépünk.

**A férj:** Humoros vagy, drágám.

**A feleség:** Az is vagyok. És nem értem, hogy te miért dühösködsz. Nem érdemes.

**A férj:** A jegy miatt. Te fel se tudod fogni, hogy mit lesz itt. Ezentúl nem ehetsz anélkül kenyeret, amennyit akarsz.

**A feleség:** Én nem is szeretem a kenyeret.

**A férj:** De a gyerek szereti, sőt mit több: a Mari szeretője, a káplár ur is szereti és legutóbb én is szeretem.

**A feleség:** Borzasztó. Hát hogy is lesz a kenyérjeggyel?

**A férj:** Összeírunk, kiírunk, feljegyezzük, lejegyezzük, kivonunk és megszorozzuk (megszorozzuk) bennünket anyai és anyai déka kenyérral és a végösszeghez adunk 15 napot, ebből elveszünk 16 kilót és ami kijön, azt kapjuk mi de ellenőrzés mellott.

**A feleség:** Ezen számítás alapján nem mondanád meg nekem, hogy mennyit ér egy elutlyezett amerikai polgár élete?

**A férj:** Csak humorizálj, csak csinálj vicceket.

**A gyerek:** Mama, kérem, mond: miről beszélsz a papa.

**A feleség:** Jegyről. Kenyérketegyről, listacskejegyről.

**A férj:** Csak viccelj, édes, csak viccelj. Fogsz te még sirni is és verekedni egy szépen arifolt, magasszárú, cobolyprémus hypermodern vágásu kenyérjegyért, de már nem lesz.

**A cseléd:** Naecsaága, kérem, mielőtt el teccel menni, kérlek pénzt kenyérre.

**A férj:** Kenyér kell. Még most lehet, de m lesz tizedike után.

**A feleség:** Jegy.

**A férj:** Jegyes lesz az utca, merre merre járok.

**A feleség:** Tele lesz a város kenyérjegy bosszui sággal, a bosszuságnak keserű illatával.

**A feleség:** Jó, most már elég a jegyből.

**A férj:** Ábból nem lesz elég.

**A feleség:** A róla való diskuruzból. Majd meglássuk, hogy lesz. Megszokjuk, beletörődünk. Ne boldondts bennünket előre, majd, majd. Már irtódom. Megyek sétálni.

**A férj:** Menj, mucus, menj. Jegyről én gonggongoskodom, mert én szeretem a piritóst, a vajás kenyeret, csak jegy legyen listjegy, de ez nem lesz. Jegy lesz az emberek arcán, jegy lesz a vasútra de nem lesz kenyérre.

(Búsan önmagába dől és elgondolkozik a közel jövőről, miközben az asszony felöltözködik és megjegyet váltani a moziba. —

— Az állami nyugdíjasok segítsége.

A hadsegítő bizottság e héten kezdi meg az állami nyugdíjasok segítségének kiutalását. A segítséget kérő kérvényeket a beérkezés sorrendjében intézik el és a pénzt postán küldik a segítséget kérőkhöz. A nyugdíjas a segítséget kérő ívet annál az adóhivatalnál vagy pénztárnál kérheti, ahol a nyugdíját fölveszi.

Osaba.

## HIREK.

— Dr. Hegedüs György főhadnagy ami kedves ismerősünk a hadszíntérről rövid pihenőre hazatért. Örömmel üdvözlőjük közöttünk kedves földinket, ki a harcéri sok viszontagság mellett is megőrizte régi megszokott kedélyességét.

— A Hadségélyzöből. Dobrovics Milán bevonulását a Hadségélyzö ügyeinek vezetésével is gondolni kellett. Miután az állami pénzek kezelése a polgármester jogkörébe ment át, a Hadségélyzö ügyeinek vezetésére Farkas Vilám kérte fel a polgármester. Farkas Vilám — mint köztudomású — a Hadségélyzönek eddig is éltető lelke volt. Most Farkas Vilám vállára a nehezebb feladat is rájutott, amennyiben az anyagiak előteremtéséről is gondoskodnia kell. Reméljük azonban, hogy az ő terveken szemle és teremő lelke a szükséges anyagiakat is előteremti a Hadségélyzö céljaira; a jó emberek pedig szintén sem vonják meg támogatásukat a Hadségélyzötől. Farkas Vilám sok nemes tervvel vitelre veszi át a Hadségélyzö teljes vezetését. Váljanak valóra e tervek a legyének dúsán termők a Hadségélyzö céljaira.

— A dán vegyes vöröskereszt néhány tagja városunkba is ellátogatt, hogy itt az orosz foglyok ellátásáról közvetlen meggyőződést szerezzenek. A megérkezés szerdán délután történt s az állomáson fogadták a megjelentek: Dr. Salsján Gyula városunk polgármestere úr. Kráky István v. főjegyző, a katonai parancsnokság vezetői, Lukács József főgimn. tanár s Füredi János rendőrbiztos. Megérkezés és üdvözlés után nyomban kocsiakra ültek a vörös keresztetű s Füredi János vezetésével azonnal a foglyok megtekintésére indultak a barakkokhoz és sörnyárhoz. A foglyok a küldöttséget kitörő örömmel üdvözölték, a küldöttség pedig a leguagyobb elismeréssel nyilatkozott azoknak itteni helyzetéről. A kiküldöttek a mai nap folyamán folytatni fogják látogatásukat a többi fogolyzállásokon is s végzeve ismét tovább utaznak.

— Mit dolgoznak a hadifoglyok? Nemesek aratnak, nemesek az építésnél a föld munkánál segédkeznek, de üres óráikban egyszerű zsebkészítéssel szobrászati munkát végeznek. Pl. Képek, kereteket, feszítelöket, különféle állatok stb. fából, bambulatos ügyességgel s izléssel és elég jótányos áron adják az érdeklődőknek. Valóban érdemes a megtekintésre, mily egyes dolgokat produkálnak a barakkoknálál működő orosz foglyoknál reá sütvé nemzetü bélyegüket s fantáziájukat. Látni őket s munkáikat, akaratlanul is eszünkbe jut, vajjon a mieink ott az orosz foglytáborokban miként öntik magyar érzéseket s izléseket hasonló miniatűr dolgokba, haza hazagondolva az édes otthonra.

— A Tarnay hangverseny jegyei. A vasárnap Tarnay hangversenyre jegyek Kohn L. Lajos üzletében kaphatók.

— Offenziva az iskolában. Az állami népiskolai gondnokság leguagyobb gyűlésén sajnálatosan konstatálta, hogy a háború kitörése óta a tanulók erkölcsi nevelése nemcsak az utca, de az iskolában is tökéletesen elfajult, úgy, annyira hogy már valóságos

bandákta verődve, fenyegető álláspontot foglalnak el a tanítókkal szemben, ha őket kihágásaiért jogos fenyegetésben akarják részesíteni. Ne félj tőle! Üsd vissza! stb. hasonló kifejezések kerülnek felszínre, amelyek, — annak az addigi ferde, — álmánus nevelésnek a fattyuhajtásai, melynek nyomra meglátászik a mai ifjúságon, — de kenzötlenességével az emberiségben is, amely a szeretetlenség, az erkölcsetlenség, a képmutatás elbizakodottság, önfajúság s önző féltelen indulataival a mai város napokat is megteremtette.

— Sok a tanulni való. Általános a panasz a szülők részéről, miszerint egyik-másik intézetben a normális időkhoz képest óriási módon túltelmeztetik a növendékeket tanulni valóval s óráról-órara oly óriási adagokat adnak a tanulóknak, melyet azok megészteni képtelenek.

Nem akarjuk az illető szülők nevét felsorolni, de mindenesetre indokolatlannak tartjuk máskor is, annál inkább most a mikor a kedélyek amogy is felzaklatottak s kevésbé fogékonyak a studiumok iránt, hogy különösen a gyengébb nem talgúttörössék. Ha az idő rövidnek tetszik tán, tessék az anyag quintessenciáját kiválasztani s azt alaposan megemésztetni, több haszonnal jár.

— Nincs cipő. Napról-napra szökik fel a bér és talp s vele együtt a cipő és csizma ára, úgy hogy ma már valósággal fényűzés számba megy, ha valaki egy pár cipőt csináltathat. S ez érthető, mert derek katonáink, kik érettték vértököt öntötték, a mostani télvíz idején csak nem maradhatnak lábuk nélkül. Elsősorban tölts nekik kell, ami készlettől a gyárak rendelkeznek. Mert az újonnan gyártott anyag vajmi édes kevés s így nagyon is érthető, hogy a szegény osztály alig juthat lábélhez, különösen pedig a szegényebb apró iskolás gyermekek, kik közül máris többen hiányoznak a lábbeli hiánya miatt, vára a könyöröletes szívek megnyitakozását.

— Mi lesz a tűzi fával? Mintha csak az Úr Isten maga is látta, az óriási fainységet, eddig elég szelíd téli napokat küldött, hogy a mai nélkül fa nincesetlenség közepett a legszegényebb néposztálynak is elviselhetőbb tegye az amogy is drága telet.

— Fa ugyan van, kereskedőink udvarán tán soha annyi nem volt, de hol az erszény, amely annak árát ki tudja fizadni s honét kerülne egy-egy szegényebb család bűdzséjéből egy öl láért 120 korona, vagy egy szegény napzármaotól egy métermázsért 10 korona, — mikor kenyérre való is alig kerül. — De mi lesz, ha a tél keményebbre fordul s teljes szigorával reánk köszönt??

— Ujságtolvaj a Korona kávéházban. Főpincér József: Már vagy két hó óta következetesen tapasztalom, hogy napról-napra egy-egy újság eltűnik a keretből, melyet valamely takarékos újságolvasó emel el bizonyára kávéházunkból s ezzel nekem érzékeny kárt okoz, mivel minden lapomra abonensek vannak s így nekem ismét meg kell a lapot vásárolnom.

Amennyiben, mi azt a takarékos urat kinyomoztuk s megfigyelés után sikerült megismerünk, ezután figyelmeztetjük, hogy a takarékoskodásról

mondjon le, nehogy nevét kénytelenek legyünk ideiktatni, annál is inkább, mivel anyagi körülményei megengedik, hogy a saját erszényére szerezzék be a szórakozásra szolgáló újságokat.

F. szerk.

— Kiutalták a városok államsegélyt. A belügyminiszter most értesítette a leiratban a városokat, hogy kiutaltá részükre az 1916. évre szóló rendes államsegélyt. A rendőrségi államsegélyből ez alkalommal, épp úgy mint a mult év elején, 2 millió koronát oszt ki a miniszter a városok között, mely segélyből elsősorban rendőrségi, egyfelköt pedig más célokat szolgáló kiadásokra kell felhasználni. A fennmaradó egy millió korona szétosztásáról a miniszter később fog rendelkezni. Ez az összeg a mult évben is az első felvétel végével került szétosztásra.

— A tiszték lovagias ügye. A Külügy-Hadügy azt írja, hogy a tiszték a közöttük előforduló lovagias ügyben úgy gondolkodtak: most háboru van és a fegyveres mérközések másutt van a helye. Ez azonban teljes fellogas, mondja a katonaság ügyeivel foglalkozó szaklap. A csapatok és parancsnokságok tudomására hozták, hogy a tiszték között felmerülő lovagias ügyek a háboru tartama alatt is éppen úgy intézendők el, mint béke idején.

— Korona — frank — márka. Böcsből jelentik; A postatakarékpénztár utján Svábjában történő fizetés átázmítóárforalmát további intézkedésig 100 franknál 150 koronában, a német birodalomban történő fizetés esetén 100 márkánál 146 koronában állapították meg.

— Nem emelkedett a dísnő és marha ár. Bár a csupekek most is valósággal megostromolták minden hetivásár alkalmával piacunkat, azonban az erélyes intézkedés, mely az utcavégeken s a piacon is megakasztja a tulkapasokát, nem engedti, hogy a nyars ár harmadik, ugyedik készből kerüljön a vevő közönység kezébe. A legutóbbi hetipiacon u. i. a dísnő 2—3-60 K., — a marha ára 2 Kor. ment kgrammonként, azonban a sovány dísnő a nagy kereslet miatt óriási áratk ért el, amennyiben 15—20 kgrammos növendőkmalacokat 60—80 koronájával vásároltak darabonként.

— Olosbók a tojás. A mióta Németországba a tojás kivitel a legkisebb minimumra szállott, a tojás ára piacunkon is esett, úgy hogy ma már 12—14 f. darabja a budapesti piacon is. Legnagyobb a kereslet azonban e téren az itt lakó cseh családok részéről, kik a kalács és gombóc evés mellett a tojást sem vetik meg, sőt ládasámra küldözgették azt hazájokba is s nagyon csodálkozunk azon, hogy a helybeli posta a tilalom dacára is vett fel ilyfajta küldeményeket.

**IRODISTA NŐ,**  
ki a német nyelvet is bírja,  
tartós és kellemes állást nyerhet

IFJ. WAJDITS JÓZSEF  
könyvhereskedésében.

**NÉVJEGYEK**

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József  
könyvnyomdájában.

# „BERLIN” NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a logválogatottabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70—80 százalékkal megrágtak, mégis a régi olcsó helyek mellett mutatja be művésziösen összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk

## Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes-joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen akájkához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-az a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború leghőbb krónikása irásban és képmen az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész harcaterén történik, azt mind élénk tárja festői szépségű képmen. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

## A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat  
Napihírek

naponkénti szenzációi az

## AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan ohajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, ssebbe elő az AZ UJSÁG-ot.

### ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . .	32 korona.
Félévre . . . . .	16 „
Negyedévre . . . . .	8 „
Egy hónapra . . . . .	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.  
VII Rákóczi ut 54 szám

## SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

### ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

### A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

### VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

### VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi. hogy

### AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ. vaknak az

## ALAMIZSNA!



**MILKA**

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

## IFJ. WAJDITS JÓZSEF

### KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban  
és névjegyekben  
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban  
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára.  
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok  
nagy raktára.

# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1  
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:  
Báné Kovács János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.  
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5. Koronás  
Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyez szám árát 10 fill.

## A TARNAY ESTÉLY.

**SZIPEKI BALÁS BÉLA** főispánunk véltövése alatt rendezett Tarnay hangverseny a Polgári Egylet nagyertermében tegnap este közszertelenül álló főispánunk jelenlétével szépségszerű közönség előtt folyt le. Nem volt ugyan tömve a terem, amint a cél s az esés, komoly estély megérdemelte volna, de a nagykanizsai rokksantak számára mégis összehozott a Tarnay-estély közel másfélzere koronát. Örömmel írjuk ezt ide: bár nagyobb lett volna örömtünk, ha must azt irhatnánk, erkölcsi és anyagi tekintetben páratlanul áll az egylet termében tartott estélyek sorában a tegnapi est. Tagadhatatlan, hogy sok n hiányoztak, akiknek pedig ott kellett volna lenniük. S mindenkinél ott lett volna a helye, aki nincs a lövészarokban. Mint a szikkadt porhanyós föld a lassú termékenyítő esőt, úgy szivta minden jelenlevő szíve magába Tarnay szavát, hangját. A művész, — aki különben az ország egyik első zongora kísérője — közvetlen, meglátó szavakkal nyitotta meg estélyét. A magyar lelknek millióinak szívéhez szökött eme elhajzó szavaiban, mert ő a magyar szívek jótkönyságát akarja igénybe venni onzentlenül azok számára, akiknek éltek egy- a rokksant-ság borít vetett, amelyet a magyar szívek napsugara ras fényözönével kell óman szánni.

Bevetető szavai után bizonyos mellesleg említt el a halhatóság s mindenki egyszerre tisztán látott hogy itt nem hangversenyre jöttünk össze, hanem egy édes intím, családi jellegű estélyre, a hol egy

sok művészi erővel tetézett tehetség gyűjt kegyeletes szeretetáldozati tüzet a hazaszeretet oltárán. S a prolog után zongorához ült Tarnay s elkezdett forgatni műdalainak főlíránsában. Dalolt — bár gyenge, de bensőszerű hangon, meleg érzéssel, meghatóan s kisérve énekét, nem ritkán drámai erőtel duzzado előadást ama búhajos kísérővel, amely miatt nevé az országos hír szárnyára kapta. Előkerültek Farkas Imre, Szepessy László, Kiss József, Ignóus s mások megelvélen-dett dalai Tarnay ajkáról s közben meg-estillámlott a könny az érzés mélyéből, a meglátott lelkekbel előfakadó könnyek sokasága a halhatóság szemében, beszédes tanúságakért, hogy Tarnay szava, dala, éneke azt talált a szívekhez. Mosolygunk, nevetünk, szomorodunk s könnyezünk — Tarnay-estélyén — miközben a régi dalok füztére, Haidé s egyéb daleklus, aktuális dalok, új dalok és a vén kocsis dala esenget. Közben a mesék világába, dalos országába is betértünk, a hol 1912. a ker. jótékony négyelet estélyén is gyönyörködünk s emlegetünk. S itt eszünkbe jutott valami. Az, hogy a mesék két személyestője azota már a hősök álmát adta. Két dalias, szép új — László Emil és Ungar Vilmann Viktor, akikre azóta a haretér göröngyös domborodott sírhalmoként. Szomorú történet. Bár ez is a mesék birodalmába tartoznék — még De felajzott lelkünk panaszszava után térjünk vissza Tarnayhoz, aki hosszas kérésre két Chopin darabot is adott estélye aradéknál s itt megcsillant a művész szípközö ereje, fénye és beragyoza az arcokat. Tarnay igaz művészetének orok sugaraival; halás elismerés és tetszés szava és tapsa zúgott fel azután — a művész egyetlen honoráriumaként. (dr. l. j.)

## Tombol a vihar.

Vándor vihar járja a világot, bolyong véres köntöseben a nagy világ földjén, mint egy gonosz démon, amely a pusztulást és szenvedést hordja magával minden lépése nyomán. Honnan jön, hol volt elveve a mag; melyből a boldogtalanság kipattant és kegyetlen utjára indult? Meddig tart még bolyongása, meddig ül lidéryomása a világ szívében? Titkok fedik még a születését, sűrű fátyol rejtj utjának irányait, nem is sejtjük véres vándorlása végét. Néha, mintha elpihennie, hol jár akkor, hol úti fel tanáyját, melynek sziszegő kigyók, vérre szomjas vaduk az őrtállói? Nem tudjuk, hol van és hova készül és nehéz szívünk dobbanása előáll, ha érezzük újra fekete szárnyainak tragikus csatogását.

Ma úgy látjuk, hogy a besszarabiai határon vert tanáy a démon, ott hajítja uj küzdelmekbe a vérző emberiséget. Számol/be arról hivatalos jelentés, hogy a lidéro újra kiköltözött titkos fészkekből, odasuhant az északi határokhoz és szavára újra gyilkos

## KONSTANTINAPOLY.

Írtá ETELVÁRI ALAJOS

A paleolitik és neolitik kor emberi kéz alkotta műveinek egész sorozata feltételeket engednek meg a paradicsomi élet mibenlétére, azon óriási kérdelmekre vonatkozólag, melyeket az ember a mamut, a barlangi medve stb.ek társaságában töltött.

Azt tapasztaljuk, hogy az ember már akkor igyekezett a természeti viszonyok nyújtotta előnyöket felhasználni; kiáza-melta az életviszonyainak leginkább megfelelő helyet. Tette ezt később, a fejlődő intelligenciája következtében, még inkább.

A viz mindenkor felette nevezetes geográfiai tényező volt az emberiség különböző életviszonyában. Még egyes népek paradicsomi életet éltek, tavak, folyókban halásztak és a vad állatokkal örökös küzdelemben éltek; a főnceit sziklás, kopár hegyjei körén rengeteg utala. Szigetéről-szigetre tapogatódzva utótról lottak a tengeri hajózársnak, a gyarmat alapításnak, a kereskedelmeknek.

A természeti viszonyok összesege, vagyis az ugynevezett geográfiai tényezők adák meg az egyes kontinenseknek, országoknak, sőt vidékeknek, helyeknek is azt a sajátoságok jellegét, mely őket külön-külön egyedységekenk tüneti elenek.

A természeti viszonyok nagyban befolyásolják

az emberi szellem művelését, az anyagi követelményekkel való megkötözhetés lehetőségét. Megparancsolják, vagy kizárják a népeket bizonyos területen leteleplésni s aztán államot alapítani; kijelölik az állam határait, sőt az őszemberiséggel szemben szerepet, hivatását.

De! — a geográfiai tényezők egyengethető működése kijelöli, sőt következtetés, állandó határu tényénységgel megteremtj egyuttal az államok természetes középpontját is.

Koránsem ok vagy alapvetőköli az a szerep, mely egyes városoknak az egyes országokban, — sőt nem ritkán a szomszéd országokban is — jutott.

Vannak területek, melyek a látszólagos számos hátrány mellett mégis bizonyos mélyebben gyökerező természeti tényényeket rejtenek magukban.

Egyes helyeken városok épülnek, melyeket romboló elemi csapások, majd ismét vad hőlők porba döntöttek; de a város harnvaiból — phönixaként mindannyiszor új életre kel. Az ilyen helyekhez az emberek macak-sal ragaszkodnak; újra lelépítik. Számos virágzó város által valóságos történelmi muzeumát találjuk.

Ilyen város Konstantinápoly is.

Keltekésését, alapítását, a felette végig zudult zivatarok dacára fennmaradását, fejlődését és a mai rettenetes viharban való rendkívüli szerepét a közeli és a távolról ható ama geográfiai tényékekben

találjuk; melyek napjainkban, megalkuvást nem ismerő határozottsággal törekcszenek érvényesülni.

Minden nevezetesebb város keletkezésése körül, a homályos éskorban gyökerező, tarka, szines köztöru szövdők.

Régi görög monda szerint az első görög hajók a mai Sentari-tól délre, az Ázsiai parton építettek városukat Chalcedont. Byzus későbbi görög hajós nem találta alkalmasnak Chalcedon földrajzi fekvését, új város alapítására határozta el magát és az erre alkalmas helynek kijelölése végett Apollo delfing jósdájához fordult, a monnát azt a választ kapta, hogy: „a vakokkal szemben” alapos városát. A jósd vakoknak nevezte a chalcedoniakat, mert nem látták a valk szemben fekvő európai part természetese előnyeit.

Byzas az Aranyzarv partjaira épített városát s azt nevével Byzanz-nak nevezte el.

De a valósínség itt is az, hogy Konstantinápoly, — mint minden nevezetesebb város — keletkezésére a jelentkező természeti viszonyok voltak irányt határozó befolyásolók. E természeti okok és viszonyok egyttal működése — és kényszerűnek eredménye a leteleplésre, város alapítására alkalmas helyek kidomborításán, kijelölésén.

Az Arany-zarvatt még a halak is különösen kedvelő helyeknek találják; iváskor rendszeren nagy seregben tödültek oda. Az ősz-ember létéről küzdel-

haroba dőlnek az ellenséges seregek. Jó napja volt a gonoszszágnak, mánora örjög-hetett, az orosz sorokban széles rendeket vágatott ismét. A már többszörösen megvert ellenség reménytelen hadat újra végig kaszálta és az új sírok százai felett vijjog holnapra megint az átok sötét szelleme.

Meddig marad most északon? Mikor elégül ki szomjusága ott és megy más föl-deket keresni, hogy friss vért habzsoljon örök telhetetlenséggel? — Nemrégén még bölcsőjénél volt a szerb földön, ahol nagy orgiája lehetett, egy történelmi véget ért íép-záve véred folyt mohó torkába. A fardhatatlan vándor leszállt már Belgium földjére, a francia Champagne mezőire, meghívta a pokolt az Adria virágos partjaira, együtt tombolt a háborgó tengerek hullámaival, érintette Európá és Ázsia ölekezésénél a Dardanellák vizét, elröpült más világrészekre, ott volt mindenütt már, hol a gyűlölet osi-ráit elfüftette az emberiség lelkebe.

A borzalmak mánorába hajtott világ még fel sem oszudik az egyik rémületből, már ismét hallja a vijjongást a gonosz ma-dárnak a föld másik sarkából. Még mindig éhes a falánk szörny? Még mindig nem éle-gelte meg a rombolást? Mikor jön a fehér galamb, melynek szelid bugása visszakergeti

a poklok sötét torkába, ahonnan a gonosz-ság egyszer felidézte?

## Apróságok katonákról.

### Kis képek a nagy háborúról

Menetel a hadosztály, hosszú kigyóvonalban — — — lassan vontatott menetben. Egy öreg népfelkelő huszárember ott bandukol a törzs után, pisztolyan, szurtoasan, bosszusan: a makrapipa már alid sztyog az agyarán, most meg ép' kiadott. — Az „öreg esont” hűségese társa, a „Bimbó” ott lépegett mellette, teljes „okampakkal”, csak ugy szabodon; megszokta már a ronlet: kimért léptekkel (apossa gazdája mellett a vágatlan sártegnel). De hát pipázso nélkül nem is lehet még meenelelni sem, a dohány meg a paktáskában maradt a nyergün. Ódaszól hát az öreg Bimbónak, hogy „állj!”; de semmi hatás; az öreg ló csak tovább csoszog a csat-akos után. Ere maga is megáll az öreg és most már harsányan odavágja, hogy „állj!”; de a Bimbó csak rendtlenül emelgeti ki patáit a cuppogó sár-ból s egykedvetlen rakja egymás mellé. No, de erre már kijött a bekevertésből a derék huszár; lép a gyalogtról a ló mellé, aztán elkapja a lefőgő kan-társzarat s jót ránt rajta. A ló megáll, az öreg eleje lép, kiveszi szájából a pipát s a ló szemébe nézve, így kiált fel: „Hát hiába beszélök én??!”

Nagy sürgős-forgás van a kaszárnyavaron már korá reggel óta, ma jön az ezredes ur sz-mlet tartani az új „regruták” felett! — Ott is állnak hát

glédában, tekintve, hogy minden percben jöhet a parádé. Végre is a nagy pillanat! Az ezredes ur érdeklődik a paranesokló örg-hadnagyánál, hogy miként haladnak a „fiatalok” s hogy hány hutesek már? Aztán jelt ad, hogy kezdődhetik a produkció. A hadnagy egy harsány haptákat” vezényelve to-vábbi paranesokat akarna adni, de itt közbevágt az ezredes, egy hatalmas „halt”-ot kiáltva: — „Látja haduagy Ur, hogy áll ott az ember, ott, a har-naudik balról?!” — „Látom, ezredes Ur”, — volt a felelet! — „de az még semmi! Tossek csak azt nézni, azt a másodikat jobbról! Az áll még csak cifráll!”

Káplár ur Tilinkós felkiált a kaszárnyavarról az emeleti legénység szobába: „Hányan vagytok itt, Dudás, „cimmor-Ordungot csinálni?”

— „Hetén vónánk, Káplár ur, jelentem alás-san!” — volt a felelet.

— „Az sok; a fele azonnal mars ide le fuszkozórozni!”

Egy magyar baka megjön járórból s két muszka fogollyal állít be a zászlóaljparanesoksgá-hoz. — Itt persze megfelelő jóindulattal fogadják. — Utökben kérdozték a bajtársak, hogy csinálta ezt a fogást, amire ő csak odavágta, hogy „felfej-lődött” rajvonalba és „bekerítette” az isonadtkát. De itt a „Herr Hauptmann” ur szeme előtt, a ki-haligtáson bizony nem lehetett evel előhozakodni! — Itt meg kellett ám mondani az igazat! — Össe is szedte egész német tudományát s a hozzá intézett kérdésre, hogy is volt az „eset” inuigen jelentet: — „Ott is Hauptmán, meldi gehorzám, ik pat-

mét enyhítő bő halászatot ígérő s biztosságot nyújtó Arany-szartat hogyna találta volna meg.

A Bo-porus és az Arany-szary halainak ma is nagy szor-p ut Konstantinápoly álmelészénél. A régi Byzauz cimereben is megtaláljuk — a bizonyára nagy jelentőségű — halat. A mi pedig a Konstanti-nápolyban ő-szerető közlekedési utakat illeti; azok a prashiatória vadonjain vesztekenek szentül.

Middőn geológiai forrásokok, atlyadónak a Kaspi és a Fekete tengeréket megcsinálták; a Bosporus, a Márvány tenger, a Dardanellák, — mint egy ósrégi kor hata mas folyójának emlékei — mind közre-mű-ködnök Konstantinápoly megdönthetetlen földrajzi té-nyezőinek kialakulására.

A természet Konstantinápoly közvetlen kör-nyezetében pazarul csoporsított minden előnyt. Pá-ratlan tájképi szépségénél fogva dusan feldisznítotték a költői nevek róza-füzérével: a föld fővárosa, a városok arany koronája, a világ uynja, a két konti-nens és a tenger urinője, Ázsia és Európa uralkodó-nője, a föld paradicsoma, melynek lakói még soha sem kívánkoztak a menyországba.

Antány bizonyos, aki a Bosporus, Konstantinápoly stb. környékét látta, azt soha el nem felejt. A leg-eleő, a legzeőbb tájkép, a természet minden „késé-ségével. Tájképi szépségben Budapest a második főváros.

A Bosporus (Thracicus) a Fekete tengerből a Márvány tengerbe vezet, oly szűk, hogy a város-annak mindkét partjára épülhet; az ázsiai parton levő Üszküdár (Skutari) valóban Konstantinápoly külvárosa.

A Márvány tenger a Dardanellák (Helles-pontus) az Egei tengerrel — közvetve — a Földközi ten-gerral kötik össze.

As Arany-szary a Bosporus legfontosabb öble, A Márvány tenger délről, az Arany-szary északról határolják körül azt a háromszögű földterületet, amelyre a város magva „hét halmon” épült. (A halnok száma több.)

A Bosporus 27 Km. hosszú (3 km. arany-gázok nélkül). Szélessége 660 méter és 3 Km.ter között váltakozik; mélysége 30—70 m. a legkeskenyebb helyen 120 m.

Az Arany-szary 7 kilométernyire nyulik nyugattal a száraz földre; 40 m. mély; torkolatá-600 m. széles, aztán befelé keskenyedik.

A Dardanellák Európai partok, nagyobbrészt puszták; az ázsiai partok itt-ott erdők 70 Km. hosszú; — 1800—7000 méter között váltakozó szélességgel.

Márvány-tenger partjának hossza 870 Km., területe 11472 Km.<sup>2</sup>; mélysége 50—1338 méter.

Noha a szorosok és a Márvány tenger partjain idők folytán több város épült, Konstantinápolyt egyetlen versenyezhetett; mert középponti fekvésénél fogva, a két világrész közötti átjárására a legalkalmasab. Ijaz, Xerxes, Nagy Sándor és a keresztos ha-dak 1189-ben mégis a Dardanellákon keltek át; de ez utuk céljában (Hellas, Issus, Pal-astina) leli ma-tyarizsátat.

A bunkó alaku Gallipoli félszigetnek vé-delmi rendeltetésében donborodik ki fontos szerepe. Az Egei tengerbe belenyúló hegyes földnyelv két-ty partján és Kis-Ázsia nyugati partjain találunk az erő-sítés egész láncolatát. Napjainkban Anafortia, Ari-Burnu, Szidil-Bair stb. az ezente seregeire Gallipoli valóságos mászarszék

Konstantinápolyt 1203-óta vagy 14-szer osto-

moltták. Noha a kereszttesek 1193-ban elfoglalták, uralkun — miut új latin császárság csak 1281-ig tartott.

Konstantinápoly a legrégibb lírak telep K. o. 687 körül alakult Konstantinus politikai szükségéből halmazt székelyhat a keleti tartományok közelébe; a három világrész érintkező sarkába: 930-ban K. u. Constantinus elrendelte, hogy Byzauz szentül az ő nevént Constantinopolis (Constantinus városa viselője).

A római birodalom átálcakulására s mintegy ömögéből való kiközkenésre ez volt a legényesebb hatással.

A törökök II. Mohamed szultán 1453-ban má-jus 29-én foglalták el.

A török birodalom fővárosa lett, nevént a szul-tán paranesára I sz t a m b u l - r a (Sztambul) változ-tatták —

Konstantinápoly igazi értékét és fontosságát, biztossá-át földrajzi helyzetében bírja.

Az Arany-szary rendkívül szoros-és geológiai alakulata a föld legjobb kikötőjévé avatják. Nagy ha-jók befogadására elég mély, szirtjei nincsenek, sőt a természet a kikötőnél oly gyakori eliszaposodás el-leli kotrást is maga végti, minden költség nélkül. A szorosokból az Arany-szaryon átúto tenger-áram végti ezt a munkát. Sőt az évszázadok óta behalány városi szemetet is kicsojri és elhordja.

Azok a távtrólí ható tényezők, a melyek Isz-tambul fontosságának kidomborítására befolytak: a nagy világforgalmi közlekedési irányok, utak, a me-lyek ő időktől — három világrészből ott kereszte-ződnek és futnak össze.

A szorosoktól, az, a Fekete tenger déli partjai mellett K. előtt 1200 évvel indultak az argonauták Colchisba az arany gyaprutól. A colchési völgy haj-

ruj, treffen ruszki patraj, ik nieder schiessen, zwei Treffer, ruszki schiessen: Fehler Ik Sturm, burrah, vorwärts, rajta, üad, nem apád! Ruszki kehrt Euch, lauschtritt, marss! Drei ruszki bißiben nieder, zwei Handauf! Belts schwenken, gelangen, hier!

Megértették a derék fuk s azóta meg is kapta kitüntetését. — Hiába, ha nincs is a háboruban vezényszó, az a derék haka megmutatta, hogy még a német „kommandó” is fel tudja használni!

## HIREK.

### IMA.

*Ahol hősök küzdenek acélos karokkal  
S ellenséget vernek győztes fegyverekkel,  
Ott ahol az anyák ömlő könnypatakkal  
Árvákat ölelnek reszkető kezekkel;*

*Ott, ahol menydörög tiszta, derült égből,  
Ott, hol most jövendők sorsa intőzódik;  
Ott, ahol a magyar láplál földet — vérből,  
Ott, hol kis családdal nyomor kergetődik.*

*Oh, segíts ott Isten, segítsd ott a magyart!  
Feleség és gyermek imáját, a menyiben  
Halgass meg, szent Felség! Irgalmazs és  
[akard:  
Kis családok lelke ringjon a reményben!*

dani Phasis folyójának torkolatánál, a hasonló nevű város helyén ma Poli helységét találjuk. E kis folyó forrásvidékén ered a kura, mely a délben Aras folyót magához veszi s keleti irányban ömlik a Kaspi tengerbe. Eme ikerfolyók völgyét és a hajdau Gulchis völgyét csak alacsony hegyek választják el egymástól, melyeken át a Kaspi és a Fekete tenger között réges-régtől fogva legkönnyebb volt a közlekedés.

Ma e vidékre, — a bibliai Ararat hegyig az oroszok feleltek be magukat kibaszálják azzá gazdasági előnyét: a Kaspi tengertől egészen a Fekete tengerig, vagyis Bakutól Bátumig a petroleum üzemi lebonyolítására esővet fektettek. Oroszország régi törekvése Konstantinápoly elfoglalása, hogy Dél-Oroszország arany-gyapját, vagyis gazdasági terményeit, nyugatra kincseit torgalomba hozhassa. A világhárgalomból eltárt Kaspi és Fekete tenger tükre halogtatja — a legugyobb hatalmi érdek ellentétek csoportjának asszisztenciája mellett — most szeretnék reparálni természetellenes, tehát veszélyes irányban.

A római birodalom kettő válsása után Egyiptom, Szíria és Kis Ázsia Byzanc provinciái lettek. Chersonesus, Gallipoli, Konstantinápoly, mint a különböző, felette fontos utak — tengeri utak csomópontja jelentkeztek.

S aztán! — a mi minket legközelebből érdekel: a B-riin—Budapest—Konstantinápoly—Bagdad—Fao—Indiai ut; az emberiség bölcsőjéhez Mezopotámia, a Tigris és az Eufrat völgyébe vezető ut közlekedési halozatunk eme főútjára a Balkán vezet át. Gazdasági életünk eme nagy nemzetközi száraz földi útjának biztonságáért küzdenek most hős fiatalok és szövetségeseink.

*Sokat küzdöttünk már karunk erejével,  
Türelmünk csaták között sok nyomorúságot,  
Add hát, hogy a jövő — Erdő segítségével  
Hozzon békességet s örök boldogságot!*

(Páisen, Újév napján)

VLAY IMRE.

— Személyi hír. *Sipeki Balás Béla* főispán tegnap városunkban időzött. — Szirmay Imre Kir. tanfelügyelő elemi iskoláinkban több látogatást tett szombaton s hétfőn.

— Mai tároánk. Mai aktualis tárcánk fő-gimnáziumunk egykori tanítványa írta, *Etelváry Alajos* fővárosi tanár, aki a hetvenes években diákoskodott Nagykanizsán s most visszaemlékezve diákéveikre kereset fel bennünket e sorraival

— A Fehér szív tagjaihoz Fehér szív pártoló tagjait tisztelettel kéri a Hadsegélyező vezetője *Farkas Vilma*, hogy a Fehér Szívek, adott havi segélyeknek megszűnté után adják a Hadsegélyzőnek.

— A Hadsegélyező estélye. *Farkas Vilma* Február 5-ére a Hadsegélyező célsaira művészestélyt rendez.

— A hatósági tej asztalnál napról-napra valóságos hadsereg jelenik meg reggeleinkint ostromolva a hatalmas kánnakát. A kimerés kellő rendben történik s kiki az érkező sorrendjében jut tejhez. Csak azt nem nezzük jó szammal, hogy vendéglősök s kávékimerészel foglalkozó egyének is kaphatnak belőle 30—40 liter számára. óriási kánnakát. Vigye is az erőfőre tán leginkább azok vannak rautalva, kik apró gyermekeik éhes gyomrát hallgattaják el vele, nem pedig azok, kik azzal üzér-

A parancsoló geográfiai helyzet törvényei élénk írják működési körünk irántját. A nagy turáni-görmán szövetségben látjuk csak jövőnk biztonságát.

— Az egész világ forgasztában, a forrongó újjalakulás jegecsődő folyamánát kell, hogy a turánok és a gerundok irányítsák.

A Balkán népeinek tarka etnikai, szétszóródó etnográfiai elhelyezkedése állannalakításra soha megnyitott fejlődésre alapot nyújtani nem foghat. Ott csak a földrajzi alap vezethet célra; de ez is különböző alakulatokra vajni nélkül feladat. — Heraklius keleti eszázár szűz telepítései csak tarkábbá tették a Balkán etnográfiai térképét, benső átalakulás nélkül: az igazi középkor csak átvonult fölöttük. Veszárszerpe csak a turáni bolgárok, törökök és a görögök hivatják.

A muszákak régóta másoltaják a törökök hődissimi stratégiáját; de a fokontint felszabdított népek nem mind állanak a pauszlavizmus követésének.

Az entente vesztelő zsilipek megnyitásban fásadozik, a mi minket és az egész Balkánt elsorvasztó helyzetbe sodorna: Az utaukba terelt medvét, felhajtó cinkos üzletártsaival együtt le kell győzödnünk.

Konstantinápoly földrajzi helyzete és világiái fekvésében megnyitások törmészeti törvények újra ébredőnek: rendeltetésük, hogy terszerű celtudatos, erőlyes irányítással a hatalmi terjeszkedésében tultengő nemzeteket és népeket járomba hajtó, konglomerát-zerű, erőszakos szerkezett muszka birodalmat elemelőre szétbontsuk. A turáni népeket felzabadítsuk a Balkán bioszorkány üstjét folyton fűtő s körülötte ekklendező medre megnövesztett körmeil lovágjuk és ostromba manesáiból a piszkafát kivorjuk.

kednek s maguknak a kávé kimerésénél hasznat biztosítanak.

— Gondoskodás a hadiárvrákról. A hadiárvrák sorsáról tudvalevően az állam fog gondoskodni és nem bizza ezt a nagyfontosságú feladatot a társadalomra. A belügyminisztériumban állandóan foglalkoznak a hadiárvrák elhelyezésének kérdésével. Bosnyák Zoltán miniszteri tanácsos vezeti ezt az ügyet és eddig mintegy 24.644 hadiárva van, akiről egyenként intézkednek. Az árvrák 93 százaléka édesanyjánál van és csak hár százeleket kellett elhelyezni. Lehetőleg minden árvt családjánál őshajtanak elhelyezni és ezért is a hadiárvrákak kévés száma van menedékhelyen. A családoknál levő árvrakat figyelni fogják az árvaszárkek s főként erkölcsi nevelésükrol gondoskodnak. Alkalmasint hadiárva-patronázs fog létesülni, hogy minden árvt ne csak az árvaszárkek gondoljon, de a patronázs is ellenőrizze azokat a családokat, amelyek az árvrakat nevelik.

— Zverina Frigyes bánata. Nem átfőle közönséges tucat ember ő, a ki minden csekélységől megriad vagy kétségbeesik. Azonban a jelen drága világban ő is érzékenyebb a többi halandóval. U. i. az elmúlt napokban bánatosan panaszokodott, hogy felöltőjét ismeretlen tettesek elomelték. A nyomozás megtörtént s elsősorban holmi szeladonokra volt a gyanu, azonban kúslit, hogy ezek Zverina ifjú barátjánál már most szóba se kerülhetnek, hanem valószínű valami notorius tolvaj volt akinek a felöltő megtevesztett. Ifjubarátunk azóta vigasztalhatatlan, mert a felöltőhöz sok édes és rózsás emlék fűződik. amikor még a nap is másként sültöt az égen. — Egyebeként 20 koronát ajánlott fel Friei ur, aki kedves emléké felöltőjének nyomára vezet.

— Borzalmas szerencsétlenség történt e hó 15-én a Franc malomban, hol a katonák részére épen az ebédet szándékoztak kitalálni. U. i. az 5 éves kis Szlees Margit kíváncsiságból kiment a konyhára, ahol edes anyja a katonáknak az ebédet főzte. A nagy koudér épen a földön volt amikor a kis Margit belépett s hogy meglássa mi van bent, belehajolt, lába megisklott és balebukott a gulyásba. Mire kihuszták, borzalmasan összeeggett. Sérülésével azonban használatlították, azonban folyógyógyuláshoz kevés a remény.

— Lopás a járásbírószágnál. A gonosz-sághoz még humor is járul, hogy épen a járásbírószágnál próbálkozott meg egy tolvaj a teljes sikerrel lépett el az egyik szolgáló teli kabátjával. Mire észrevették a kabinát s tolvajnak teljesen nyoma veszett.

— Katonai munka a helybeli szabók-nak. A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara, arról értesítette a helybeli szabók érdekeltségét, hogy 2000 nadrág s zubbony elkészítésére kíván a katonai hatóság részökre megrendelést adni. — A felügyelettel Mőger Károly és Sörlei Jenő szabómesterek bizáltak meg.

## Szerkesztői üzenetek.

— N. J. A méltottot Taray est rendezésében Zerkovits Lajos fejttel ki elismerésre méltó buzgalma. Tarany még uti költségét sem fogad el. A legnagyobb önzetlenséggel szolgálja a szent ügyet. Tisztán hazafiságból öl ma itt — h lap az ország másik részén a szongora mellett. Innen állítottag Miskolcra ment.

**„BERLIN“****NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN**

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legváltozatosabb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olaso helyárok mellett mutatja be művésziösen összeállított remekmű műsorát. Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN“ mozgósínház látogatását mindenkiné a legmelegebben ajánljuk.

**Irodalom.**

— A pápaválasztás jogtörténete és tételés jogá. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkiné érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitanó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 16/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot közzéggel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb új-ság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők. A világháború legújabb krónikása irásban és képekben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész háborúján történetik azt mind elénk tárja festői szépségű kép-kben. Érdekesség, művészi nivóval és élénk ízlet jellemzi Hecceg Ferenec hetilapját, az Új Időket melvnek minden száma aktuális közlöményeiben, előszólásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

**A ROVAS****Vezércikk****Világháború**

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

**Közgazdasági rovat****Napihírek**

naponkénti szezációi az

**AZ UJSÁG****POLITIKAI NAPILAPNAK.**

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak“, a másik a: „A Gyermekeknek.“

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajtt egy kitanó megismerkedett napllap keretében értesülni, fessese elő az AZ UJSÁG-ot.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Egész évre . . . . . 32 korona.  
Félévre . . . . . 18 „  
Negyedévre . . . . . 8 „  
Egy hónapra . . . . . 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.  
VII Rákóczi-ut 54. szám.

**SZEMESNEK**

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni verseny társainkat. Az élelmesség nem

**ÁLL**

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe.

**A**

„Zalai Közlöny“ hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

**VILÁG**

hirdetést itt megtalálja A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről, annak határozottan

**VAKNAK**

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny“ rohamos fejlődését, az pedig világosan jelenti, hogy

**AZ**

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

**ALAMIZSNA!**

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

**IFJ. WAJDITS JÓZSEF****KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE**

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból  
és névjegyekben  
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árral  
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára.  
Jegyzői és egyéb közgazgatási nyomtatványok  
nagy raktára.



# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-ter 1

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában ezernél.

Feladvány szerkesztő:

Báné Kovács János

Főszerkesztő:

Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Külföldi árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyszeri szám: 10 fillér.

## SZEMLE.



FLATNI MANAP semmiképen sem illik. Ezt a mondást sokszor hallottam a háború tartama alatt. Gondolkoztam rajta s hamarosan magam is igazat adtam a pár szónak. Egész világos okfejtéssel láttam magam előtt az érvék sokaságát. Ma minden katonának mindannyiunk hazajárának, életének s vagyoniának védelmezője, Vitézségről úgy beszélünk, mint a saját vitézségünkről. Ha a hadsereg visszavonul az ellenség támadást, azt írjuk: visszavertük az ellenséget. Eltölgatuk azt az állást, azt a várost, legyőztük itt vagy ott az ellenséget. S mennyi büszkeségek, önérettel mondjuk ezt, mintha valóban mindannyian ott lettünk volna a vitézi tett-nél. De — ha a dicsőségben részesek akarunk lenni — miért nem osztjuk meg a szenvedést, a nyomort, a gyászt is, amelyet katonáink törnek, szenvednek. Minden elesett katonát tehát — mi halottunk is, minden bűnt mindannyiunk s. S míg halottunk van, nem illik e gyászt viselnünk? Szabad-e megteledkeznünk a könnyekről, amely az elesett hősök halála felett sokak szeméből hull? Nem mindannyiunk könnye-e az? S egy házban lehet-e temetés és tánc együtt? Alig hisz-m. A míg halottaink vannak, nem illik, nem szabad a tarsang mulatságára gondolnunk sem. Csak tiszta, neves műveltségekkel vehetjük ki részünk, de amivel megtörnénk a kegyelet — az elesett hősök iránt — arról na még szólnunk sem szabad.

(Dr. J. J.)

## A gigászi küzdelem.

Áll az érfal, amit katonáink állítanak a határok és a meghódított területek elé. Egyszer a francia—angol sereg, máskor az olasz, azután az orosz tesz próbát, hogy átörje hűségeseink fluk. megértett és átértett eszmék harcában edzett lelke katonáink érfalát. Írtózat olvasni, milyen szörnyű rendeket vág ilyen próbálkozásoknál a pusztulás az ellen-segek táborában. Akadályaink, árkaik, erő-díteiseink előtt százával fekszenek a halottak. Gigászi munkája ez katonáinknak, csodálatos készsége vasból való akaratuknak, legendába kívánczó hősiességeknek. Most már tiszta az eredmény és bizonyos a jövő sorsa is. Ahol védelemre emeljük kardunkat, véres tömegbe omlik a támadó. Ahol támadásra nyulik karunk, a győzelem elvitázhatalatlan a miénk. Nem az írás mondja ezt, melynek betűi a sorsunkért való aggodás, igaz ügyünkért való aggodás, igaz ügyünkért való lelkesedés forróságát helheli. A térkép, a helyzet, elleneségeink kudarcainak borzasztó sorozata beszédesebb minden szónál és írásnál.

Ma már nem csodálkozunk, hogy annyi nehéz kudarc, véres veszteség után miért folytatják még a reménytelen küzdelemet, miért vetik a nyitott száju pokol torkába még az új áldozatok ezreit? Volt idő, amikor azt hittük, győzelmeink után a béke következik. Ma már úgy kell látnunk, hogy a fegyverek csak eldöntötték, de nem fejezték be a háborút. Odaát a kétségbeesés utolsó erőfeszítéseivel még néhány sor nekünk rohannak az érből való falnak, véres fejlel vízszabuhannak, de akik ismerik az erők eloszlását, azoknak tudniuk kell, nincs már remény a háború sorsának megfordításához.

A népek öntudatára ébredésétől lehet és kell most már a békét várni. El kell jönni az időnek, amikor szóhoz jutnak a hasztalan pusztuló népek és megállást parancsolnak a népakarát nagy erejével a diplomaták és hadvezérek örületének. A francia tábornokok kiátkozzák, akik békéről beszélnek, az angol kormány katonáinak sorozza be a szabadságára búsza britt polgárt. A francia tartalék azonban fogy és e győzelem súlyosabb az átoknál. Az angol kényszer-sorozás szük-

## „Megy a negyvennyolcas marsch.”

Írta: Osobány Imre. Písen.

Már napok óta készülődnek. Vadonat új ruhát, felszerelést kaptak. Tegnap délután már a munióci, konzervet, kenyéret is kiosztották s utra készen áll az egész batáion. A legénység kiboktrátva, nemzeti színű pánlikával földiszítve jár-kei a városban. A szükséges bevásárlásokat végzi délután, mire az utolsó nap „dinst-froit” kaptak. Ezek a bevásárlások pedig haza szólnak. Az apróbb gyermekeknek baba, lovas-katona, a nagyobbaknak kés, színes ceruza, az elhagyott, felesleges kendő, kötény. A eseli kerekedő figyelmesen bepakolja, utra készen a postára. A postálozón is figyelmes volt az új közönséggel. Egy magyarul tudó eseli katonát — ki civiliben, a fővárosi Királyszínház zenekarának a tagja — állított az előcsarnokba, az intézi el a hadifák ügyes bajos dolgait, ez címzi meg a csomagokat, ez írja meg az érthetetlen nyelvű szállítóleveleket s úgy megy a kedves, némelyiknél az utolsó megemlékezés Zalába, a romantikus Zalába, az édes otthonba. Némelyik

vékony, nemzeti színű szalaggal kötötte át a csomagot. Hadd lássák az otthonlevők, hogy van az is bőven abban a fránya Csehországban, melynek élelmes kerekedői hamar beszereztek a nemzeti színt.

A késő délutáni órákban megtelének a kócsimák, csapszékék vígan utózó legényekkel. Kihallatszik az utóára:

Hull a könnye valamennyi  
Kánizsai kis lányának,  
Selyemkendőt lobogtat a  
Harcba menő bakának.

Nemcsak érzelemben, hanem még a nótában is hűek maradtak a zalai leányokhoz, asszonyokhoz. Písenről nincs szó, de nem is lesz. A nótához lélek kell. A magyar baka lelke pedig otthon van Zalában. Csak a test van abban az idegen szép városban. Csak az maszroz kí minden nap a gyakorlótérre, az fírad, az pihen, a lélek ellenben otthon bolyong az elhagyott nádfodeles házikókban, a falu határában, az utakon.

Ha vacsorára nem is, de kilenere haza kerülnek. Mert ami regula, az mégis csak regula, külö-

nösen ebben a hadi időben s még hozzá a harcba való indulás előtt! Na, még sör-méltál, skármilyon jó is legyen az, még se jön még úgy a jövedel. A bor jobban marasztal, jobban felejtet, jobban vidít, vagy szomorít, aszerint már, semint a cigány húzza. De hát itt cigány nincs, legelőjebb csak katonacigányzenekar, az meg csak a tisztéknek muzsikál.

Meste lepihennek. Hányan fekszenek le utoljára szabóban, szalmaszakn? Isteneim! mennyi sóhajlás is tör elő a keblekből, különösen mikor valamelyik öreg szentség hangosan felsóhajt:

— Hej, fiúk, vajjon leszünk-e így együtt még az életben? Vajjon alunk-e még szalmaszakn? Ez édes anyám! Mit csinálhatnak most otthon? A jövedel anyám, az édes apám? A kis ösöm, a kis hógom. Az édes apám talán most vetett szénát a lovaknak, teheneknek utóljára, hogy aztán lenyugodhassék. Hej, fiúk, nem jó így elgondolkodni!

Pár percre aztán megindul a beszélgetés az édes otthonról. De hamar ellankad. Nincs sanktnek se mondani valója. Többet gondolnak mint beszélni, Sőt az ifjú mókusok nem szegyelnek egy pár sönyvet megerezteni a sötétségben. Számítanak róla, hogy senki se látja. Valóban így is van, de



# A világháború költségei.

## Beszédes számok.

Egy különös érdekességű kimutatást közlünk, itt, amelyből fogalmat alkothatunk magunknak a mai világháború költségeiről. Ezek a számjegyek mindent megmagyaráznak és sok mindenre engednek következtetni.

A világháború költségei a lefolyt 17 hónap alatt keresztszámban 160 milliárd K-ra rugtak. Ezzel szemben az összes hadviselő államok adóssága 1914. júliusában 170 milliárd K-t tett, amely összeg a következőképp osztott meg:

Ausztria-Magyarország	18
Németország	35
Anglia	41
Franciaország	21
Oroszország	7
Olaszország	7

A mostani világháború költségei havonként mintegy 9 milliárd K-t tesznek. Az 1870/71. háború költségei mindkét félre nézve egyhútvéte 3 milliárd K-ra rugtak. A háború 8 hónapig tartott és így egy-egy napra 15 millió K-jutott. Az orosz-japán háború 16 havi tartama alatt 9 milliárd K-t nyelt el, ami egy-egy napra 17 millió K-t tesz.

## Tessók besétálni...

### Meghívó egy harctéri mulatságra.

Most, hogy ittthon jótékonyági előadásokat rendeznek, katonáink is felbuzdultak és ők a harctéren, a szabad ég alatt tartanak hangversenyt. Egy ilyen hangverseny alábbi meghívóját kaptuk a harctérről:

Meghívó.

A Boccehoz címzett szálló összes természetben és tágas kényeliségeiben tartandó műkedvelői előadásra. Belépő díj nincs. Ajánlatos az otthoni ügyek teljes rendezése és átészálló jeggyel ellátott igazolvány nyakra való tétele. A műsor legzesebb része a drótkadályokkal kezdődik. Gyülekezés a lövészárk szalonjában, melyek ablakain panorámaszerű kilátás nyílik. Mindenkori 300 darab töltyűt és egy jól ismertől Mannlicherig nyeken kap. Kitűnő cigányzenekar működik közre. A zenekar tagjai: Mannlicher Pieta primás s ezek a felesége: Bónjet Klára. Géppuska Bandi, a világ leggyorsabb zenésze VII. Hamjakéri Águs Jancsi hibátlan kontrás és végül Haubiz Franci bögös. Néha megjelenik a nagymama szobogó léptekkel. — Berta nagysága Ő csak diszkrétan dolgozik és küldi szeretetadományait. Strappell Gyuri a magasból hinti bombáit, ikertestvérei pedig a reptől érkező vándorokat rajongják körül szeretettel. Este mesés kivillágítás, rakettájték. A mulatságról visszaterőket Moszkókonyha Andris kitűnő ételekkel látja el. A mulatság szabályai:

1. A drótkadály elé érkező zajos és kellemtelen vendégek eltávolítandók.
2. Ha a vendég a drótkerítéshez nyúl, lelvendő.

3. Hivatalnokok elfogandók és csizmái azonnal felhuzandók.

4. A fedezékek tetején nappal sétálni életveszélyes.

5. Erdemfakeresztek kiosztásán olvasható írtást kérünk.

6. Felejthetetlen emlékek tulajdonosaival ingyen szállításban részesülnek.

7. Szabad szórakozás a drótkadályokon kívül.

Kiváló tisztelettel  
a rendezőség.

### — Halálözönés Lőrinc István rom. kath.

káplán ez éjjel fiatal és reményteljes életének hejnalán elhunyt. A fiatal pap már régben betegeskedett, míg ez éjjel szenvedésétől megváltotta a halál.

— **Cetinje.** Cetinjének, a montenegróiak most meghódított fővárosának, mindössze 4355 lakója van. Cattaróval és az ország belső vidékével mutat köti össze. Hatszázhatvan méter magasán fekszik a tenger színe felett, egy hat kilométer hosszú és egy kilométer széles völgykalanban. A város főutcáján emelkedő királyi palota kis egyemeletes épület, mögötte nagy kerttel. Szemközti két kisebb házban a király fiai laktak, ha Cetinjébe időztek. Az ut végén áll a régi kastély. Cetinja már a XVII. században s székváros volt. Crnojevic Iván, a montenegróiak nemzeti hőse, prezidált Cetinjében, amely akkor csak egyetlen. 1478-ban épült kolostorból állott. Est a kolostort háromszor rombolták le: 1683-ban a törökök perzelték fel. 1714-ben Köpröli oszlopai és 1785-ben megint a törökök. II. Daniló tette meg azután Cetinjét ismét az ország fővárosának 1851-ben. Magyaroklása után lépett a tróura 1860-ban Nikita fejedelem, aki 1910-ben a királyi címet vette fel.

— **Értekezés.** Tegnap este 6 órakor a városi háza tanácstermében gyűlést tartott Farkas Vilma a Hadségélyző vezetők. A gyűlésen sokan jelentek meg társadalmi életünk vezetői közül.

A gyűlés tárgya, a Hadségélyző jövedelméről való gondoskodás volt s ugyanezokor egy február 5-én tartandó estély rendezéséről is szó esett, mely művészi tartalmával szolgálja a Hadségélyző jövedelmének szaporodását az idők komolytságának megfelelően. Ugyanitt a rendezőség figyelmébe ajánljuk, hogy vasárnap délutáni kabareit jellegű összejevitellekre fordítsa figyelmét, mely hozzájárulhat mindenkinek s olosz belépődíjánál fogva talán jobban vonzanak a mai szűköss anyagi viszonyok között, mint az estélyek — amelyek mégis több kíváncsággal lépnek fel a megjelenést illetőleg.

— **Öngyilkos hadapród.** Erényi Béla, egyik balatonmenti község földirtokosának hadapródja az éjjel öngyilkos lett lakásán. Nem gyávaságból szánta el lépéseire magát, gyógyíthatatlan baja vitte a korai halálba, mely ifjú életét kioltotta. Bánatos szülei s kiterjedt rokonsága gyászolja a korai halálát.

— **A kenyérjegy.** mely országjárta oly szőpen bevált városunkban is minden nagyobb zökzenés nélkül szép esendően teljesen meghonosodott immár s a közönség szőpen beleszta magát, csak egyik másik éhes pékmesternek kellett a nyakára hágni egy kis büntetéssel, hogy eszméljen s ismerje kötelezőnek magára nézve is.

— **Lesz zair, lesz hus.** Városunk polgármestere s hatóság heutes utján nemcsak a jelen nehézs viszonyok között, de a jövőre nézve is gondoskodott arról, hogy a közönség olosz dísműhussal és zairral legyen ellátva s a heutesek tulkapassától megóvja. U. i. a levágásra kerülő dísműk zairjának egy részét elraktározzák, a hus vastagabb részeit pedig a nyári munkaidőre feltesztelik. Örömmel üdvözöljük a jóleső gondoskodását Dr. Sabján Gyula agilis polgármesterünknek, csak gondokodása terjedjen ki arra is, hogy ne a heu fantesek familiái hordják el majdan ezt is, mint a hatóságis marhabusból a vesepecsenyét és a jobb falatokat.

Egy hivatalnok.

— **Templomtolvajok.** A gonosz emberek munkája tegnap megint közbírótrányt okozott. A felső templom bejáratánál levő perselyt — az új templom gyűjtő perselyét ismeretlen tettesek a falról letépték s elvitték. A gonosz tetet regget s é 9 óra között követte el a tolvaj, amikor a templomban kevesebben voltak. A büntetett a rendőrségnek jelentette Horváth sekrestyés.

— **Ebzártságot kérünk.** Az a nagy szerencsétlenség, amely Havas úgyvéd családában történt s amelyről a Z. H. lapjaink megemlékezett, nagyon aktualissá teszi ama kérését a közönség körbistonsága érdekében, hogy a rendőrhatalóságtól haladéktalanul az ezáltal elrendelést kérjük. Dr. Havas kutyája — mint szentáruuk állítják körülbejáról tisztezől kutya megmart a fűtőn. A közönség érdekében feltétlenül szükséges tehát, hogy rendőrségünk tustatit intézkedjék s tekintetben.

— **A kukoricoakenyér.** Hir szerint a kormány januárban ismét elfogja rendelni, hogy az útletekben kenyérisztet csak kukoricaisztlet keverve szabad kiszolgálni s a pékek is csak ilyen keverékből készült kenyeret süthetnek meg. A listából bőséges készletnek van ugyan még s Romániából is éppen most vesszük át az őriási készleteket s eúptán az okos előrelátás parancsolja a keverés elrendelését. A buziarisztbe 35 százalék kukoricaisztlet fog kerülni, tehát jóval kevesebb, mint tavaly.

— **Ki akar tiszt lenni** Megirtuk, hogy 1916. szeptember 1-től kezdve a katonai akadémiák-on akadémiás tanfolyamokat létesítenek olyan 1917-ben és 1918-ban született és 1914-ben és 1915-ben sorozottak részére, akik hivatásos tisztá váló kiképzés céljából a katonai akadémiába való felvételüket kérik. Akadémiás tanfolyamok lesznek; a bécsújhelyi Mária Terézia nevet viselő gyalogsági, vadász és lovasági katonai akadémiában; a bécsi cs. kir. landwehr-gyalogsági és lovasági Ferenc József katonai akadémiában; a mödlingi tábori és várőrségi, továbbá árksás és forgalmi. valamint os. és kir. landwehr-tűrségi tekonikai katonai akadémiában; utas-tanfolyamok Heimbürgban s tekonikai katonai akadémián utaszsapatok számára. A pályázatok kellőképp fölszerelve 1916. január végéig a pályázók hadkiegészítő parancsnokságnál adandók be.

— **Tanítónők egyenruhában.** Mint hogy a román tanítónők eddig mindig díszes toletheben jelentek meg az iskolában s előadás közben inkább vigyaztak arra, hogy ruhájuk be ne krétázódjék, a kultuszminiszter, mint a félhívtalos Vitorul jelenté, elrendelte, hogy a tanítónők eszentül csak egyenruhászerű, széles könyvenben jelenhetnek meg az iskolában.

**„BERLIN”****MOZGÓ SZÍNHÁZBAN**

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvilágotobb és a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kiálgtse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi-ósó helyárák mellett mutatja be művésziessé összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljesen új műsor. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenki a legmelegebben ajánljuk.

**Irodalom.**

A papaválasztás jogtörténete és tétéles joga, írta: Lukács József, jogtun. tanár. A vaskos munka a papaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen stákhöz ért. Mindenkinek érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészlől saigoran tudományos, másrészlől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatónyiszmat készsével kld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 61 korona, „Világ-krónika”-val együtt, hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára. Félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők. A világháboru legújabb krónikása irásban és képmen az Uj Idők. A mi érdekes esemény” a négy világháboru történetét, azt mind elénk tárja fontú szövegű képmen. Érdekesség, művészi nivóval és jelkélő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és roggányiban is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

**A ROVAS****Vezércikk****Világháboru**

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

**Közgazdasági rovat****Napihírek**

naponkénti szezációi az

**AZ UJSÁG****POLITIKAI NAPILAPNAK.**

Vasárnaponként két közkezdveitségl mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

Aki a világháboruról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan ohaít egy kitűnően meg szerkesztett napilap keretében értesüni, ssebbe elő az AZ UJSÁG-ot.

**ELŐFIZETÉSI ÁRAK:**

Egész évre . . . . . 32 korona.  
Félévre . . . . . 16 „  
Negyedévre . . . . . 8 „  
Egy hónapra . . . . . 2 K. 80 f.

Megrendelési cím

Z UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest  
VII. Rakóczi-ut 54. szám

**SZEMESNEK**

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

**ÁLL**

egyébbl, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

**A**

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

**VILÁG**

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

**VAKNAK**

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

**AZ**

ezen lapban megjelen minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

**ALAMIZSNA!****MILKA****Suchard****KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDE****IFJ. WAJDITS JÓZSEF****KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE**

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban  
és névjegyekben  
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban  
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára.  
Jegyzői és egyéb közgazgatási nyomatványok  
nagy raktára.

# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.  
Telefón: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Felolvasó szerkesztő:  
Báné Kovács János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Megjelenik hétfént és csütörtökön.  
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 80 fill. — Egyenlő száma ára 10 fill.

## Schamschula Rezső.



AGYON KEVESEN TUDJÁK, hogy ki az, akiről most írok. De úgy érzem, hogy e pár sorral itt adós vagyok Zalamegyének s főként Nagykanizsának. Neve a napokban belesodródott politikai életünk forgatagába. Először nem egyéniségéhez, múltjához, jelenéhez s érdemeihez méltán szóltak róla. A hibát azonban hamarosan kijavították, mint a pártatlan hazafisághoz s a hőies ismeretlenséghez illik s ugyanazon a helyen úgy nyilatkoztak róla, hogy Schamschula Rezső tábornok tetőtől-talpig magyar ember. Sokan örömmel vették ezt a korrekciót velem együtt, akik Schamschula Rezső tábornok és hadosztály parancsnok kiváló személyének tisztelői s talán esodálói is érdemeiért. Mert Schamschula tábornok ezt meg is érdemli. Bizonyosság szavainak objektív igazsága mellett a mi huszas honvédek tisztikárára s legénységére hivatkozom, akiknek a hős és mégis aranyos szívű és jó lelkű tábornok — hadosztályparancsnok. Már többször szóltam róla e lap hasábjain. Személyéhez most újabb visszatérő s igaz képet festek róla, amilyennek szerezésem voltam látni s megismerni közvetlen közelből a hadak tüzeiben Édes emlékként őrzöm alakját s vele való együttlétem büszkeségem, féltett kincs-em, eltarthatetlen tisztelgetem alapja. Nemcsak jónak, tisztának láttam a magyar vér omlásának ki-méletével, a magyar erők s a magyar hősiesség tisztel-tének büszkeségével. Magyar eredete, magyar lel-kükkel való összeforrása és azonossága révén a

miénk s az ő vezető bölcsessége mindama diadatok főforrása, amelyivel a mi vitéz huszasaink s testvé-rezdők, a harmincegyesek s a másik alantos dan-dár hadászatunk jelenének történetében örök hallha-tatlanságra jutottak. Fajunkba oltott nemességünk, vitézségünk s erők megannyi ékesen kiváló tulaj-donságai s jellemvonásai Schamschula tábornoknak. Az ő belkének eme kiválóságai lettek hős honvédek hősiességének erőnyel, felkészsége s lendülete. Minden huszas jól tudja nálnuk. De en itt most mégis adat-szerűen rámtarttam, hogy mint huszas honvédezdünk faparancsnokát bemutassam s nátnuk mindenki ama tisztelettel gondoljoi Schamschula tábornok sze-mélyére, amelyre hazafisága, hősi, lelki emelkedet-sége méltán számit tart. Az ő portrait-ját örökzöld és labékoszóró oveszi s ezt nem szabad lehevadóra engednünk. Meg kell bocsátanunk, ha már hangos szóval nem is dicsőítjük folytonosan s büszkéknek kell rá lennünk, hogy ő a miénk, a magyaroké. Semmiféle dicsőret sem volna szópazarlás az ő érde-mellett sz-uben s amikor tetteket ünneplünk vagy azok emléket újítjuk let a labóri eseményeinek ten-gerből, sohasem szabad elfelednünk, hogy a mi huszasaink vitézségének éltező lelkeként mindame eseményeknél ott volt a hős magyar tábornok is.

(Dr. L. J.)

— **Kitüntetés.** Kaan Károly főerdőtanácsos-nak, ki a földművelésügyi minisztérium agilis osztály-vezetője, öfölsége a hadadosztályu vaskorouarendet díjmentesen adományozta. A kitüntetett Kaan Irma helybeli áll. elemi iskolai igazgató tanítónőnek fivére ki képzettségével s odadó, szakavatott működéssel a kitüntetésre csakugyan érdemeket szerzett.

## A mi dicsőségünk.

Álmodtál testvér valaha otthon, amikor a kalásztenger felett elsuhan a szélid szél, igazi tengerről. Hitted volna valaha, hogy uralni fogjuk az egész Adriát és hogy a vi-lág első hadikikötője felett fogunk rendelkezni Kattaróval? Gndodtál valaha búzke-zikekre, ábrándoztál-e tengeri hatalmasság-ról? Nagy vitézről, amiknek a hullámjai haragosan csapkodnak emeletnyi magassago-kig, mint a gyerekjáték ring és táncol a hullámok tarsaján az ágyuval megrakott hajó-szörnyeteg? Halottai e Fáraó országáról, az ezüstben csillogó Nilusról, amelynek vizéből pattant életre a biblia örök legendája? Lát-tad-e édes magyar testvérem, otthon, szalma-fedeles kunyhódban, a képes kalendáriumod-ban az egyiptomi szfinxszeket, a köből fa-ragott, rabszolgák zsereitől összehordott titok-óriásokat, amik mint eltemetett, elmult vilá-gok titmaradt romjai, merednek a tiszta kék ég felé?

Te jó magyar fiu, aki az egész világ babiloni zavarából csak az alföldi vagy a

## „Megy a negyvennyolcas marsch.”

Írta: Csobánczy Imre. Pilsen.

II.

Pedig ez nem is igaz, mert a fluk hagyták el a leányzókat. Ők mentek el előnk Pilsenbe. Na de mindugy! A lóban nincs sokszor igazság. Az a fő, hogy jó legény, szép legyen, jó kedvet csináljon. Ezek a mostani nóták meg csinálnak is. A szomorura meg ez a vig jó:

Ninosen párja, de ninosen párja

A zalai negyvennyolcas bakának.

Oroszlányelországnban

Hareöl éjjel-nappal a sárban.

Ninuseu párja, de ninuseu párja,

A zalai negyvennyolcas bakának.

Zugja az egész utca, tisztok, közlegények egy-formán. Szegény isteuada csehok, németek is sze-retnek énekelni, jár is a szájuk, kezük-lábuk, téu colni akarunk, mint a magyarok, de nem sikerül nekik. Így megy ez addig, míg az alezredes meg nem érkezik a második századdal, mely a város má-sik részén van elhelyezve. Bandájával, zászlóval az élő zsedü össze a marschot.

Bekanyarodva az utedba, eláll a nótá. Elhang-zik a „habt acht“ és a „rechts schaut“. Kölcson-on üdvözli a két csapat egymást. Majd utánuk esat-lakoznak s meggy hosszan elnyúlva az egész batallion. A zenéből már a dob se hallik a közép tájon. Azért red kezdődnek a legények újból a nótákra.

Minden cugnak külön zászlója, minden kato-nának pántlika a sapkáján. Némelyiknek virág is ju-tott. Itt már nem kerül ez se olyan dusan a vitézek eskőjára, mint otthon. Ninosen anyi kiskert, így ninosen anyi virág sem, de meg leány sem, aki adja De azért kedv van! Több, mint otthon. Ide már nem jön elbucsuzni az édes szüle, asszony, gyere-k. Ezeket már rég odahaza hagyták s azóta az el-valás nehéz percet bevonta az emlékezés gyenge-moha. Nincs senki s hozzátartozók közül a baka mel-lett s ez vidámabbá teszi a haroba indulás ünnepe-lyes pillanatát. A harci kedv, a felkészsége oly nagy, hogy az ut két oldalán sűrű sorfalat álló eseb, né-met közönséget is magával ragadja s frenetikus él-jenzésben s kézsztatóságban tör ki. A házakból, üz-letekből kifutnak az emberek: „megy a negyven-nyolcas marsch!“ kiálással s gyönyörködnek az el

ragadó képen. Osodáják, bámulják, hogy megy a ma-gyar baka a csatába.

Igy érkeznek meg az állomás előtti térra, hol felállanak imához, szután bevonulnak a pályaudvarra. Megtörténik a bevgagionozás. A zászlókat hozzá erő-sítik a kocsihoz kívülről. Krótával mindgyikre fel-írják a cugot, század, szred számát. De megfogyo-tik az ellonséget is tömör, rövid mondásokban, így: „Jaj neked muszka, ha megérkezünk!“ „Várj csak te gaz talján!“ „Itt mennak a híros negyvennyolca-sok!“ Hamar akad gyors karikatura rajzoló is, ki Viktor Emánuel telaksztja, a cárt pedig kiköti a koci oldalára.

A porron lele tisztel, annál is inkább, mert a 69-esekből is most meggy egy század s kijötték a bucuzó bajtársak tiszteleltre. Hölgyek is vannak. Tisztai asszonyok, továbbá a távozó önkéntesek házi asszonyai és kisasszonyai, kik utolsó Isten hozzádot jöttek mondani a távozó magyar leventéknek. A zene folyton játszik fölvalva a 69-es bandával. Nagy sür-gés-forgás. Tisztok, elistitok futkosnak össze-vissza, olvassák össze a legénységet, nehogy lemaradjon valaki.

A zöcsök-szuszis hölgyek is ugyban busgöl-

te magyar hegyeid havas szikláit ismerted, akinek a telkében édesbusz itthoni nóták dalama csendül, aki a Balaton partján hajótad fejed álomra, most mese-lovag lettél aki szélparipádra ülsz, „hopp kis lovaoskám, ott legyenek, ahol akarok”, repülsz a világ minden tája felé és viaskodol lángaló torku sárkányokkal.

Régi évszázadok alatt nem tett meg annyi utat a képzeleted, jó magyar vérem, mint most a valóságban meg kell tenned néhány hónap alatt. Ma az ázsiai népek szék fájától látod északon, holnap olasz sziveket szel át kardod, hirtelen ott teremsz a mesék szárnyas lovan a „franciáknál”, nagy rendőket vágsz köztük. Azután lenyegy a déli sívár, hóval fedett hegyek közé, a szerb nácolót kifűzöd ősi hajlékából, újra ott teremsz az északi határoknál és újra érzi kardod az őst ellenség.

És most mi vár rád magyar testvér? Talán a tenger hív, hogy partján keresd meg az ősi ellenséget? Talán az egyiptomi szifnuszok alján fogsz nyugtalan álomkat látni a messze hagyott otthonról? Talán a Nílus vizének suttogása fog álomba ringatni és varázsolja hozzád néhány éjszakai órára a Balatont, a szalmás vityillót, az árva nyoszolyában pihenő asszony szerelmes suttogását?

A szikla szilárdságával a helyeden magyar testvér. Kardod a kezében, öreg népfőlköb. Várod, hova röpit holnap megint ez a szörnyű mesebeli idő?

Visszaszállítják a vasárnap munkaszünetet. Mint értesülünk a keresk. miniszter legközelebbi rendeletét fog kiadni, melyben a vasárnap munkaszünetet visszaállítja s elrendeli, hogy az ülteteket újból délelőtt 10 órakor kell beérni.

kódnak. Cigaretát, képes lapot adnak a katonáknak, később teát hoznak. A mozdonyt is hozzá kapcsolják már a vonathoz, jele a közeli indulásnak. Az utolsó tíz percben megérkezik az altábornagy is. — Fesszes szalutálással s ünnepélyes csapdél logadják. Végig megy a kocsik előtt, megzenésül, a harcba menő legénység.

Az utolsó percekben egy csah leyléhardó érkezik. Három utalványt kézbesít s egyuttal fizet is ki a tarozni készülő bakáknak. A harmadik gazdáját nehezen találja, végre reá akad. De nem tudnak boldogulni, mert nincs az egész kocsiban senki, ki eszét értené. Mert igazolni kell a hadit, hogy csakugyan ő az az Egyed János, nemestördelemi lakos, kiknek 15 k.-t küldött az édes szülője.

Odafutok a elgazitjuk Egyed János dolgát is. Bemutatkozunk a meglepetve hallja, hogy én is balatonvidéki vagyok. Üdvözölte is a földieket általam.

Jól esett a találkozás a harcba indulás előtt.

## HIREK.

### Üres az élet...

— *Sentér Zaiman.* —

*Üres az élet, ha zajában szép is, —  
Az álmodozónak, ki ábrándot kerget,  
S bárhová szálljon is vágya,  
Tartalmast, valót nem lelhet.*

*S vágyai lángjában porrá ég szive.  
Öreg lesz, — s lábához találja vetve  
Álmának virágát, fényét,  
Amit úgy kívánt a lelke...*

*S üres már szive az égő sok vágytól,  
Sajnálna tekint le rájok a fáradt,  
Visszaemlékszik nagy bánan,  
S megint csak érez vágyat.*

*De akkor már jön a segítő halál;  
Elalszik csendesen utolsó vágya,  
S betelik egy földhalommal  
Éltének üres világa.*

Héberből: JUHÁSZ MÓR

### Amikor az első tűzbe megy a katona.

Nem régiben még diák volt, a hetedik osztályt járta. Innen ment el a hadak útjára ifjú lelkesedéssel. Dagadt a hősiességtől ifjú keble s nem is gondolt arra, hogy a háború valami más is lehet, mint a hogy azt az ifju, lelkes képzelőtehetség világánál gondolta Element dr. Hegedűs György századával. Zászlóan, virágosan, dalos ajkakkal, sokat megelőzve a korban, a bátorságban — az elmentelben. A Doherdői csatára került S amire régen kíváncsi volt, hogy milyen lehet az ágyu meg a shrapnell szava. hamarosan meghallotta. S bár meghattotta a csaták pokoli zaja, néhány szóval még is tisztét leírta első élményeit a háborúból. Többé már nem a képzelet szavaival, hanem a valóság realizmusával. Felváltás volt, írja Fülöp Józsa hadapródjelölt s ekkor január 2-án kerültem először rajonomba. A 29. h. gy. ezred

Az utolsó öt percben a katonákban a Götterhalte-ba fog. A katonák tisztelőnek, a civilek hajdon fóvel hallgatják. Végzővel az alerodos odaszól a karmesternek:

— Ungarische Hymnusz!

— Elfújuk a magyart is. A legénység először csendben tiszteleg, később bele kap az éneke s a nemzeti imádság olyan lelkesedve, olyan ihlettel száll a légbn, aminovel ajkainkról még soha. Megismélik. Befejáztatéval óriási éljenzés s tapsvihar. Az időt is eljárt. A vasutasok elfoglalják helyeiket. A mozdony sipol, majd megindul. A zene a Rákóciba kezd. Ezer kez és sapka intget ki a kocsikból és vissza a pererről. Nóta, éljenzés, bucsuszavak összevisszaszaga, óriási hangzavar.

Sajnálunk, hogy egyelőre itthon maradtunk.

(Végo.)

7. századát váltottuk fel. A felváltás csendben és rendben történt. — Ezután a tiszt kavernába mentem. Este 10 órakor Hegedűs főhadnagy ur parancsára egy zászlóssal megmentük, hogy figyelmeke az omberek. Háttan mögött 3—4 lépésnyire vágott le egy shrapnell majd nyomban egy gránát a még valami négy. Valami reflexmozgással hűdöttem egyszerre a fedezőkre. Szerencsémre, mert egy shrapnell szilánk egy kollégám hátát jól megvágta. Hogy milyen érzés fogott el, azt igazán nem tudom. Csak bambán néztem egy ideig s azután kezdtem gondolkozni. Azután megnyugodva mentem tovább. De jött nemcsak ismét egy pár gránát s végre egész dobergesszerűtlenessé lett a sok gránát és shrapnell. Most kicsit igazán kezdtem félni. De egy szerencsém volt — nálam volt a kulacsom tele kenyakkal. Ebben a pokoli tűzben mikor a bátorságom fogyni kezdett, ebből merítettem. De később, mikor négy nap rajonomban voltam — már megszoktam, s nem kellett bátortó a kulacsomból. Magyar lelkem pótolta már a kulacsot. Azután Görzről emlékezik meg levelében az ifju honvéd, amelyet Jan. 12.-én írt.

### Vitez huszasaink harca a besszarabiai fronton.

Egy levelet kaptunk a küzdő huszasok sorából. Egy kedves zászlós írta. Soraiában nem is levelet küldött nekünk, hanem történetet. Történetét ama küzdelmes harcnak, amelyből hősi vitézséggel vette ki részét az északi-fronton levő huszas zászlóalj. Dec. 20-tól állandó tűzben állunk — írja tudósítók. Dec. 23—24. virradó éjjel volt X. meuntszázadunk első niközete. Leundtles rohamával kidobta az oroszok előretolt állásából s két gépfegyvert zsák magyolt. Ebben az állásban az oroszok 11 erős rohamát verte vissza a század. Megfogytok, de meg nem tört századunk 25-én éjjel újra rohamozott s bár más század is támogatta az orosz tuleró elől régi állásába vonult vissza 26., 27., 28., 29., 30. és 31-én a rohamok egész sorozatát verték vissza honvédekink. A Jan. 1-én mindenképpen átörni akor orosz teljesen drótkádályaink juttató előre. hiába hullottak el soraik. Ekkora rettenetes kéziránt harc fejlődött ki s a jó gyerekek mindogyke-orostlanként küzdött. Nem is esoda. Hisz minden embertünk egy kezeli a gránátot, akár a fegyvert. Véresen omlott össze ez a támadás is közigránájának tűze között. Hanem a legvéresebb napunk január 4-én volt, mikor is látva az orosz, hogy itt nem boldogulnak, uehész és könnyű tűzességük dobergesszerűt tűzét éppen századunk körletére irányították és 3 1/2 óras tűzességi előkészítés után rohamozták lötték állásunk, úgy, hogy én magam som hittem, hogy rajtam kívül előny létezik. Gépfegyveremmel, amelyet megkíméltek a nehéz ágyuk s csak körülötta szaktották össze vissza a földet — ott álltam némán, mozdulatlanul egy emberemmel s vártam a történeteket. Majd egy közeli telefonhoz szaladva kértm erősítést s miután nyugodtan visszaszálltam, negyed óra múlva megazdott az ágyutűz s a szemközti levő állásból a rajronalak tömege emelkedett ki s szép rendben kezdett előre nyomulni, nem számítva már ellenesgre. De ekkor meg-elönlünknek az első század rohamlalmaz s valóságos golyózápor fogadta az előretörő tömegeket. S ha meg is fogyva, de törve nem a 12/4 meuntszázad időközben erősítést is nyerve a romok felatt érfafalt állított fel. Az oroszok 100 ai beverték állásunk előtt. A harc tovább folyik de a megmaradt honvédekkel tovább áll az árfafal, végzi levelet a hős zászlós, amelyet Kőröskényi Piroksa urholgynék írt a hadak tűzéből

— **Kartschmaroff emlékezete.** A nagy-kánizsi hitközség nem rég elhunyt kitűnő főkapitányának, Kartschmaroff Leónak emlékére nagyobb szabású gyászünnepélyt rendez. Az ünnep rendezésének tárgyalására ma délután gyűlést tartottak. A gyászünnepélyen részvételre Lazarus budapesti főkapitány is megígérte. A gyászünnep nagyobb részben művészi eseménynek ígérkezik, a melynek rendezésében a megvalósításban zenei életünk kiválóbbjai vállaltak különböző szerepeket. Az ünnepen Grunhüt Henrik elnököl.

— **A Hadsegélyző hangversenye.** A Hadsegélyző már említett hangversenyének vagy estélyének időpontját február 13-ára tűzte ki a rendezőség. Az estély jövedelme kizárólag katonáinknak szeretetadományára szolgál. Gazdag és magas szintű hangversenyben lesz részük mindazoknak, akik jelen lesznek. A katonázenekar egy számmal szerepel a műsoron. Hofrichter Emma hegedűjátéka, Petries Magda és Kovács F. zongora négykezes, Dr. Krátky, Dr. Lukács és Z. Záborszky bankfőnök zongora triója, Supka F. debrői előadása s az elsőhangú Kádár Mici énekudvarozó számai adják a gazdag művészi hangverseny műsorát.

— **Megmarad a hadiadó 1916-ban is** A pénzügyminiszter rendelkezése tudatta Zalamegye törvényhatóságával, hogy a hadiadó 1916-ban is életben marad. Zalavármegye törvényhatósága a jövő hó folyamán rendkívüli körülményben fogja az adófelhasználási bizottságot megválasztani.

— **A Tarnay est jövedelme.** A Tarnay est jövedelmét 1300 K-t, tegnap tették be kamatozás végett a takarékbankba, hogy addig is, míg nem es célját szolgálja a begyűjtött jövedelem, valamint kamataival gyarapodjék.

— **A montenegrói papok** A montenegrói klerus vezetői a múlt héten önként jelentkeztek a Kőress-hadsereg egyik osztályparancsnokánál, s arra kértek, ne büntessék kolostorukat és kíméljék őket, mert ők egyáltalában nem támogatják a montenegrói csapatokat a hiábavaló közdelemben. A hadseregparancsnokság a kolostor lakóit Gyurac püspökkel együtt Belgrádba vitette és a parancsnokság intézkedésére koncentrációs táborban helyezik el. A püspök és kaluzycerái most Nagyzalontán vannak. Gyurac püspök Karlova végzettséget iskoláit és kitűnően beszéli a magyar nyelvet.

— **Lesz-e fa?** Óriási kérdőjelként lebeg a nagyközönség előtt, hogy városunk polgármestere fog-e a községkétségrel fáról gondoskodni. Mint tudjuk a békásitói erdő kiirtása tényleg megkezdődött, csak az a kérdés jut-e belőle a nagyközönségnek is, vagy csak egyes kebelbeli familiák részeseinek majd a szerencsésen — Hisszük, hogy Dr. Sabján Gyula ellen fogja őrizni s lesz gondja rá, hogy a hauszgözet mellett jusson belőle másuk is.

— **A középponti hatalmak zsákmánya.** A Gazetta Polska jelentése szerint a középponti hatalmak zsákmánya a háború eddigi tizenhét hónapjában: 470.000 négyzetkilométernyi ellenséges terület, 3,5 millió hadifogoly tizezer ágyú és negyven ezer gépfegyver, nem számítva bele a egyéb hadianyagot.

— **Tanítónők és óvónők nem állhatnak sebesültek.** A hadikórházak parancsnoksága

elrendelte, hogy tanítónők és óvónők nem vehetnek részt a sebesült katonák ápolásában. Az intézkedés célja, hogy a járványos betegségeknek az iskolába való behurcolását megakadályozzák.

— **Köszönetnyilvánítás** A Hadsegélyző cöljaira a „Fehér sziv” leányegyesülettel 100 K-t Gross Edithlétől 6 K. 64 fill. Mascherler Istvánról 10 K-t átvettünk, mely nagylelkű adományokért hálás köszönetét fejezi ki a Hadsegélyző.

— **Melyik nyugdíjas nem kap segítséget?** Teleszky János pénzügyminiszter kérdéretelel adott ki, a melyben megállapítja, hogy kik nem részesülhet az állami nyugdíjasok közül segítségben. A rendelet szerint nem kap segítséget:

A nyugdíjazott állami díjazott, az állami díjazott özevegye, valamint a nyugdíjazott állami napársmos és munkás, a vármegyei, a községi, a katonai és az állami vasuti nyugdíjas és özevegye; az a nyugdíjas és özevegye, a ki nyugdíját az 1875. évi XXXII. törvényekkel alkotott országos tanítói nyugdíj- és gyámintézet, vagy az 1894. évi XXVII. törvényekkel alkotott országos tanári nyugdíjintézet terhére élvezi; az a nyugdíjas és özevegye, a ki nyugdíját a horvát-szlavon autonóm költségvetés, az osztrák nyugdíjak, vagy a bosznia-hercegovina országos pénzürgyök terhére élvezi; általában az a nyugdíjas és özevegye, a kinek nyugdíját nem az 1885. évi XI. törvények, vagy az ezt megelőzően az állami alkalmazottakra nézve érvényességben állott nyugdíjszabályok alapján állapították meg; az állami tisztviselő állást és szolgálatát, tekintet nélkül arra, hogy atyátlan vagy szülőtelen árva az a nyugdíjas állami tisztviselő, özevegye, állást, szolgál és szolgál özevegye, a kinek nyugdíját már az 1912. évi LXV. törvény alapján állapították meg, illetően az új nyugdíjtörvény kezdetétől élvezik.

Az egyszersmindenkorra szótó háborús pénzügyiséget csak az a nyugdíjazott tisztviselő kaphatja, a kinek nyugdíjállítása évi 3000 koronánál, tisztviselő özevegye, a kinek állítása évi 2800 koronánál, nyugdíjazott állást és szolgál, valamint állást és szolgál özevegye, a kinek nyugdíjállítása évi 1000 koronánál nem több.

— **Goldmark szobra.** Zenei körökben felmerült az eszme, hogy Goldmark Károlynak, a keszthelyi születésű zenevezetőnek — aki csak nemrégön halt meg Bécsben — szobrot emelnek. A szobor helye még nincs meghatározva, de mint halljuk, Keszthely vezetőférfiai lépéseket tettek, hogy a szobor a zeneköltő szülővárosában nyerjen elhelyezést.

— **Az 50—55 évesek hadikötelezettsége.** A monarchia mindkét államában tegnap tették közzé azokat a törvényes intézkedéseket, melyek által az eddig az 50. életévig terjedő hadiszolgálati kötelezettséget az 55. életévig terjesztik ki. Ez a kötelezettség amint vált szükségessé, hogy az újonnan létesített népfelkötökategóriák egymásután való behívása folytán egyre több személyes hadiszolgálatára kötelezett férfiak be fogyerése szolgálata, akiknek pótlásáról okvetlenül gondoskodni kell. 60 éven túl hadiszolgálatot teljesítő csakis az ország területén, a tábori hadsereg körzete mögött és szakadatlanul 6 héten át vehetők igénybe s ugyanannak a személynek újabb behívása csupán egy-két hónapi megszakítás után történhetik.

— **Halálozás.** Barbaris Károly déli vasuti úyag. főkaluz Budapestén január 20-án délután fél 4 órakor elhunyt. A meghaldogult holt testét Nagykanizsára átszállítva a róm. kath. temetőben levő halottas házból ma d. u. fél 5 órakor helyesték örök nyugalomra.

— **A gazdasági eselések kenyéradagja.** A liszt- és kenyéradagokra vonatkozó rendellel kapcsolatban a „Gazdasági Tudósító” című budapesti köznyomat az azt jelenti, hogy a vidék legutóbb részben a gazdasági eselések nem akarják elfogadni az ellyűt a kormány által előlított liszt-, illetőleg kenyéradagokat és a mennyiben nem ígérnek nekik továbbra is upai másfél kiló kenyeret, nem akarják tovább vállalni az illelő gazdaságokban a munkát.

— **Az árpakaszgárak tüzbiztosítása.** A konkordált tüzbiztosító társaságok az árpakaszgárakat, melyek eddig a málmok tarifaosztályhoz tartoztak, a malombiztosítási díjak feloldása folytán új tarifába sorozta és a díjteleket Holsander-berendezésű gyárakra 10 százalékbán, más berendezésekre (Express, Monarch, stb.) 160 százalékbán állapította meg.

— **Razzia.** Dr. Krátky István főkapitány helyettes egykört példás lelkiismerettel tölti be mindíg. Régi igazság és tapasztalat az, amely mindenki számára. méltányol. Tegnap katonai kirendeltséggel razzia tartott a különböző korecamhelyiségekben. S a kirendeltség főfogant esmét. A vasznapi éjszákán nem kevesebb, mint hetven — köbör leányt fogtak össze, akik tilos kimaradásai s más cimeken töltötték meg a csapazékeket. A leányhadat a katonai kirendeltség bekísérte a rendőrségre, ahol azonban ina orvosi segédlet mellett megkezdődött az összedetett leánytábor szortirozása. Ki kórházba, ki gazdájához, ki meg illelőégi helyére került, hogy ilyenképen a mételey terjedéselől megóvják a várost s kéképpen a fiatalágot. Főkapitányhelyettesnek dicserjük meg külön is eme intézkedéseért.

— **Megint drágább lesz a gyertya.** Beszélők, hogy a parafinhiány folytán a közaljörőben újabb drágulás fog a gyertya árban is bekövetkezni. A helyzet ugyanis az, hogy a budapesti gyertyagyáraknak a hadveselőség még az összel 600 vagon parafint adott és ennek feldolgozása van folyamatban. Természetes, hogy a 600 vagonnak már a végeze jártak és a szükséglet legfeljebb februárjig van fedezve. A nagy kereslet következtében azután a gyertya folyton drágult, uty hogy amíg békésidőben 90—95 korona volt métermázánként a gyertya ára, most 240 koronát is elkernek. Remélhetőleg a hadveselőség újabb koutingene parafint fog a gyertyagyárak rendelkezésére bocsátani, hogy a termelés fel ne akadjon és az árdrágulás tovább ne fokozódjék.

— **Rézmoszárt — vasmoszárt.** Az Uránia Növédő Egyesület a hozzá beküldött három kilogram súlyú vörös- vagy sárgaréz anyagért vagy rézmoszárt haladéknélkül vasmoszárt küld cserébe. Egy kilogram súlyú rézanyagért vagy rézgyertyatartóért Pro Victoria — A győzelemért 1914—1916. főlirással ellátott vasgyertyatartó küld az egyesület. A rézanyag értékét az Özevegy- és Árvaolton javára stantja az egyesület. Az otthonban az özevegyek és árva (főrlélet már megkezdődött. A főrlélet kéré folyamodványokat, ugyanezt a főrlétegy célra stant részküldeményeket az Uránia Országos Növédő Egyesület címére (IV. Szervizter 5.) kell eljuttatni.

# „BERLIN” NAGYMOZGÓ SZÍNHÁZBAN

(Szarvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legvilágosabb és a legjobb s szebbnél-szebb s érdekesebb-nél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazgatóság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyre mellett mutatja be művészi és összeállított remekmű műsorát. Minden harmadik nap teljesen új műsor. A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk

## Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: Lukács József, főgimn. tanár. A vastos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő: Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitanó lapot melagon ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készsággal kint a kiadóhivat

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatásában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-az a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők A világháború leghűbb krónikása irásában és képeiben az Új Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháború harcaterében történet, az mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészeti-értékével és előkelő ízlet jellemzi Herceg Forgó hetilapját, az Új Időket melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és rajzeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

## A ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és terkeppel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szerzői az

## AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermeknek”.

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajtat egy kényelmes megismerkedett napilap keretében értesülni, fizesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . .	32 korona.
Félévre . . . . .	16 „
Negyedévre . . . . .	8 „
Egy hónapra . . . . .	2 K. 80 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rakóczi-ut 54. szám

## SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk származalmi versenyhársainkat. Az élelmesség nem

### ÁLL

egyéből, mihelyt ne késsünk egy pillana tíg sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

### A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

### VILÁG

hirdetesen itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

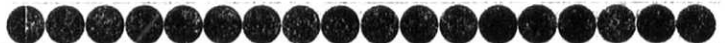
### VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

### AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

## ALAMIZSNA!



**MILKA**

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

## IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokbán  
és névjegyekben

Nyomatványok izléses kiviteiben jutányos árban  
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok  
nagy raktára.



# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1  
Telefon: 192. — Hirdetések díjazásba szerinti.

Felolvasó szerkesztő:  
Bánkovich János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.  
Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyszeri szám-ár: 10 fill.

## A Fehérkereszt nárcisai.

Egy szegény asszony ajándéka.  
Tessék elolvasni. — Igaz hír.

**PARRAGINÉ SZEGÉNY MUNKÁS ASSZONY.**  
A másik nevét nem is tudom, mert ezt is alig tudtam megszerezni. Ő két keze munkája után él kis családjával, amióta a háború kitörte urát, családja köréből s a háza védőinek sorába állította. Mindenhez hozzáfogott a jó asszony, hogy magától és családjától elhessegesse a nyomort, a szenvedést, a jelen drágaságának a két emberjórát háza tájáról. Dolgozott naplál s még öreg este sem pihent. Amiből csak néhány fillért remélt, már elvégezte. Nemrégiben az ura is hazakerült — rokkantán. A szép szál ember megropant s az egykori kenyérkereső most csak kenyérfogyasztó a háznál. Parraginé nem panaszkodik. Végzi ő kettőzött szorgalommal a családfenntartás kötelességét. Nemrégiben beállított a Fehérkeresztbe s az osztály vezetőjének, Samuelly Ottónénak közel húsz cserép nárciszt adott át. Könyves szemmel hozta, panasz szó volt az ajkán bőviben. Öszint szavait a nárcisok is bizonygatták, hó-féhe fájukat virágos füzérükkel megrezentezté hajtógatták Parraginé az életküzdélméről sírdogált, mely lelket morzsol, erőt gyilkol, embert emészt és még sines meg a kellő eredménye. A nyomor minduntalan ott állkodik a háza táján, pedig itthon levő ura, míg nem volt rokkant — hónapokon át a háza jö-

léteért álta a csaták tűzét. Ő nem kér segítséget most sem, csak azt, hogy ezeket a nárcisokat adná el a Fehérkereszt s neki juttatna belőle néhány fillért, míg a nárcisok árának többi részét adnak a még szegényebbeknek, talán a sebésülteknek.

Elvették tőle a nárcisokat, mely megindultsággal rátkák ki a Bogenrieder palotában levő Fehérkereszt kirakatába, ahol azóta virágznak a fehér színnel, édes illattal kínálják magukat a jöszívű közönségnek. Akik megnézik, nem is gondolják, milyen szomorú s mégis édes története van azoknak a nárcisoknak. Néhány cserép már elkelt. De még jó pár mindig ott virul s öde szépségükkel kínálják magukat a jöszívű embereknek. Aki szereti a virágot, vegyen virágra szánt fillérén egy cserép nárciszt a Fehérkeresztből. Nemesak a virág, de a jötkönységnak illata is be fogja tölteni szobáját.

Nekem meg — hogy záradékol mondjak valamit — úgy tünik fel Parraginé, mint az evangéliumi asszony az ő egész vagyonát képező garsonos ajándékával, vagy adományával a még szegényebbek részére.

(Dr. J. J.)

## A német tőke magyarországon.

Az a hatalmas, mindentátfogó gazdasági átalakulás, amely a háboru után Európa gazdasági életében véghez fog menni, már előre veti árnyékát és minékünk ügylátszik min-

den reményünk megvan rá, hogy számunkra előnyös változást fog előidézni.

Azaz a ténnyel, hogy közvetlen érintkezésbe jutottunk a velünk szövetséges Bulgáriával és ezen keresztül Konstantinápolylyal, hogy ne menjünk annál messzebb, vagyis tehát, hogy e szövetséges államokkal, a Balkán félszigettel, sőt talán Ázsiával is egy érintkezhetünk, hogy nem kell megküzdünk közbeeső államok antipatiájával, vagy esetleg, ellenséges magatartásával, új utat mutatunk Európa gazdasági fejlődésének és új irányt szabunk a gazdasági haladásnak.

Ezt az új irányt, a gazdasági életnek az új vérkeringési módját pedig nem lehet anélkül elképzelni, hogy az bennünket is érintsen. Magyarország végre az lesz, aminek szánva volt a történelmi szükségessérség alapján. A Kelet és a Nyugat összekötés kapocsa, Kelet számára a kapu Nyugathoz, és a Nyugat számára a keleti kapu. Ennek az eredményét, gyümölcsét, mindjárt a béke megkötésének első heteiben nagyon erősen fogjuk érezni.

## Utolsó óhaj.

Lőrincy Ilonka piros-pozsgás, egészséges szép lányka volt. Az egészség rózsái virultak arcaán. fekete tüzös szemébe az eleven élet tűze lángolt: az egész lény a formába öntött moró élet volt.

Évei a játszi fiatalág vidám, napjai közötti pörögtek le az élet orsóján. Szüleinek egyetlen gyermeke volt. Szólni is fölösleges ilyképen róla, hogy a jó szülők mag nem osztott szeretetének egyedüli birtokosa Ilonka volt. Mit szemre meglátott, gyermekies lelke megkívánt, rövid időn belül tulajdonosa volt, raudelkésére állott.

Mindene volt, mivel fiatal kíváncsisága birni vágyott s e mindene között egy hiányzott s nem is olyan ritkán: jó kedve, vagygy gyakran melanokóliusa hajlam kerítette hatalmába.

Ha ez a lelki borongás erőt vett rajta, úgy ritkán szól, keveset beszélt, csak nézett, nézte a többiek derűs, mulatságos jó kedvét. Környezete ilyenkor még vigább lett, hogy eltűzte a borút annak a fiatal léleknek tavaszi égeről, melyre az éppen úgy nem illett, a mint ellentétbe áll a májusi ég kékségével a jeges, gomolygó felhő.

Gyászor, valamikor régen hármas voltunk együtt: Ilonka, egyik jószágos nagynője, meg én. Sokat beszélgettünk. A múlt percek mindegyike

más témát, más tárgyat vont elő: az életről beszélgettünk. Az élet változatos téma. Csak a balga nem tud róla beszélni, a gondolkodó fej ezerféle gondolat fűz össze róla.

Mi is kötöttünk beszédünkben olyan eszme füzért, mely míg egy részről tanulsággal teljes a fiatal lélekre, más részről nemes szórakozást is nyújt a még ki nem aszott, meg nem száradt szív- és léleknek.

A nagynőni tapasztalt, okos asszony volt. Férje már régebben elhalt, ő fiával maga maradt az életben. Ismerte az életet s annak az igazi érzelmeiben való fukarságát éppen úgy, mint adakozó bőkezűségét a hamisságban.

Mi egy kisebb szobában ültünk. Én a tapasztalat bölcsességét örömmel hallgattam, melóhu szívam magamba. A változatos fejtegetés benne különféle érzelmet keltett.

A hatás Ilonkán is meglátszott. Nagynőjén felede szemelt, azokat a nagy, mélytűnt fekete szemeket. S míg így a tapasztalat mesés történetét figyelmesen hallgatta, talán észre sem vette, hogy az okos nagynőni neki beszélt, neki tartott a tapasztalat bölcsesétől előadást: neki volt szánva minden szó a beköszöntő jövő okulására.

Előtte még talány volt a jövő, vagy helyesebben titok, melynek megfejtése lehetetlen, mert nem

látjuk, — ismerete ki van zárva, mert véges elménk nem tart a titokzatosság birodalmáig.

Mert a lányok léte titkos talány, melynek megfejtése más kézből van elhelyezve, a férfi hordja magával annak kulcsát férfi jellemében, munkakedvében s meg nem törő akaraterejében.

Jó kézből van-e a titok kulcsa? — E két szív boldog jövőjének talányos kérdése.

A szomszéd szobából örüdtés hangjai latottak át hozzánk. Szépen vert az az óra, még most is hallom, föllemben cseng lassu, mélabus, szívbevágó hangja.

Az örüdtése más keretet adott a beszédnek. Míndannyira dicsőrűi kezdtek azt a hangot, mely a kerekék közül a rugókból kiszállva, oly hatást gyakorolt mindannyiunkra. Volt abban a hangban minden: öröm bánattal, gyönyör fájdalommal. Ugy szólt örüdtésor az a tókerasugó, mintegy vidgal, vagy mint a harang tometésor, lágyan, búsan: minden szívből más képen hangzott, az egyévi érzelmeikes viszonylagosan.

Az örüdtése után Ilonka szólt meg. Szólásában nem állítás, nem is tagadás volt: kíváncságtól, utolsó óhaját árulták el szavai.

Szavai mindannyiunkat megleptek. Mi volt ez? — Tünetet elmondom, nem maradok adós a válasszal.

Hogy aztán ez mit jelent gazdaságilag, azt ma még ki sem lehet számítani. A hatalmas, és még hatalmasabban fejlődő német ipar és kereskedelem csak abban az irányban fog dolgozni, mert erre ráviszi egyrészt az üzleti okosság, másrészt a kényszerűség.

Hogy pedig ez így lesz, arra már is megvannak az előjelek. A napilapok közgazdasági rovataiban, a külföldi és hazai ipari és kereskedelmi szaklapokban egymást érik a hírek, amelyek jelentik, hogy a német tőke most ennél, majd annál a vállalatnál vállalt újabb érdekltséget, hogy a nagy német bankok fiókokat akarnak itt nyitni és a fiókok élénk ipari tevékenységet számszerűszen kifejtjen. Mindezek a hírek és még sok más, amelyeknek felsorolása az általános fejtegetés kaposán felesleges volna, azt mutatják, hogy a német tőke felfedezte Magyarországot. Már pedig ez egy olyan eredménye ennek a véres viaskodásokkal folyó világháborúnak, amely a nemzet szempontjából valóban diadalmassá teszi a küzdelmet. A német tőkét elflirni eddig sem tudták, ezután sem fogják tudni. A német tőke szilárd állapotok áll. Küzd mintha fegyverrel a kezében, de a fegyverrel kezében mindig kivívta eddig a diadalt, nincs tehát semmi okunk arra a feltevésre, hogy most, amikor a penge sokkal keményebb acél, mint bármikor volt, hogy ne győzzen.

A német tőke áldásait eddig már sok mindenféle nemzet, ország és föld érezte,

bizonyosak vagyunk benne, hogy mi is csak az áldásait fogjuk érezni.

Nem akarjuk köszönni, hogy a német tőke észrevett bennünket, hiszen nemcsak minékünk származik belőle előnyünk, hanem — meg vagyunk róla győződve — a német tőkének is, sőt talán a haszon országrésze az övé lesz. Minékünk azonban azzal is meg kell elégednünk, ami számunkra látszik a jövőből.

Magyarország mezőgazdaságát tőkéletesíteni és iparát megteremtetni, ez az a probléma, amelynek megoldása reánk a háború után vár. Nagy munka, nehéz feladat és meg vagyunk róla győződve szintén, hogy a német tőkével, annak segítségével ez a munka is pontpán fog sikerülni.

## H I R E K .

### Éjfél-i panasz.

*Hallom a földanyát éjfélok sirni:  
„Éltél volt, elég a pusztító harcból,  
Nem győzi testem már véretek inni,  
Mért öltek egymást kegyetlen dacból?”*

*„Eleget adok én tejből és mézből,  
Bőven nyujt mindenből sziget és tenger,  
Ékér, gőzökre lélek az érből,  
Mért kell hát háború, mért öl a fegyver?”*

*S megnyitja éjfélok panaszos keblét,  
S kilép egy nagy sárból millió szellem.  
Szomorun emeli mindegyik kezét,  
Mintha csak kérdezné: „mi történt velem?”*

Volt a mi városunkban egy nagy harang. Még most is meg van. Régen ónthették formába, nem kevésbé jöhettek annak, ki ajándékozta a városnak. Adományozójáról neveztek el az emberek, nem tudom már minek. Ez a harang nagyon szépszevu volt. Néha sirt és siralma ilyenkor fájalmas volt, mint az öreg férfiú, ki elmúlt jobb napjait keserű panaszában a jeles nyomorúságát szemben. Bus szava befolyt ilyenkor az ember lelkébe s felverte ott az igazi érzéseket mind, hiány nélkül.

Ilonka elrült óhajtása e harang körül forgott. Azt mondta bajjalhasadással, annak a nagy harangnak méltósága mellett szeretne meghalni. Mintha tönkelt meglett óhaja S nem is különös. Tavaszal virágnyílásában nagy ózi hervadásban szeretne gyönyörködni. Ha őrg lát dönt ki a szél, azon nem esik meg annyira a szívük, mintha bimbókkal volt ózatottak szakti ki a vihar.

En nyelvé is alig tudtam jutni a különös óháj, a megalpodos oly állapotha juttat. Az okos anyjéni tért át a masra a beszédet. Beszédével Ilonka agyából akarta kivenni különös kívánságát. Lehagyhatott életéből vigabb történeteket beszélt. Csupa derű, vidámság, jókedv volt minden szava. En a jó névelé mintlentű együtt mosolyogtam, csak Ilonka maradt komoly, nagyon komoly továbbra is, két éppén felvidítani akartunk.

A beszéd ideje alatt gyorsan telt az idő. Egyik negyedét a másik után kongta el a fali óra. Nem-sokára ólváltunk edymástól. En neki vágtam hazatér-

vívó utamnak, sokat gondolkozva Ilonka utolsó óhajára.

Mindez, mit elbeszéltem, nagyon régen történt. Azóta hosszú évek folytak le az idő sebes medrében. A jó nagyéni ő-e, vagy nem? — határozatlan válaszolni nem tudok reá. En már más vidéken is jártam, távolra vrelt a sors elbuzeléseim helyéül Mikor az idő aulától megtörve visszakerültem fiatal éveim vigabb eseményü helyére, eszembe jutottak, kikkel valamikor jól valék. Felkerestem őket. Ok is örvendtek viszontlátásomnak, én is örömmel töltöttem közöttük napjaim. Az órvek sorából már sokan kihültek azóta, megrikult soraikba mi léptünk az egykori fegyverek — a fiatalok.

Felkerestem Lörincyüket is. Megtaláltam őket, a régi családot, régi alakjában. Ilonka már rég nem volt ottthon. Elvitték a család köréből, kiszabadították a szerető karok közül. Különben ő maga is örömmel ment. Olyan vitte el hazulról, kit ő is szeretett. — Deli férfival kerülve indult meg élet útját járni, örömszörni a férfiu küzdés fáradságos útjára. Ezen nemes hivatását teljesítve láttam én őt egyszer, — sokszor.

Da az idő sohasem állt, sebesen rohan a mulandóság végtelenébe. Ismét évek multak el, esztendők zajlottak le. Évekkel multó esztendőkkel emberek is távoztak a mulandóságra.

Egy nap gyorsan hívtak egy ismerős családhoz. Sietve mentem. Gyönyörű nap volt az Tavasz

*Mintha csak szólana vértelen ajkuk:  
„Mért kellett megölni az ifjú erőket?” ...  
S csak egyetlen sóhajja csendesül jajjuk,  
Könnytenger hulláma nyeli el őket.*

*A bus anyát hallom én éjfélok sirni,  
S nem tudom fiamat én sem feledni;  
Islenem, te tudod: fogjuk-e birni,  
S fogunk-e valaha megnyugvási lelui?*

1916. január 19. JUHÁSZ MÓR.

## A főispáni hivatal munkája.

Érdekes megemlékezünk róla, hogy az elmúlt évben a főispáni hivatalban menyti volt az elintézt ügyek száma Sipeki Balás Béla főispánunk munkabírást és erejét, de egyttal hivatalos ügyszerszétét is dicseri, hogy a lefolyt esztendőben közel négyezer ügyet intézett el. Sokat mondó, beszédes dicseret ez a szám, amely a hivatalos pontosság és a szorgalmas, munka szép erényeit domborítja ki főispánunk egyéniségében.

## A csizma.

A huszas honvéd kívánsága.

Valamikor magyar nemzeti viselőtünk fontos része, ma azonban már a modern viselőt miatt a csizma is kiszorult ősi jussából. A faluk és tanúk népe megőrizte. A katonaságnál bakancs a lábbeli s ebben tapossa a minden fegyvernem felett álló baka a hadak útját s járja a dicsőség halhatatlanságának rögös ösvényét. Újabban — mintha a hadvezetés is belátta volna a magyar nép csizma iránt való szeretelmét — eszmében külön a katonaság egy részét a harctérre A javuk része azonban küzdő katonáinknak még mindig bakancsban szolgálja a hazát. Pedig ezeknek is vágyaik netovábbja — a csizma. Érdekes dolgo-

volt, élethasadás — virágfakadás. Élethez öltözött a természet, felszedte nyári díszét.

Megérkeztem, a bova hívtak. A megtört léry fogadott, reménytelődre, vizsgátlóra volt szüksége, azért hivattot. Felesége: Ilonka volt beteg. Az erős láb a betgi areára ültette a kóros pir rózsaü. Mire odaértem, neki már terhére esett a beszéd. Rea való-tünetéből mi sem szönlünk, így mindhármán hallgattunk. A beteg a végsőköt lélegzette, néhány perce volt még az életből.

Ódakim eszthonályi erőszkedett le a földre rubinpiros színben, mintha hajjal pirkadt volna. Az eszthonálytal a nappali lármás zaj helyébe a nyugalom csendje szállt le. A megtört piros sugarak behatottak a szobába is s rózsaszínnel vontak be miudent, a betegét is.

Egyszerre különös hang töltötte meg a léget. Harangoztak, azt a bus szavú, órg, — nagy harangot húztak valakinek, — vagy talán imádságra.

A hangra megnyitlak a megtört szompillák, öröm esillant át a könnyes szemhátyakon. Egy ideig velünk hallgatta azokat a súlyleható, szép hangokat, mire öröm ömlött el a szenvedéstől bágyalt vonásokon.

Egyszer lezárta szeméit, a boldogság mosolya ült arcára. — majd megnyitotta azokat az elhalti készülő ajkakat s ezen szavak után: ó! a én óhajom! megakadt nála az élet keréke, meghalt úgy, a mint kívánta egész életében.

Borsy László.

hallottam idevonatkozólag huszas honvédhősöknek egyik főtisztjától. Mikor rohamra készülnek a miénk, rendszerint néhány buzdító szó is elhangzik a vitézekhez. Hogy így — hogy úgy, magyarok vagyunk s nem lehetünk rabszolgák, nem engedhetjük át pródának, csufnak az ellenség részére a magyar földet, a magyar hazát. Közben nagyokat nyelnek a vitéz katonagyerekek, talán egy-egy könyörgött le a torkon, míg mások szemük alatt morsköljék szét a hazára való gondolat e kitökölődő jeleit s aztán átveszik a szót, a türelést, a bátorságot, a rohamra való kedvet, a halálmegegyét. S mikor már a beszéd, a buzdító szó bátorsággá és elszántággá érett lelkükben, a magyar lélek, a magyar baka áldása, hűtársa — a humor, a jókedv is kiesillámlik s elkölti magát egy helyregerék; — Fiúk rohamra! Lesz eszmánk! S erre oda lesz a könny, minden mást elfelednek, csak a csizmát nem s meunek győznek, néhány száz elesett orosz bagariaeszmájú átvándorló a magyar baka lábára. Többször voltam tanúja, mikor sokáig pibentünk, mondja tudósítónk, hogy egy-egy baka, akinek foszlót a lábujjára, nem ritkán így kiáltott fel: — Miért nem jött már az a muszka támadásba, hogy esziamm lenne!

#### Verus.

— Boér ezredes kitüntetésé. A hivatalos lap legközelebbi száma közli, hogy Saluator főherceg Kövesdi Boér Gusztáv ezredes a vöröskereszt II. oszt. hadiakitüntetése díszjelmévével tüntette ki a katonai egészségügyterén teljesített munkásságáért és szerzett érdemeiért. A kitüntetés Boér ezredesnek nemcsak a háború tartama alatt szerzett érdemeit méltatja okiratában, hanem ama hosszú óvsorot teljesített buzgó ügyzetetetés is, amellyel Boér ezredes a katonai egészségügyterén már évek óta kiválóan működött. A kitüntetés okirata s az azt kísérő levél a napokban jött le N. Kanizsára, ahol azt a kitüntetett ezredes jótevétségében fáradságtalan feltevéte át, aki aztán azt a most is köröten levő kitüntetett ezredes után tüstént elküldte. Terve tehát Z. lapírunk ama híre, hogy a kitüntetés Kövesdi Boér Gusztávné kapta, aki különben szintén érdemeiket szerzett a legfelsőbb kitüntetésre és elismerésre.

— A Hadsegélyező estélye. A Hadsegélyzőnek a mult számunkban említett estélyere nagyban folytak a tanácskozások, hogy az estélye művészitartalmaival a legmesszebb utasított igényeket is kielégítse.

— Nagy Győző hadnagya. Élénk emlékezetében él városunk közönségének Nagy Győző a kis önkéntes, ki a háborús mozgalom első napjaiban az iskolapultból lépve a civiltárat azonnal komisszárrá váltotta fel. Azóta felváltva hol a déli hol az északi harcúterén küzd, szedve a babérokat. A napokban egy kedves lapot küldött szerkesztőségünknek, melyből értesültünk, hogy a mi kedves poszta lelkű munkatársunk immár hadnagya az északi harcúterén, — hol katonái rajongó szeretettel veszik körül a hős ifjút, kinek mi csak a legjobbat kívánjuk a mielőbbi visszontúlásig.

— A 43—50 éves kereskedők és iparosok, érdekében illetékes helyről oly irányú kérelem intéztetett a keresk. Miniszterhez, hogy azok kik mint önálló iparosok és kereskedők, üzletük székhelyén vonulhassanak be s így üzletük menését továbbra is figyelemmel kísérhessék. — E körülmény

annál is kívánatosabb, mivel ellenesetben sok kisebb existencia a teljes tönk szélére jutna.

— Lotort virág. Még tavaszt sem élt, ifjú lelke még alig nyiladozott, máris a egyetlen halál lesújtott, hogy lotörje s megsemmisítse örökre a kis virágot.

Florek Babika a 14 éves kedves kis virág, ki hosszas és kínos szenvedés után e hó 26-án költözött el egy szebb hazába, hol nincs hervadás, keserűség, fájdalom örök béke honol. Nyugodják békében, álmódják szépeket ott túl, a boldogok honában.

— A Polgári Egylet közgyűlése. A nagykanizsai Polgári Egylet folyó évi február 2-án, szerdán délelőtt 11 órakor saját helyiségében rendezte évi közgyűlést art. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés 1915. évről. 2. Zárszámadás költségvetés, vagyunkimutató előterjesztése és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadás. 3. Kötvények kisorsolása. 4. Elnök, alelnök, titkár, választmány és számvizsgálók választása. 5. Netáni indítványok.

— Halálozás. Élte legszebb férfi korában sujtott le a kérelhetetlen háml — egy áldott plebanosra Humor Jánosra. Nemcsak neve, de lelke is a humor megtetéslése volt, ki minden csapást békével tudott túrni s minden eséklyességét elborult lelket humorával fel tudott hangolli. A jó lelki atyában, párosult a jó pásztor, ki híveinek lelkében az igazi harmóniát mindig fenntartta tartani. Azonban az erősebb, a halál, őt is legyőzte s immár ott pihen korábban elköltözött hívei között a zalaszabari temetőben. Legyen könnyű a hant neki s nyugodják békészerető lelke ott lent békében.

— Meddig tarthat az inasidó? A kereskedelmi miniszter azt az elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy az inasidó, az ipartörvény az iparos és az inas szülője között létrejött megállapodásnak tartja fenn s e megállapodás egyetlő törvényes körlátja ama rendelkezés, hogy az inasidónek legalább az inas 15-ik életéveig kell tartania.

— A tengeri készlet szabályozása. A hivatalos lap graf Tisza István miniszterelőnöknek a tengeri készletek forgalombahozatalának újabb szabályozásáról kiadott rendeletét közli, mely szerint az 1916 évi január hó 25. napjától kezdve tengerit kizárólag csak a közszükségletű célokra való bevásárlással megbízott Hadi Termény R. T., illetőleg a társaság részére annak bizományosai vásárolhatnak. A rendelet közli a tengeri forgalombahozatalának egyes módzatait is.

— Tíz kilogrammosak lehetnek a tábori csomagok. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a tábori postai hivatalos csomagok súlyhatára, egy a táborba irányuló, mint a táborból eredő forgalomban, öt kilogramm helyett tíz kgr. lehet.

— Szabadságolják a tanítókat. Miut illetékes helyről értesültünk azokat a tanítókat, kik miatt az előadások szüntelenek a felmentettek legközelebbi bevonulása alkalmával szabadságotni fogják, hogy ezáltal a tanítás hiányt továbbra is ne szenvedjen.

— A tényleges katonák családtagjainak segélyezése. A hadsegélyezés eddig a tényleges szolgálatot teljesítő katonák családtagjaira nem

terjedt ki, vagyis akiket a háború tényleges katonai szolgálatot teljesítésében ért, ezek családtagjai hadisegélyere nem tarthatnak igényt.

Ezen vizsás állapoton kíván segíteni az országos hadsegélyező bizottság oly módon, hogy a tényleges katonák rászoruló hozzátartozói ugyanannyi segélyben részesíti, mint amennyi a rendes állami hadisegély.

A segélymegállapítás az állami hadisegélynél használatos kulcs szerint történik és a lakbérre is kiterjed. A segélykifizetés máj január tizenötödikén megkezdődött. Mindezek, akik erre a segélyre jogosultak, igényüket haladéktalanul jelezték be a Budapesti székely országos hadsegélyező bizottságnál. Abban az esetben, ha a bevontul eliesik, vagy rokant lesz, a hadsegélyező hivatal segélyét mindaddig kapni fogja a család, amíg a nyugdíjat, vagy ideiglenes segélyt nem folyosítják.

Ha ez a segély, vagy nyugdíj kevesebb, mint a hadsegélyező által adott segély, a különbözetet fizetik.

A hadsegélyező hivatal ezzel a segéllyel sok családot fog a nyomortól megmenteni.

— Tilos a narancs és több déligyümölcs behozatala. A hivatalos lap legújabb száma a kormány rendeletét közli, amellyel tiltja azoknak a nélkülözhető déligyümölcsöknek a behozatalát, a melyekkel még a háború alatt is tulajomórész Olaszországot gazdagítottuk. Tilos tehát a közös vamtörlet-re behozni narancsot, datolyát, ananászt, szarvasgombát, káprít, sáfrányt. Ezekért a cikkeket évenként milliókat küldtünk és még a háború tartama alatt is edogev valutát vásároltunk; rovnta saját valutánk értékét, csakhogy az olasz déligyümölcsök élvezetéről ne kelljen lemondanunk. Ennek most a kormányrendelet igen helyesen végetvetett.

— Kik kérhetnek három havat szabadsegélyt. A honvédelmi miniszter felhatalmazta a honvédkerületi parancsnokságot, hogy közgazdasági érdekből, különösen méltánylást érdemlő esetekben az alábbi foglalkozást úzőknek, előre meghatározott időre, de legfeljebb három hónapra szabadsegélyt engedélyezhessen: önálló mezőgazdákknak, nagybiratosoknak, mezőgazdasági szövetkezetek egyes tisztviselőinek, illetve alkalmazottainak, mezőgazdasági célokra szükséges kovácsoknak és bogárnaknak, ispácnaknak, bérsgazdákknak, majorosoknak, udvarbíróknak és munkavezetőknak, erdőgazdákknak, fatermelők és ezek üzemezetői, felügyelői, gépészeti személyzetének, moluárók és halászoknak, kádároknak (legfeljebb hat hét), serfőzőknek és slagesővezőknek. A kérelmeket a közgazdasági halóságok fejei, illetve főispánok véleményesítik.

— Hol van legjobb dolguk a foglyoknak? Orosz nők a Vörös Kereszt védelme alatt sorra jártak a foglyatáborokat, hogy meggyőződjenek a foglyok állapotról. A Vörös Keresztnek most számoltak be látogatásuk eredményéről. A jelentés azt mondja, hogy legjobban bínnak a foglyokkal a magyar foglyatáborokban levő foglyokunk van jó dolguk, hanem azoknak is, akik szét vannak osztva az egész országban. A magyar nép jó lelke, gyűlölségtől ment gondoskodása itt érvényesül legjobban. Nem mint ellenség nézi az orosz foglyot, hanem mint szomorú sorsu embertársát. Hol a kultúra, hol laknak a kulturáltak s mi a kultúra? Erről viták, ksznak komoly tudósok pedig a kultúra ma derékjövendulatu népek lelkében van.

# „BERLIN”<sup>11</sup>

## NAOYMOZGÓ SZINHÁZBAN

(Szárvas-szálloda épületében, Erzsébetter) mindennap tartatik előadás a legválogatottabb és a legujabb s szebbnél szebb s érdekesebbnél-érdekesebb műsor van bemutatva. Az igazságosság nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 70-80 százalékkal megrágultak, mégis a régi olasz helyárák mellett mutatja be művésziéon összeállított remekszép műsorát Minden harmadik nap teljesen új másor. — A „BERLIN” mozgósínház látogatóját mindenkinek a legmelegebben ajánljuk

### Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti, fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkiének érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelmem e jelentős mozzanatának ismeretét minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szórakozási képek, Aador József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészített ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasniuk figyelembe. Keresztültség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világkronika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanitt megrendelhető a „Központ Népnap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Új Idők: A világháború legközebb krónikása irában és képsben az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész haretáru történet, azt mind elénk tárja fontós szöveggel képekben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc kezébe, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közlömnyeiben, elbeszéléseiben és rajzgyűjteményben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

## A ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

naponkénti szezációi az

## AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségi mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, stihábról, művésztől, irodalomról bőven és megbíthatóan óhajt egy kitűnő meg szerkesztett naplap keretében értesülni, szívesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre . . . . .	32 korona.
Félévre . . . . .	18 „
Negyedévre . . . . .	8 „
Egy hónapra . . . . .	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.  
VII Rakóczi ut 54. szám

## SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

### ÁLL

gyébből, minthogy ne késünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

### A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

## VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

## VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

### AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ vaknak az

## ALAMIZSNA!



**MILKA**

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

# IFJ. WAJDITS JÓZSEF

## KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legujabb divatu levélpapirokban  
és névjegyekben  
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban  
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek  
dús raktára.  
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok  
nagy raktára.

# ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Deák-ter 1  
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért szerinti.

Felolvasó szerkesztő:  
Bánkeovich János

Főszerkesztő:  
Kemény László

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 koronát, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyez szám ára 10 fill.

## A mi albumunk.



**DR. SIPEKI BALÁS BÉLA** főispán alakján akad meg tekintetem, amikor az eljött fonalat ismét felveszem. A munkáds érdemét, az érdemek elismerését kell hangsúlyoznom jelen soraimban. Gazdag történeti adathalmaz főispánunk élete a háborús korszakban is. Minden e kiterjedő figyelme a társadalmi akciók sokféleségét teremtette meg és segített elő működésében. Vezető szelleme mindig ott jár azokon az utakon, melyeken a jövőkönyv irányítja lépteit a szükség, a nyomor, a szenvedés szavainak elcsitására s megszüntetésére. Nem nélkülözve tetteiben felfedeztünk a résztvevő szívet, amely minden szenvedő szavára mozgásba jön s a segítség eszközeit vízi töstént a nyomor enyhítésére. Statisztikai adatok halmozát idézhetvén itt állításom igazolására. Elmélkedhetünk, hogy ekkor és ekkor, itt és itt mit eselkedett. De hiszen most csak általánosságban kell mozognom, mert csak történeti vázlatot írok. Szök részletek ezek vagy csak egyes színpontok ama tablénából, amely egész eredetiségében mutatja *Sipeki Balás Béla* onzenlen munkáját. Sok társadalmi egyesületünk már megszűnt volna, ha nem lelkesítően jelenléte a munka folytatására. S úgy látom nem hiátala, hanem lelke vízi mindentelvé, a hol valami szép és nemes ügy vár felkarolására. S lelkéből kiárad az erőnek biztossága, amely azután szuggesztív erőként vonja maga után a eselkedésre érett és erős lelkek sokaságát, hogy alkossanak, cselelnek kiválóknak szándékot ne tartsanak s így a társadalom

segítő kezé mindig ki legyen nyújtva azok támogatására, akik e segítő kéz nélkül összeroppannának a szenvedés, a nyomor, a nélkülözés ker szűtjén. S ha már megemlékezünk a munkásokról, hogy hagyhatnánk elcsitott nélkül a vezetőt, az irányítót, az elütőt. Minden életfunkciónál megemlékeznünk a nap erejéről. A társadalmi élet működésének is megvan a maga napfénye; s ha erről megemlékeznünk, e felelősségünk annak eslekedetéhez volna hasonló, aki a nap fénye előtt becsukná szemét s így próbálna meg annak létét letagadni. Mi, mikor a jötekönyv s napsugaras világról írunk, nem feledkezhetünk meg *Sipeki Balás Béla* főispánról.

(Dr. J. J.)

## Nikita futása.

A erungorok ravaszul bölcs fejedelme, Miklós király, a vakmerő börczianer, aki minden szeizmográfot megszegeyítő finomsággal spekulálta ki, hogy milyen földrengés: tektonikus-e vagy vulkánikus készülő katasztrófába dönteni a világot, elfutott Lyonba, ahova szeretett élete párja és leánya menekültek. Az ország népe nyugodtan hajtja végre a lefegyverzést. Mindenki örül a békének, mindenki szívesen tér vissza családjához, elhagyott portájához, a busan me-rengő

helyhez, ahova kecskéket legeltetett. A király, a pompás üzleti zseni és a nagyszerű családapa, aki minden szerepét kifogástalanul töltötte be, aki Európa apósává küzdött fel magát, aláírta a kapitulációt és elfutott. Lyonig meg se állt a földnélküli király. Hogy Nikita miért ment éppen Lyonba, annak meg van a világos és logikus magyarázata. Az első peroben arra lehet gondolni, hogy felesége és leánya sorsát félti és őket kereste fel. A tény azonban nem ez. Monotonegoró egykori fejedelme minden vagyonát, ami igen horribilis summa lehet, a lyoni bankban helyezte el és egy ottani híres bankárral, végzi közösen a nagy manipulációkat. Már évtizedek óta közösen operál Nikita a jól ismert, finom modoru lyoni bankemberrel, vele és általa köti az üzleteket és a lyoni bankház legjobb és legmeghittebb embere az országát faképnél hagyó királynak. Tehát a dolog másképp fest a valóságban, amint ezt az érdekeltek fel szeretnék tüntetni. Igaz, hogy a család is Lyonban van, de igaz az is, hogy a milliók is ott nyertek elhelyezést. És Nikita ismeri üzletfeleit. Tudja, hogy a

## Őrszolgálatban.

Nemess Ernő, hadnagy (Északi baretér).

1916. 1/20

A hó libbenő pelyhekben szakad...  
Féher, hullámos hőkőpöny alatt  
Távolba hatol az őrszeme.  
Előtte lebeg, reszket a szövet,  
Amit Tólap hóhól szöröget...  
S reszketőn figyel minden kis neszre

Az őrszem áll... Előtölt fejjel,  
Hosszasan méla mély figyelemmel...  
S népesen mozdul az éji sötét...  
Mozognak messze!... Közelebb jönnek.  
Csak ritkulna szót leple a ködnek!  
Hátha csak bokrok? Hátha csak ködkép?

Lapulva fekszik... Elkémiel messze!...  
Szelek szárnyán lopott léptek nesze  
Csobban a lueskos hús mocsarakban...  
Hogyan hajolnak!... Ó hogyan kuszának!...  
Felén vannak inu-noda után!...  
És csak lopóznak... Lapulva... Halkau.

Lélekzet halkul... Fegyvere roppan...  
Riadó nesz két távol bokorban...  
S csak jönnek az árnyak sorban... sorban...  
Egyre tüzel csak... S mind egyre jönnek.  
Zörög zaja a taposott földnek,  
Minden biába!... itt lesznek nyomban.

De ni!... Megállnak... Hajlongnak... Várnak...  
Nem is katonák... Csak bokrok... árnyak.  
Fantáziáknak futó szülőtte!...  
Lelohad lázas rémképlátása...  
De míg őrségét nyugodtan állja,  
Uj rémekről százszor rezdul össze.

## A fátum.

Mikor megölte, még csak oda sem tekintett az eltorzuló arera, a végsőt vonagló királynői termetre, pedig a felesége volt. A saját felesége, akit szarvett, imádot, bálványozott. Megölte irgalmatlanul.

Annyi lelkiismeret-tudalást sem érzett, mikor megfojtotta, mint a katona, ki ellenséges bajtársát lelövi a csatatéren kommandósa.

Csak mikor már kőn járt a szabadban, messze a még nem régen oly boldog fészekből, csak akkor kezdett erőt venni idegein valami sajátszerűtomságsájdalom. Olyanforma érzés, aminőt az ártatlanul elítélt érez a vesztőhelyen.

Teljes képzelete végig álmodja még egyszer az egészét. Látja a többajos gonosz asszonyt, aki neki mindene volt. Volt. Most már senkje, semmije. Magához emelte a fertőből, mert szerette. Megölte, mert megcsalt. Az óvá volt, joga volt hozzá.

Egy-két éso még az egész kis város rajongott érte. Ó volt az aranyifjúság vezére, a társaság lelke, mamák személfénye. Szép, bátor és okos. Leányok és asszonyok csak egy törték magukat utána. És mikor ő mégis ehhez a meghurcolt, eltasított asszonyhoz szegődött, még haragosai is sajnálták. Hogy is felekezhetett meg onnyire magáról egy Forgó, az hírapatjai Forgó család utolsó vére. Hogy is bolondulhatott bele ez az okos ember abba az egykori jötmént leányasszonyba. És ha még jó lélek lett volna. De valóságos boszorkány volt, akit verni tudott a nézésével, igézni a szemével. Szinte félték tőle.

Mekkora port vert föl tavaly, hogy egy igazi dzsentri, Biró Odón, feleségül vette. Igaz, hogy ha-

franciák és az angolok más állambeli alattvalók vagyonával, de még egyes naturalizált francia pénzével is hogyan bántak el. Nikita ezáltal minden eshetőségre és mielőtt még valami zavar támadhatna a lyoni bankban elhelyezett milliói körülről, ott terem és óvintézkedik.

Montenegróban egyébként semmi sem zavarta a teljes lefegyverzést. Csapataink haladnak előre, az országban csönd van és amióta a kapituláció technikai kérdése is megoldatott, egyetlen puskalövés se dördült el. Az antant tovább duzzog, fenyegetőzik, kiabál, ferdít és hazudik, de ezzel nem nagyon törődnek egyik oldalon sem, hanem végzik a munkát. Nikita családjához robobott, de ugyanakkor a milliókra is rátepte a kezét. Az öreg diplomata, aki leányai révén évtizedek óta igazgatja a világ sorsát, a ki- nek kezében a legmesszebbmenő érdekek fonalai futottak össze, aki mindig elsőnek tudta, hogy mikor kel hausse-ra vagy hausse-ra játszani most is első volt, aki irányt szabott. Megbontotta az egységet és hiába volt minden megfélemlítési kísérlet, új lépést határozott el és hajtott végre. A személyes jelenlétére most nincs szükség Montenegróban. Mi majd rendet csinálunk ott, ezt Nikita nagyon jól tudja és ő egész egyszerűen a veszélyben levő vagyonot veszi zár alá, mielőtt még más tenné rá a kezét. Ezért sietett

a bősor uralkodó családjához, amelynek szeretete mégis csak szép dolog.

## Polgármesterünk felhívása!

A 3925/1915. M. E. számú rendelet értelmében mindenki és pedig nevesek minden magán egyén, hanem minden jogi személy, ipar és kereskedelmi vállalat, köztisztviselő, közhatalóság és intézet is büntetés és elközbás terhe alatt köteles volt, buza, rozs, kétszeres árpa, zab és lisztkészletének a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó felesleget bejelenteni.

Hasonlóképpen be kellett jelenteni a 8990. éln. 1915. számú földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében a tengeri készleteket.

A 4397/1915. M. E. számú rendelet értelmében előrendeltett, hogy a bejelentésre kötelezett készletek a pénzügyország közegéi által kinyomoztassanak és megállapíttassanak.

Nehogy a nyomozás eredményéhez képest a mulasztásuk folytán olyan is büntető eljárás alá kerüljenek és készleteik elközbászával sújtassanak, akik a bejelentést tájékoztatatlanságból, vagy más ilyen menthető okból elmulasztották, a m. kir. minisztérium 370/1916. számú rendeletével megengedte, hogy mindazok akik a bejelentést az említett rendeletek ellenére a megszabott határidő alatt nem, vagy nem az említett rendeletnek megfelelően tették meg, mulasztásukat mindaddig olyanok be nem jelentett készleteket a pénzügyország ki nem nyomozta, vagy ezeket a készleteket más fel nem jelentette, a bejelentést a rendőrkapitányi hivatalban pótolhassák

hogy idejekorán kerekelt oldott. Hiszen az a tarcó nem volt, nem lehetett bűnös. Az asszony esábitotta el. Ingerelte őt a gyerek ártatlansága.

A hívós szellő valahonnan a távolból darabokra törtélt, zavaros akkordokat lopott a földre. Valami ismerős nőát huztak a cigányok, s a hang vitte, vitte magával oda a zajba, a vigadók a kacsagók, a boldog emberek közé.

Ugy sirt a hegedű, úgy zokogott a cimbalom. Kvettek a holttestet az udvarra.

A mulatózók észre sem vették, mikor leült a a zöld asztal mellé az álomkútból feliasztott, nyirt-lombu akéek alá.

Egy részeg német munkásember űlt a szomszéd asztalánál. Rongyos volt és sápadt. Nyolc óras űvrg ásitott előtte. Most tették ebbe a kilencediket. Merve, bárgyu tekintete beleveszett a sötétségbe.

Dühösen esapott a durva asztalra még durvább ökleivel, csörömpölve gurultak szét az űvegek és mindögyre azt ordította: „Kommut, vas kommut!

Mennyi filozófia!

Az új vendég mintegy villámütésre kapta fel fejét, mintha egy esőbőr jeges vizet öntöttek volna rajta végig.

Őnkéntelenül ismételte u szavakat és jóleső nyugalom szallta meg lelkét.

Érezte, hogy ebben az ostoba mondatban van

## H I R E K.

### A gyerekek Kanizsán.

Sok a panasz a gyerekekre s gyöngye vigasz, hogy nem kisebb az egész országban. A háború, melyet részben oktatnak, részben rossz emberek meg ma is azzal a felbőszítő fanatizmussal glorifikálnak, melyet legföljebb az első napok önkivételre menthetett. — háború siralmas pusztítást végzett a gyermeklelkekben. Félős, hogy a nagyokbaba is, ami majd a nagy demoralizáció után derül ki, hogy a gyerekeket mire tette a háború, lépten-nyomon lát-hatjuk, hallhatjuk a magunk szemével, fölfele!

Nem a usgyobbaeska fiúról van szó, azok most ember-zamba meunek s még innen az igazai élet kapuin, már utána vannak fényes szeműkkel s anyakönyvektől beharminzott puba lőrű fölkkel a halál ösvényei felé. Az inasokat se őrjöni vád, akik máskor nem épen veszedelmes. Inkább pajkos, mint rossz szándóku apacsa-voltak az utcáknak. Akit katonának nem vittek közlők, az gazdát, segédet pótolva kétsz-res buzgalommal dolgozik műhelyében és most igazán elsőrangú közszolgálatot teljesít. A züllésnek indult gyerekek mint iskolások, elemibe és középiskolába járók, lateiner is iparos családokból valók: annál fontosabbnak tartjuk felhívni rájuk a közfigyelmet.

Sok esetben hallunk lopásokról, hol szervezeti alapon, hol magánvállalkozásképen; bandaharcok a város közterein napirenden vannak; het-nyolc éves legényeké cigarettáznak, szivaroznak minden sarikon és a legarcátlanabbul mernek űzet kérni a felnőttektől; e sorok írója maga látott valam-lyik dűben egy tíz éves fiukból álló alkalmi szövötkezetet, mely

mar el is kergette. Ugy űzte ki házából a háltájan. gonosz asszonyt, mint az idegen kutját.

Nem fogta senki pártját, még csak nem is védelmezte senki, mindenki tudta, mi a bűne. S a kacér, rossz asszony maga sem tagadott semmit a hűlőjába fogott, déleleg Förgő gyerek előtt. Tudott ő mindent róla, mégis ha hozzásimult a szépaséges boszorkány asszony, forni kezdett a vérn, égni az agyveléje, lángolni minden idege. Nem tudott nélküle élni. Alig bonyolódott le a válópőre, feleségévá tette. Nem törődött világgal, családja lárnjával, átkival, vad, pusztító szenvedély emésztette a testét. perzeelte a lelkét. Érezte fejevel és szívével, hogy nem méltó hozzá és mégis magához emelte.

És az a csiesérgő, bolondos asszonyka olyan hűlás, olyan jó, olyan szent volt. Legalább ő így hitte. Pedig őrdög volt, nem szent.

Egyszer csak megint suttogni kezdett a világ.

Előtte haltnak, későn mind hangosabban. Ő nem hallotta vagy ha hallotta — nevetett rajta. Nem is rágalm, hanem csak őrléség foghat rák új bűnt. A Magdolnának nem szoktak újra várkozni. És mégis — A régi történet új lett megint. Meggyalázta őt is, mint a másikat elpuztította őt is, mint valamennyit.

Indulatának első viharában elkarta gázolni, szét akarta morzsolni bűntársát, azt a gyereket is, ki még alig rázta le magáról az iskola porát. Jó

a lét problémájának a kulcsa, melyet hiába keres a böles.

A végzet hatalma ez, melyet nem kerülhet ki senki, mely feleltünk lebeg, mint a felhő, melyből áldásos eső, vagy jégvihar fakadhat, egyaránt. Nem is ő űlto meg a feleségét, ártatlan a vérértől.

A fátum a gyilkos. A végzet, mely már kezdettől fogva gyilkosnak szánta De hát akkor az a szegény asszony é

Erre a gondolatra láthatatlan kéz kezdte fejto-gatni. Didergett... hiszen akkor ő is ártatlan. Olyanán teremtette a fátum, olyanán tette az örök-lőt vére, vagy tudja Isten, mi? Ki űlto hát meg boldogságát, ki a gyilkos? Ki? — Szegény asszony. — Segény! Ha most kellene megölnie, dehogyan ölné meg.

Egy távolabb eső asztalnál kesérgő legények mulataak. Újra az előbbi nőát huzatták a bolondok, mintha arra halgatna az a rettenetes hatalom, mely kénye kedve szerint játszik velünk.

És újra sirt a hegedű és zokogott a cimbalom:

„Kit-tek a holttestet az udvarra,  
Hej! nincs, aki végig-végig sirassa!”

A gyilkos csak bűmült, bűmült bele a szemibe, aztán lehajította lázas fejét a hidog asztalra. És sirt bosszan és sirt keservesen.

Cigány, hazudik a nőtd!

A. L.

a vasutra lopni indult, zsákokkal kezükben. S az ilyen jelenetek, melyek szörványosan inkább csak komikusok volnának, hóspók óta napirenden vannak és a legnagyobb mértékben nyugtalanítóak.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a gyerekeknek ez az elvadásza nem jött váratlanul s hogy nem a gyerekek felelősek érte, azt mondanuk sem kell. Mi nem egyszer tiltakoztunk ellene, hogy az iskolába bevezessék a háboru kulcszat.

Nem szeretnénk, ha cikkünknek érzékenykedés és félreértés lenne a következése. A pedagógusok legjobban tudják, milyen kimondataiban fontos dolgok a jövődő kertiének megörzése, — ez megéri azt, hogy ebben a munkában mindnyájan összefogódzunk.

— **Treiber százados kitüntetése.** Mint értesültünk Hódoltság Treiber Kálmán hős vezéréért a hadikiérményes III. o. vaskorona renddel tüntette ki.

— **Köszönet a Hadsegélyzőnek.** Vegyehossa, nincs annak a sok köszönetnek, amellyel katonáink a Hadsegélyzőt, annak vezetőjét, Farkas Vilámát s munkatársait a küldött szerelést adományokért elhalmozzák. A Központi jöletti irodának küldött köszönetek is ide tartoznak tulajdonképen, mert a munka itt folyt le, a hálas elismerés ama szavai is tehát a Hadsegélyző számlájára kell elkönyvelnünk.

— **Kitüntetés.** Városunk közismert vendégalakja a magyarságról és hazaszeretetről híros leugyel származású Simanovszky Jónó Nyitra város legyőzője az orosz hadereit kiferelt adományokért érdemeiért az I.-s és II. osztályú nagy és kis ezüst érmet hozta hozzánk. Amikor kedves jó barátunk a kitüntetéssel örömmel üdvözljük, egyben a további kitartás reményében a legközelebbi viziontlátásig neki sok hasonló sikert kívánunk.

— **Wolhinából.** Egy kedves régi ismerősünk s jóbarátunk kedélyes kártyát küldött hozzánk, melyben ithon levő és aggedalmaskodó barátainkat megnyugtatta afelel, hogy harcban levő Titink és barátaink semmiféle nélkülözést nem szenvednek s a meg — megújuló támadások után a leguagyobb kényelemnek örüdenek az illető kedves ismerősünk Szénás Ferencz nagykanizsai áll. iskolai tanító, aki régi kedélyességét megtartva, ma is, mint híres sáska társai a vízeságból nem enged. Amikor sorait örömmel regisztráljuk a mielőbbi viziontlátásra örömmel várjuk.

— **Huszás honvédek Cotinjében.** Mindennél a diadal országutját járják a mi huszássaink. A hol diadal van, ott biztos huszás honvédek is kell lennie. S így volt ez Montenegró fővárosának elfoglalásakor is, ahova — mint Pucher főhadnagy írja — az ő zászlóaja vonult be először.

— **Elfelejtett honvédek.** Egy panaszos tábori lapot kaptunk a bukovini frontról. A levél azt panasolja, hogy azt ott levő honvédek karácsonyra Magyarországból semmiféle szeretet adományt nem kaptak csak Bukovinából s Galiciából. Jejezzék azt meg jól a husvét szeretoadományoknál s ne feledkezzünk meg azokról, akik most a küzdelem területek java részét viselik s akiknek még a morza is édes, amelyet hazulról üldenek.

— **A Hadsegélyző estélye.** Tegnap tartotta a Hadsegélyző estélyének rendező bizottsága ülését Bugsch Aladárú és Farkas Vilma elnöklésével. Az ülésen az estély végleges dátumát s programját állították össze. Az estély napja február 19-ike, szombat lesz. Ezt a napot Kádár Mici Enekművésznő miatt választotta a bizottság. A művésznő ugyanis addig minden szombaton s vasárnap más helyen hangversenyez szabasi célra. Az estély műsorát is hamarosan közzétesszük. A rendező bizottság azután elhatározta, hogy az estély védőségét minden társadalmi akció élénk résztvevőjének Sípeki Balás Béla főispánnak a jóterőtségében fíradhatatlan felelőségének ajánlja fel.

— **Lisztjegy a városbázán.** A mai naptól kezdődőleg a városi hatóság intézkedése alapján liszt-szükségletét mind-olki csak úgy elégítheti ki, ha erre nézve a városi tanácsot lisztjegy könyvecskéjét kikérte. A hatóság, megbízásából ezután föl hívjuk a közönség figyelmét, hogy lisztjegy könyvecskéiket a hirdetésben megjelölt helyszínen átv gyák.

— **Lefoglalják a talpbőröket.** Minthogy a legfontosabb szempont az, hogy a hadsereg nün-deenmő borszükséglete fedezze legyen és különösen a bakancsok és eszímek előállításához szükséges talpbőr kellő mennyiségben mindekor rendelkezésre álljon, a kormány tényleg lefoglalja a legközelebbi időben az összes talpbőröket is, de erre vonatkozólag még nincs döntés. A hadseregnek első sorban a vastagabb nyersbőröket kell biztosítani, hogy a láb-ellékhez szükséges és elegendő vastagságu talpbőr biztosítva legyen. Éppen azért lefoglalják az összes készleteket és kiválasztják az anyagot, amely a hadsereg céljaira szükséges. Az ezen felül maradó készleteket polgári celokra engedik át. — Az irányadó elv az, hogy a körülbelül 4 milliméternél vastagabb bőr csak hadicélokra használható, az ez ennél vékonyabb bőrt pedig a polgári cipészek fogják kapni feloldozás végett. Ez a rendelkezés természetesen befolyásolni fogja a polgárság részére kézzelű cipők anyagát is mert vastagabb bőrt, különösen vastag talpbőröket polgári cipők készítéséhez többi nem ehet felhasználni. A női cipők előállításánál ez nem fog zavart előidézni, mert a női cipők vékony felsőbőrrel és vékony talpbőrrel készülnek, azonban a férfiak részére készülő cipőknél a vastag talpbőr más anyaggal, műbőrrel, faláncsal vagy egyéb anyaggal kell majd pótolni. — Ez nem lesz nagy szerencsétlenség, csak az volna a kívánatos, hogy a kormány a lábbelik árhatárának megállapításáról gondoskodjék, mert ugy az árak, mint a felhasználó bőrpótló anyagok minőségét illető e nagyon sok visszafelés történetek.

— **Zongoráznak és hegedülhetnek a félkezelek.** Hoefmann dr. a közbizonyi orvosi egyesületben egy katonatisztet mutatott be, ki a háboru alatt jobbkezét elvesztette és az orvos feltalálta készülőlk ségével márú Gygyesen hegedül és zongorázik. Kellő gyakorlat után a zongorázási és hegedülési képessége még fokozódni fog. A készülékek meglehetősen egyszerűek.

— **Ujbor a katonáknak.** A földmivelésügyi minisztérium a hadsereg részére eddig csak öbort vásárolt, de a hadügyminiszterrel újában folytatott tárgyalások eredményeképen a földmivelésügyi

minisztérium legközelebb megkezdi a tavalyi borok vásárlását is, még pedig közvetlenül a termelőktől. Az erre vonatkozó részletes feltételeket legközelebb fogja a minisztérium nyilvánosságra hozni. Amelyik szőlősgazdának tehát még van eladatlan bora, annak módja lesz azt a hadsereg részére való megvétel mellett felajánlani. A borok bevásárlására, összegyűjtésére és kezelésére a minisztérium azokon a vidékeken, ahol állami közpincék vannak, ezeket is igénybe fogja venni.

— **Elhalasztott befizetés.** A nagykanizsai lakareképzőztár által akitett Onsegélyző Szövetkezeti-nél a f. hó 2-ára (szerdára) eső befizetések az Onsep miatt, f. hó 4-én, azaz pénteken d. e. lesznek megtartva.

— **Kiskoru bűnösök.** A helybeli rendőrhatalóságtól napról napra újabb feljelentések érkeznek, hogy iskolaköteles kiskoru gyermekek bandákát szedő-győve valósággal kórmonfonissággal különösen az élelmiszer kereskedők raktáraiba notorius betörőkhöz illő hadjáratot intéznek, a közli napokban, Bechuitzer kereskedő tett feljelentést aziránt, hogy kiskoru bűnösök 12—13 évesek raktárát feltörték s onnét nemcsak élelmiszereket, de több és nagyobb mennyiségű szeszszifalokat butallia borokat szakmányoltak el. A dolog annál inkább is meglepő, mivel a bűnösök nem a legalsacsonyabb osztályból valok, kiket esetleg éhség sarthatott volna erre, de mivel jobb családok gyermekéi, tetteik sügja szinte ismeretlen.

— **Éjjeli idők megszüntetése.** Nemcsak városunkban, de minden nagyobb vidéki városban hemzseg az utca az idillra végző eszedék egész sorregől. Bár az időleges razzia rövid időre elriasztja őket az éjjeli csatangolástól, mégis szükségnek látszik, hogy ez erkölcselen törvényháznak való vetessék s határidő szabassék, melyen túl a családnek az utcákon tartózkodni tilos s ezért az illetők gazdája is felelős legyen. Mint örömmel értesültünk a legjobb városban e rendszabályozás közöbön van s így városunkban is mihamar életbe fog lépni.

— **A hadiévök beszámítása.** A hadiévök beszámításáról az alább közölt miniszteri rendelet intézkedik.

A háboru esztére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények kiegészítése tárgyban hozott 1915. KIII. t.-c. 6. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium a szolgálati időbök hadiévök hozzászámítása tekintetében a jelen háboru vonatkozólag a következő rendelkezéseket állapítja meg:

1. §. Az olyan egyén szolgálati idejéhez, akit a jelen háboru vonatkozólag hadiév kedvezménye illet, egy hadiévvel kell a nyugdíj kiszabásánál hozzászámítani, ha a) a jelen háboru folyamán legalább 3 hónapon át teljesített tényleges szolgálatot, vagy b) tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára, harcban vett részt, vagy az ellenség előtt megebe-sült, vagy hódviszontságok, köztük járványos betegségek következtében a szolgálatra képtelenné vált.

2. §. Az olyan egyén szolgálati idejéhez áll-  
ben, aki a jelen háboru folyamán több naptári évben teljesített tényleges szolgálatot, mindegyik naptári év utáni egy-egy évet kell, mint hadiévvel a nyugdíj kiszabásánál hozzászámítani, ha ő e naptári évek mindegyikében a) legalább 3 hónapon át teljesített tényleges szolgálatot, vagy ha b) tekintet nélkül teljesített szolgálatának időtartamára, az 1. §. b) pontjában foglalt rendelkezések alá esik.

3. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

## „BERLIN”

## MOZGÓ SZÍNHÁZBA

szarvas-szálloda épületében. Erzsébetter) indennap tartatik előadás a logválogatottabb s a legújabb s szebbnél-szebb s érdekesebb-él-érdekesebb műsor van bemutatva. Az „színház” nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a m. tisztelt közönséget kielégítse. Dacára annak, hogy a filmek 0-80 százalékkal megdrágultak, mégis a régi olcsó helyiárak mellett mutatja be művészi és összeállított remekszép műsorát minden harmadik nap teljesen új műsor. — „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk.

## Irodalom.

A pápaválasztás jogtörténete és éleles joga. Irta: Lukács József, főgimn. tanár. A vasikos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen hájához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyű stílusával élvezetes olvasmány. A világtörtélelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészíti ki. A kitért lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot közzéssel küld a kiadóhivatal.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Uj Idők A világháború legújabb krónikása írásban és képpel az Uj Idők A mi érdekes esemény a négy világrész hárcsárván történik, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben Érdekesség, művészi nivóval és előkelő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy ut 16. sz.

## A ROVÁS

## Vezércikk

## Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

## Közgazdasági rovat

## Napihírek

naponkénti szeleziói az

## AZ UJSÁG

## POLITIKAI NAPILAPNAK

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek

— Aki a világháború: és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitértől megszereztesztet napilap korlatában értesülni, szesse elő az AZ UJSÁG-ot.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 32 korona.

Félévre . . . . . 18 "

Negyedévre . . . . . 8 "

Egy hónapra . . . . . 2 K. 80 f.

Megrendelési cím

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rakóczi ut 54 szám

## SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnymal ver-senyársainkat. Az élelenség nem

## ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillana-tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

## A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

## VILÁG

hirdetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

## VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jellemzi, hogy

## AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ-vaknak az

## ALAMIZSNA!



MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-  
CSOKOLÁDÉ

## IFJ. WAJDITS JÓZSEF

## KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Daraktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára. Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.